JAMHURI YA KENYA

WIZARA YA ELIMU

MTAALA WA DARAJA LA AWALI SHULE ZA UPILI

KISWAHILI

GREDI YA 7

TAASISI YA UKUZAJI MITAALA KENYA

Toleo la Kwanza 2022

Haki zote zimehifadhiwa. Hairuhusiwi kuiga, kunakili, kupiga chapa au kutoa mtaala huu kwa njia yoyote ile bila idhini, kwa maandishi, ya mchapishaji.

ISBN: 978-9914-43-937-3

Kimechapishwa na Kutolewa na Taasisi ya Ukuzaji Mitaala Kenya

DIBAJI YA WAZIRI WA ELIMU

Serikali ya Kenya imejitolea kuhakikisha kuwa malengo ya sera kuhusu Elimu, Mafunzo na Utafiti yanatimiza malengo ya Katiba ya Kenya ya 2010, Ruwaza ya Kenya 2030, Sera ya Mtaala ya Kitaifa 2019, Malengo ya Maendeleo Endelevu ya Umoja wa Mataifa na mikataba ya kikanda na ya kidunia ambayo Kenya ni mshirika. Katika kutimiza lengo la Elimu ya Msingi, Wizara ya Elimu imefanikiwa kutekeleza hatua kwa hatua Mtaala wa Kiumilisi katika viwango vya Chekechea na Shule ya Msingi. Utekelezaji katika Daraja ya Awali Shule za Upili (Gredi ya 7 – 9) utafuatia kutoka 2023 – 2025.

Mitaala katika daraja hili linaendeleza umilisi walioupata wanafunzi kufikia mwisho wa shule ya msingi. Aidha, inatoa fursa kwa wanafunzi kuendelea kutalii na kukuza uwezo wao wanapojiandaa kujiunga na Daraja ya Juu Shule za Upili.

Mtaala huu unaeleza Malengo ya Elimu ya Kitaifa, kauli kiini, matokeo ya kijumla na maalum yanayotarajiwa kwa kila somo pamoja na mada na mada ndogo. Mtaala huu pia unabainisha mapendekezo ya shughuli za ujifunzaji, maswali dadisi, umilisi wa kimsingi unaokuzwa, masuala mtambuko, maadili, shughuli ya huduma ya kijamii inayochangia ujifunzaji na vigezo na viwango vya kuzingatia katika kutathmini.

Ni matumaini yangu kuwa, mashirika yote ya serikali na wadau wengine wa elimu watatumia mtaala kuandaa utekelezaji fanifu na wenye tija wa Mtaala wa Kiumilisi.

PROF. GEORGE A. O. MAGOHA, MBS, EBS, CBS
WAZIRI WA ELIMU
<u>WIZARA YA ELIMU</u>

DIBAJI YA KATIBU MKUU

Wizara ya Elimu inatekeleza awamu ya pili ya mabadiliko katika mtaala kufuatia utekelezaji wa kitaifa wa Mtaala wa Kiumilisi ulioanza mwaka wa 2019. Gredi ya 7 ndiyo kiwango cha kwanza cha Daraja ya Awali Shule za Upili katika mpangilio mpya wa elimu.

Mtaala wa Gredi ya 7 unaendeleza utekelezaji wa Mtaala wa Kiumilisi hadi Daraja ya Awali Shule za Upili. Sifa kuu ya daraja hili ni mtaala mpana unaomwezesha mwanafunzi kutalii talanta, hamu na uwezo wake kabla ya kuchagua mkondo wa masomo katika Daraja ya Juu Shule za Upili. Hili ni muhimu sana katika kutimiza ruwaza na lengo la mabadiliko ya mtaala yanayoendelea kama ilivyoelezwa katika Mswada Elekezi Nambari 1 wa mwaka 2019 wenye mada: *Kuelekea kufikia Elimu Bora, Faafu na Jumuishi na Mafunzo kwa Maendeleo Endelevu Nchini Kenya*. Mswada huu unafafanua mabadiliko kutoka kwa mtaala unaolenga kupokeza maarifa hadi mtaala unaolenga kukuza uwezo wa kila mwanafunzi.

Kwa hivyo, mtaala wa Gredi ya 7 unakusudiwa kuimarisha ukuaji wa mwanafunzi katika umilisi wa kimsingi wa Mtaala wa Kiumilisi ambao ni: mawasiliano na ushirikiano, uwazaji kina na utatuzi wa matatizo, ubunifu, uraia, ujuzi wa kidijitali, hamu ya ujifunzaji na kujiamini.

Mtaala huu unatoa mapendekezo ya shughuli za ujifunzaji husishi na tofautishi kuambatana na mada ndogo mbalimbali na vipengele vingine vya Mtaala wa Kiumilisi. Mtaala pia unapendekeza nyenzo za kufundishia pamoja na mbinu anuwai za kutathminia. Inatarajiwa kuwa mtaala huu utawaongoza walimu kikamilifu kuwaelekeza wanafunzi kufikia matokeo yanayotarajiwa katika Gredi ya 7 na kuwaandaa kuingia katika Gredi inayofuata bila tatizo. Vilevile, ni matumaini yangu kuwa walimu watautumia mtaala huu kuufanya ujifunzaji kuwa wa kuvutia, kuchangamsha na wenye kufurahisha.

JULIUS O. JWAN, PhD, CBS
KATIBU MKUU
IDARA YA SERIKALI YA ELIMU YA AWALI NA ELIMU YA MSINGI
WIZARA YA ELIMU

SHUKRANI

Sheria nambari 4 ya 2013 (iliyorekebishwa 2019) ya Taasisi ya Ukuzaji Mitaala Kenya inaipa mamlaka Taasisi kukuza mitaala na nyenzo za utekelezaji mtaala kwa elimu ya msingi na taasisi za elimu na mafunzo. Mchakato wa ukuzaji mtaala wa kiwango chochote cha elimu huhusisha utafiti wa kina, ulinganishi wa kimataifa na uhusishaji mkubwa wa wadau. Kupitia kwa mchakato uliopangwa kikamilifu na wa mashauriano, KICD ilibuni Mtaala wa Kiumilisi (CBC) kama ilivyoelezwa katika Utaratibu wa Mtaala wa Elimu ya Msingi (BECF) ambao unaitikia mahitaji ya karne ya 21 na matamanio yanayoelezwa katika Katiba ya Kenya ya 2010, Ruwaza ya 2030, Itifaki ya Jumuia ya Afrika Mashariki pamoja na Malengo ya Maendeleo Endelevu ya Umoja wa Mataifa.

KICD hupata ufadhili kutoka kwa Serikali ya Kenya ili kuwezesha ufikiaji kikamilifu wa majukumu na utekelezaji wa mipango ya Serikali na Sekta za Wizara ya Elimu. Taasisi pia inapata msaada kutoka kwa washirika wa maendeleo unaolenga miradi mahususi. Mtaala wa Gredi ya 7 umeandaliwa kwa ufadhili wa Benki ya Dunia kupitia mpango wa *Kenya Secondary Education Quality Improvement Programme (SEQIP)* ulio chini ya uelekezi wa Wizara ya Elimu. Kwa hivyo, Taasisi inatoa shukrani za dhati kwa msaada kutoka kwa Serikali ya Kenya kupitia Wizara ya Elimu na washirika wengine wa maendeleo kwa sera na msaada wa mali na mikakati. Taasisi inatoa shukrani za kipekee kwa Waziri wa Elimu, Katibu Mkuu katika Idara ya Serikali ya Mafunzo ya Awali na Elimu ya Msingi.

Tungependa kuwashukuru wakuza mitaala wa KICD na wafanyakazi wengine, walimu wote na wakufunzi walioshiriki kama wanajopo katika ukuzaji wa mitaala. Nashukuru pia Mashirika Huru ya Serikali (SAGAs) na wawakilishi wa wadau mbalimbali kwa michango yao katika kuuandaa Mtaala wa Gredi ya Saba. Kwa mintarafu hii, tunatambua msaada wa Afisa Mkuu Mtendaji wa Tume ya Kuwaajiri Walimu (TSC) na Afisa Mkuu Mtendaji wa Baraza la Kitaifa la Mitihani nchini Kenya (KNEC) kwa usaidizi wao katika mchakato mzima wa kuuandaa mtaala.

Mwisho, tunamshukuru Mwenyekiti wa Baraza la Taasisi ya Ukuzaji Mitaala Kenya (KICD), Prof. Elishiba Kimani na wanachama wengine wa Baraza kwa uelekezi wao wa mara kwa mara katika mchakato huu. Tunawahakikishia walimu wote, wazazi na wadau wengine kuwa mtaala huu utaelekeza ipasavyo utekelezaji wa Mtaala wa Kiumilisi katika Gredi ya 7 na uandaaji wa wanafunzi kuingia katika Gredi ya 8.

PROF. CHARLES O. ONG'ONDO, PhD, MBS
MKURUGENZI/AFISA MTENDAJI MKUU
<u>TAASISI YA UKUZAJI MITAALA KENYA</u>

YALIYOMO

DIBAJI YA WAZIRI WA ELIMU i
DIBAJI YA KATIBU MKUU ii
SHUKRANI iii
YALIYOMO iv
MGAO WA VIPINDI vi
MALENGO YA KITAIFA YA ELIMU NCHINI KENYA vii
MATOKEO YA KIWANGO CHA KATI CHA ELIMU YA MSINGI ix
KAULI KIINI ix
MATOKEO YA KIJUMLA YANAYOTARAJIWA KATIKA DARAJA LA AWALI LA SHULE ZA UPILI x
1.0 USAFI WA KIBINAFSI 1
2.0 LISHE BORA 15
3.0 UHURU WA WANYAMA 30
4.0 AINA ZA MALIASILI 42
5.0 UNYANYASAJI WA KIJINSIA 56
6.0 USALAMA SHULENI 70
7.0 KUHUDUMIA JAMII SHULENI 84
8.0 ULANGUZI WA BINADAMU 96

9.0 MATUMIZI YA VIFAA VYA KIDIJITALI KATIKA MAWASILIANO....112
10.0 KUJITHAMINI....125
11.0 MAJUKUMU YA WATOTO....140
12.0 MAGONJWA AMBUKIZI....154
13.0 UTATUZI WA MIZOZO....166
14.0 MATUMIZI YA PESA....179
15.0 MAADILI YA MTU BINAFSI....192
SHUGHULI YA DARASANI YA HUDUMA YA KIJAMII INAYOCHANGIA UJIFUNZAJI....205
MUHTASARI WA MBINU ZA KUTATHMINI, NYENZO ZA KUFUNDISHIA NA MAPENDEKEZO YA SHUGHULI NYINGINE ZILIZORATIBIWA ZA UJIFUNZAJI....210

MGAO WA VIPINDI

	Somo	Vipindi kwa wiki (Dakika 40 kwa kipindi)
1.	English	5
2.	Kiswahili/KSL	4
3.	Mathematics	5
4.	Integrated Science	4
5.	Health Education	2
6.	Technical Studies	4
7.	Social Studies	3
8.	Religious Education (CRE/IRE/HRE)	3
9.	Business Studies	3
10.	Agriculture	3
11.	Life Skills Education	1
12.	Physical Education and Sports	2
13.	Optional Subject	3
14.	Optional Subject	3
	Jumla	**45**

MALENGO YA KITAIFA YA ELIMU NCHINI KENYA

Elimu nchini Kenya inatakiwa:

1. **Kukuza na kustawisha utaifa, uzalendo na kuendeleza umoja wa kitaifa**
   Nchini Kenya kuna jamii zenye mila, dini na tamaduni mbalimbali lakini tofauti hizi hazifai kuzitenganisha. Lazima waweze kuishi na kutangamana kama Wakenya. Elimu ina jukumu kuu la kuwezesha vijana kujenga hisia za uzalendo na utaifa kwa kuondoa mivutano na kukuza mielekeo chanya ya kuheshimiana. Mielekeo hii itawawezesha wanajamii kuishi pamoja kwa utangamano na kujenga uzalendo ili kuchangia ukuaji wa taifa.

2. **Kukidhi mahitaji ya kijamii, kiuchumi, kiteknolojia na viwanda yanayochangia maendeleo ya kitaifa**
   Elimu inafaa kuwaandaa vijana wa taifa la Kenya kutekeleza wajibu wenye umuhimu katika maisha nchini.

   a) **Mahitaji ya kijamii**
   Elimu nchini Kenya lazima iwatayarishe vijana kwa mabadiliko ya mielekeo na mahusiano ambayo yanahitajika kwa maendeleo ya haraka ya uchumi wa kisasa. Kuna uwezekano wa kuwa na mageuzi taratibu ya kijamii kutokana na maendeleo ya haraka ya usasa. Elimu inapaswa kuwasaidia vijana kujirekekebisha kutokana na mabadiliko haya.

   b) **Mahitaji ya kiuchumi**
   Elimu nchini Kenya inafaa kukuza raia walio na stadi, maarifa, ujuzi na sifa za kibinafsi zinazohitajika kuhimili maendeleo ya kiuchumi. Kenya inajenga uchumi huru na wa kisasa ambao unahitaji wafanyakazi wa kutosha, walio na maarifa yanayohitajika humu nchini.

   c) **Mahitaji ya kiteknolojia na ya kiviwanda**
   Elimu nchini Kenya inafaa kuwapa vijana stadi na mielekeo inayohitajika kwa maendeleo ya kiviwanda.
   Kenya inatambua mabadiliko ya haraka ya kiviwanda na kiteknolojia yanayofanyika, hasa katika ulimwengu ulioendelea. Tunaweza kuwa sehemu ya maendeleo haya ikiwa mfumo wetu wa elimu utalenga kimakusudi maarifa, stadi na mielekeo itakayotayarisha vijana kwa mabadiliko ya yanayoendelea ulimwenguni.

3. **Kutoa nafasi ya kujiendeleza na kujitosheleza**
Elimu inapaswa kuwezesha kutambua, kukuza na kuimarisha vipawa vya kila mmoja ili kuweza kujiendeleza na kujitosheleza. Inafaa kuwawezesha watoto kukuza uwezo wao. Kipengele muhimu cha maendeleo ya kibinafsi ni ujenzi wa tabia ifaayo.

4. **Kuwawezesha wananchi kuimarisha maadili na amali za kijamii na kidini**
Elimu inakusudiwa kukuza maarifa, stadi na mielekeo itakayoimarisha upataji wa maadili na kuwasaidia watoto kukua wakiwa wenye nidhamu, wanaojitegemea na raia wakamilifu.

5. **Kuimarisha usawa wa kijamii na uwajibikaji**
Usawa wa kijamii kwa mfano, usawa wa kijinsia huimarika watu wa jamii na jinsia zote wanapopata elimu sawa.
Elimu inafaa ikuze usawa wa kijamii na uwajibikaji wa kijamii kutokana na mfumo wa elimu unaowezesha fursa sawa ya elimu kwa wote. Inafaa kuwapa watoto wote fursa mbalimbali na zenye changamoto zitakazowawezesha kutoa huduma jumuishi za kijamii bila kujali jinsia, uwezo au mazingira ya kijiografia.

6. **Kukuza uthamini wa tamaduni mbalimbali nchini Kenya**
Elimu inafaa kuwapa vijana uelewa wa tamaduni za kale na za sasa na nafasi yazo katika jamii ya kisasa. Vijana wanafaa kuambatanisha maadili ya tamaduni bora na mahitaji yanayobadilika kulingana na maendeleo yanayotokea ili kujenga jamii thabiti ya kisasa.

7. **Kuimarisha utambuzi wa uhusiano wa kimataifa na kukuza mwelekeo chanya kwa mataifa mengine**
Kenya kama nchi mojawapo ya jamii ya kimataifa inakusudia elimu iwaelekeze Wakenya kutambua na kuthamini mahusiano ya kimataifa kwa kuzingatia mikataba, uwajibikaji, haki na manufaa yanayoambatana na ushirika huo.

8. **Kustawisha mwelekeo chanya kuhusu afya bora na uhifadhi wa mazingira**
Elimu inakusudiwa kujenga mielekeo ifaayo miongoni mwa vijana kuhusu udumishaji wa afya bora na mazingira kwa kujiepusha na mienendo inayoweza kudhuru afya ya mwili na akili. Aidha, inafaa kuimarisha mielekeo chanya kuhusu ukuzaji na uhifadhi wa mazingira na kuwaelekeza vijana kuthamini usafi wa mazingira.

MATOKEO YA KIWANGO CHA KATI CHA ELIMU YA MSINGI

Kufikia mwisho wa kiwango cha kati cha elimu mwanafunzi aweze:

1. Kutumia ujuzi wa kusoma na kuandika, ujuzi wa kuhesabu na kufikiri kimantiki ifaavyo katika kujieleza
2. Kuwasiliana kikamilifu katika miktadha mbalimbali
3. Kudhihirisha ujuzi wa kijamii, kiimani na kimaadili kwa ajili ya mahusiano mema
4. Kutalii, kubadilisha, kusimamia na kutunza mazingira ifaavyo kwa ajili ya ujifunzaji na maendeleo endelevu
5. Kufanya usafi, kufuata kanuni zifaazo za usafi na lishe ili kuimarisha afya
6. Kudhihirisha mienendo ya kimaadili na kuonyesha uraia mwema kama wajibu wa kiraia
7. Kuonyesha ridhaa kwa mirathi mingi na tofauti ya kitamaduni nchini ili kuleta mshikamano wa kimahusiano
8. Kudhibiti masuala mtambuko katika jamii ifaavyo
9. Kutumia ujuzi wa kidijitali ifaavyo kwa madhumuni ya mawasiliano na ujifunzaji.

KAULI KIINI

Somo la Kiswahili litampa mwanafunzi wa Daraja la Awali la Shule za Upili umilisi katika shughuli za kila siku. Umilisi huu utajengea haiba na uwezo wake wa kuwasiliana na kuhusiana katika jamii, kitaifa na kimataifa. Aidha, litamwendeleza kielimu na kumwandaa kwa ulimwengu wa kazi. Somo hili litampa mwanafunzi hamasa ya kumudu na kufurahia lugha na fasihi kwa kuzihusisha na tajiriba na mazingira yake. Hali kadhalika, litampa mwanafunzi maarifa ya kijamii na kitamaduni. Mwanafunzi ataweza kujieleza na vilevile kupata fursa ya kutoa huduma kwa jamii.

MATOKEO YA KIJUMLA YANAYOTARAJIWA KATIKA DARAJA LA AWALI LA SHULE ZA UPILI

Kufikia mwisho wa Daraja la Awali la Shule za Upili, mwanafunzi aweze:

1. Kujieleza ipasavyo kwa kutumia lugha ya Kiswahili kwa njia ya maandishi na mazungumzo
2. Kuwasiliana ipasavyo katika miktadha mbalimbali ya kijamii
3. Kujenga desturi ya kusoma na kufasiri maandishi kwa ufasaha
4. Kutumia lugha kiubunifu kusimulia na kuandika tungo mbalimbali
5. Kushiriki katika shughuli za kijamii zinazochangia ujifunzaji
6. Kutumia teknolojia ipasavyo katika ujifunzaji na mawasiliano ili kukuza ujuzi wa kidijitali
7. Kutumia maadili yanayohitajika maishani kupitia stadi za lugha ya Kiswahili
8. Kufurahia na kuthamini lugha ya Kiswahili kama lugha rasmi, ya taifa na kimataifa.

1.0 USAFI WA KIBINAFSI				
Mada	**Mada Ndogo**	**Matokeo Maalum Yanayotarajiwa**	**Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji**	**Maswali Dadisi**
1.1 Kusikiliza na Kuzungumza	**1.1.1 Kusikiliza na Kujibu** (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kutambua vipengele vya kuzingatia katika usikilizaji wa mazungumzo b) kutambua vipengele vya kuzingatia katika kujibu mazungumzo c) kutumia vipengele vifaavyo katika kusikiliza na kujibu mazungumzo d) kuchangamkia kushiriki mazungumzo katika miktadha mbalimbali.	Mwanafunzi aelekezwe: • kutambua vipengele vya kuzingatia katika kusikiliza (*k.v. kuwa makini, kumtazama mzungumzaji kwa makini ili kupata ishara za uso, kutikisa kichwa kuonyesha kusikia kauli, kutumia maneno au vihisishi vya kumhimiza kuendelea kuzungumza (k.v. ehe), kuepuka vizuizi vya mawasiliano (k.v. kutazama nje), kumtazama mzungumzaji ana kwa ana,*) akiwa na mwenzake • kutambua vipengele vya kuzingatia katika kujibu mazungumzo (*k.v. kutumia lugha ya adabu, kutomkata kalima mzungumzaji, ubadilishanaji zamu ufaao, kujibu kwa kujikita katika kiini*	1. Je, unaposikiliza mazungumzo unapaswa kuzingatia nini ili kupata ujumbe unaowasilishwa? 2. Unazingatia nini unapomjibu mtu katika mazungumzo?

			*cha swali/mazungumzo)*akiwa na wenzake katika kikundi • kusikiliza mazungumzo kuhusu suala lengwa katika kifaa cha kidijitali (*k.v. simu, redio au vinasa sauti)* huku akizingatia vipengele vya kuboresha usikilizaji wa mazungumzo • kusikiliza na kujibu mazungumzo *(k.v. kutoka kwa mwalimu, wenzake au kutoka kwenye vifaa vya kidijitali)* ipasavyo • kuigiza mazungumzo (*k.v. ya simu*) kuhusu suala lengwa akiwa katika kikundi kwa kuzingatia vipengele vifaavyo vya kusikiliza na kujibu mazungumzo • kushiriki mazungumzo na mzazi au mlezi kuhusu suala lengwa kwa kuzingatia vipengele vifaavyo vya kusikiliza na kujibu mazungumzo.	

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa • Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anapoeleza kwa uwazi alichokisikiliza kuhusu suala lengwa kwa kuzingatia vipengele vifaavyo vya kujibia mazungumzo. • Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali kusikilizia mazungumzo mbalimbali na kutambua vipengele vya kusikiliza na kuzungumza vilivyozingatiwa. • Ubunifu: mwanafunzi anapopendekeza vipengele vya kuzingatia ili kuhakikisha usikilizaji faafu. • Kujiamini: mwanafunzi anaposikiliza mazungumzo na kuyajibu ipasavyo bila woga. Pia anapochangia katika shughuli ya kikundi. • Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anaposhiriki mazungumzo na wenzake, mzazi au mlezi na kujifunza njia bora za kusikiliza na kujibu mazungumzo.
Maadili • Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake katika shughuli za kikundi. Pia anapoheshimu zamu ya wenzake katika mazungumzo. • Uwajibikaji: mwanafunzi anapotunza vifaa vya kidijitali anavyotumia katika mazungumzo. • Umoja: mwanafunzi anaposhiriki na kuchangia katika shughuli za kikundi.
Masuala Mtambuko • Usafi wa kibinafsi: mwanafunzi anaposikiliza, kushiriki na kuigiza mazungumzo kuhusu suala lengwa.
Uhusiano na Masomo Mengine • English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia dhana ya kusikiliza na kujibu. • Integrated Science, Health Education na Home Science: usafi wa kibinafsi ni mojawapo ya masuala yanayoshughulikiwa katika masomo haya.

Vigezo na Viwango vya Kuzingatia katika Kutathmini

Viwango / Vigezo	Kuzidisha Matarajio	Kufikia Matarajio	Kukaribia Matarajio	Mbali na Matarajio
Kuweza kutambua vipengele vya kuzingatia katika usikilizaji wa mazungumzo.	Anatambua kwa wepesi vipengele vya kuzingatia katika usikilizaji wa mazungumzo.	Anatambua vipengele vya kuzingatia katika usikilizaji wa mazungumzo.	Anatambua baadhi ya vipengele vya kuzingatia katika usikilizaji wa mazungumzo.	Anatambua, kwa kusaidiwa, baadhi ya vipengele vya kuzingatia katika usikilizaji wa mazungumzo.
Kuweza kutambua vipengele vya kuzingatia katika kujibu mazungumzo.	Anatambua kwa urahisi vipengele vya kuzingatia katika kujibu mazungumzo.	Anatambua vipengele vya kuzingatia katika kujibu mazungumzo.	Anatambua baadhi ya vipengele vya kuzingatia katika kujibu mazungumzo.	Anatambua baadhi ya vipengele vya kuzingatia katika kujibu mazungumzo kwa kuongozwa.
Kuweza kutumia vipengele vifaavyo katika kusikiliza na kujibu mazungumzo.	Anatumia kwa wepesi vipengele vifaavyo katika kusikiliza na kujibu mazungumzo.	Anatumia vipengele vifaavyo katika kusikiliza na kujibu mazungumzo.	Anatumia baadhi ya vipengele vifaavyo katika kusikiliza na kujibu mazungumzo.	Anatumia, kwa kusaidiwa, baadhi ya vipengele vifaavyo katika kusikiliza na kujibu mazungumzo.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji	Maswali Dadisi
1.2 Kusoma	**1.2.1 Ufahamu wa Kifungu cha Simulizi** (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kudondoa habari mahususi katika kifungu cha ufahamu b) kupanga matukio yanavyofuatana katika kifungu cha ufahamu c) kufanya utabiri na ufasiri kutokana na kifungu cha ufahamu d) kueleza msamiati katika kifungu cha ufahamu e) kuchangamkia kusoma vifungu vya ufahamu ili kukuza uelewa wa habari.	Mwanafunzi aelekezwe: • kusoma kifungu cha ufahamu cha simulizi kwenye kitabu au kifaa cha kidijitali (*k.v. redio, simu*) • kudondoa habari mahususi (*k.v. nani, nini, wapi, lini*) katika kifungu cha ufahamu cha simulizi • kupanga matukio yanavyofuatana katika kifungu cha ufahamu cha simulizi akishirikiana na wenzake katika kikundi • kufanya utabiri na ufasiri kutokana na kifungu cha ufahamu cha simulizi alichosoma • kueleza msamiati (*k.v. maneno na nahau*) katika kifungu cha ufahamu cha simulizi na kuueleza kwa kutumia kamusi	1. Kwa nini tunasoma ufahamu? 2. Je, ni mambo gani yanayoweza kukusaidia kuelewa kifungu cha ufahamu?

			• kusoma vifungu simulizi mtandaoni au kwenye vitabu kuhusu suala lengwa akiwa na mwenzake kisha atambue na kueleza maana za msamiati wa usafi wa kibinafsi kulingana na muktadha wa matumizi • kumsomea mzazi au mlezi sentensi kuhusu usafi wa kibinafsi kisha kumuelezea maana za msamiati wa suala husika kimuktadha.	

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika kikundi kudondoa habari mahususi.
- Kujiamini: mwanafunzi anapotumia msamiati wa suala lengwa kwa usahihi katika muktadha maalum.
- Uwazaji kina na utatuzi wa matatizo: mwanafunzi anapobashiri na kufasiri kutokana na kifungu cha ufahamu.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anaposakura mtandaoni na kusoma vifungu kuhusu suala lengwa.
- Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapomsomea mzazi au mlezi sentensi kuhusu kumuelezea maana za msamiati wa suala husika kimuktadha.

Maadili

- Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake katika kazi ya kikundi.
- Upendo: mwanafunzi anapowapa wenzake nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji katika kikundi.
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za kikundi. Pia anapotunza vifaa vya kidijitali anavyotumia.
- Umoja: mwanafunzi anaposhiriki na kuchangia katika shughuli za kikundi.

Masuala Mtambuko
• Usafi wa kibinafsi: mwanafunzi anaposoma matini kuhusu suala lengwa na kuzingatia ujumbe.
Uhusiano na Masomo Mengine • English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia kusoma kwa ufahamu. • Integrated Science, Health Education na Home Science: usafi wa kibinafsi ni mojawapo ya masuala yanayoshughulikiwa katika masomo haya.

Vigezo na Viwango vya Kuzingatia katika Kutathmini

Viwango / Vigezo	Kuzidisha Matarajio	Kufikia Matarajio	Kukaribia Matarajio	Mbali na Matarajio
Kuweza kudondoa habari mahususi katika kifungu cha ufahamu.	Anadondoa habari mahususi katika kifungu cha ufahamu kwa urahisi.	Anadondoa habari mahususi katika kifungu cha ufahamu.	Anadondoa baadhi ya habari mahususi katika kifungu cha ufahamu.	Anadondoa baadhi ya habari mahususi katika kifungu cha ufahamu kwa kusaidiwa.
Kuweza kupanga matukio yanavyofuatana katika kifungu cha ufahamu.	Anapanga matukio yanavyofuatana katika kifungu cha ufahamu kwa urahisi.	Anapanga matukio yanavyofuatana katika kifungu cha ufahamu.	Anapanga baadhi ya matukio yanavyofuatana katika kifungu cha ufahamu.	Anapanga baadhi ya matukio yanavyofuatana katika kifungu cha ufahamu kwa kuelekezwa.

Kuweza kufanya utabiri na ufasiri kutokana na kifungu cha ufahamu.	Anafanya utabiri na ufasiri kutokana na kifungu cha ufahamu kwa kina.	Anafanya utabiri na ufasiri kutokana na kifungu cha ufahamu.	Anafanya kwa kiasi utabiri na ufasiri kutokana na kifungu cha ufahamu.	Anafanya kwa kiasi utabiri na ufasiri kutokana na kifungu cha ufahamu kwa kusaidiwa.
Kuweza kueleza msamiati katika kifungu cha ufahamu.	Anaeleza kwa uketo msamiati katika kifungu cha ufahamu.	Anaeleza msamiati katika kifungu cha ufahamu.	Anaeleza baadhi ya msamiati katika kifungu cha ufahamu.	Anaeleza baadhi ya msamiati katika kifungu cha ufahamu kwa kuelekezwa.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji	Swali Dadisi
1.3 Kuandika	**1.3.1 Viakifishi** (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kutambua matumizi ya herufi kubwa na kikomo katika matini b) kutumia herufi kubwa na kikomo ipasavyo katika matini c) kuonea fahari matumizi ya herufi kubwa na kikomo katika matini ili kufanikisha mawasiliano.	Mwanafunzi aelekezwe: • kutambua matumizi ya herufi kubwa na kikomo (*k.v.* kutumia herufi kubwa *kuanzia majina ya watu, mwanzoni mwa kila neno kuu katika anwani ya kitabu;* kikomo*; mwishoni mwa sentensi ya taarifa*) katika maneno, sentensi na vifungu kwenye matini andishi au za kidijitali akiwa na wenzake katika kikundi • kuandika maneno, sentensi au vifungu kuhusu suala lengwa kwa kutumia herufi kubwa na kikomo ipasavyo • kuandika kifungu kifupi kwa kuzingatia herufi kubwa na kikomo ipasavyo kwenye kifaa cha kidijitali *(k.v. tarakilishi)* na kuwasambazia wenzake kwenye mtandao ili wakitolee maoni • kushirikiana na wenzake kusahihisha kifungu kuhusu suala lengwa	Herufi kubwa na kikomo hutumika vipi katika maandishi?

			ambacho hakijatumia herufi kubwa na kikomo ipasavyo • kuwasomea wenzake kifungu alichoandika na kuwataka waandike maneno na sentensi zinazostahili kuwa na herufi kubwa na kikomo • kutafiti mtandaoni au kwenye vitabu vya ziada kuhusu matumizi ya herufi kubwa na kikomo katika maneno, sentensi na vifungu na kuandika daftarini.	

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anapowasomea wenzake kifungu kwa ufasaha na anaposhiriki katika mijadala na wanafunzi wenzake.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia kifaa cha kidijitali kuandika kifungu na kukisambaza mtandaoni.
- Ubunifu: mwanafunzi anapoandika vifungu vyenye matumizi yafaayo ya herufi kubwa na kikomo.
- Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapotafiti mtandaoni kuhusu matumizi ya herufi kubwa na kikomo katika matini.
- Uwazaji kina: mwanafunzi anapotumia herufi kubwa na kikomo katika kifungu alichokiandika.

Maadili

- Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake katika kazi ya kikundi.
- Upendo: mwanafunzi anapowapa wenzake nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji darasani na katika kikundi.
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za kikundi.
- Umoja: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika shughuli za kikundi.

Masuala Mtambuko • Usafi wa kibinafsi: mwanafunzi anapoandika kifungu kuhusu suala lengwa kwa kutumia herufi kubwa na kikomo ipasavyo.
Uhusiano na Masomo Mengine • English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia matumizi ya herufi kubwa na kikomo. • Integrated Science, Health Education na Home Science: usafi wa kibinafsi ni mojawapo ya masuala yanayoshughulikiwa katika masomo haya.

Vigezo na Viwango vya Kuzingatia katika Kutathmini

Viwango / Vigezo	Kuzidisha Matarajio	Kufikia Matarajio	Kukaribia Matarajio	Mbali na Matarajio
Kuweza kutambua matumizi ya herufi kubwa na kikomo katika matini.	Anatambua matumizi ya herufi kubwa na kikomo katika matini kwa wepesi.	Anatambua matumizi ya herufi kubwa na kikomo katika matini.	Anatambua matumizi ya herufi kubwa na kikomo katika baadhi ya matini.	Anatambua matumizi ya herufi kubwa na kikomo katika baadhi ya matini kwa kusaidiwa.
Kuweza kutumia herufi kubwa na kikomo ipasavyo katika matini.	Anatumia herufi kubwa na kikomo ipasavyo katika matini kwa urahisi.	Anatumia herufi kubwa na kikomo ipasavyo katika matini.	Anatumia herufi kubwa na kikomo ipasavyo katika baadhi ya matini.	Anatumia herufi kubwa na kikomo ipasavyo katika baadhi ya matini kwa kuelekezwa.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji	Maswali Dadisi
1.4 Sarufi	**1.4.1 Nomino za Pekee na za Kawaida** (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kutambua nomino za pekee na za kawaida katika matini b) kutambua aina za nomino za pekee katika matini c) kutumia nomino za pekee na za kawaida ipasavyo katika matini d) kuchangamkia matumizi ya nomino za pekee na za kawaida katika matini ili kufanikisha mawasiliano.	Mwanafunzi aelekezwe: • kutambua nomino za pekee *(k.v. Kenya, Jumatatu, Kiptoo, Kisiwa chenye Hazina,)* na za kawaida *(k.v. mwanafunzi, kalamu, nyumba na mkeka,)* kwenye orodha, sentensi au vifungu akiwa peke yake au wawiliwawili • kutaja aina za nomino za pekee *(k.v. majina ya watu, siku za wiki, miezi ya mwaka, mito, nchi, anwani za vitabu, za magazeti na za majarida)* akiwa na wenzake katika kikundi • kutenga nomino za pekee na za kawaida katika orodha ya maneno, sentensi au vifungu kwenye vitabu, tarakilishi, chati • kutunga sentensi au vifungu kuhusu suala lengwa kwa kutumia nomino za pekee na za kawaida akiwa na mwenzake • kumtajia mzazi au mlezi wake nomino za pekee *(k.v. Mjomba Selemani, Inspekta Lama, Ziwa Naivasha na Mto Tana)* na za kawaida *(k.v. sabuni, maji, bustani, miti)* katika mazingira ya nyumbani.	1. Ni vitu gani katika mazingira yako ambavyo ni nomino za pekee? 2. Ni vitu gani katika mazingira yako ambavyo ni nomino za kawaida?

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa • Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anapotaja nomino za pekee na za kawaida akiwa na wenzake. • Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali kutambua nomino za pekee na za kawaida. • Ubunifu: mwanafunzi anapotunga sentensi sahihi kuhusu suala lengwa akitumia nomino za pekee na za kawaida. • Kujiamini: mwanafunzi anapofaulu kutambua nomino za pekee na za kawaida kisha kuzitungia sentensi sahihi na vifungu. • Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapomtajia mzazi au mlezi wake nomino za pekee na za kawaida katika mazingira ya nyumbani.
Maadili • Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake katika kazi ya kikundi. • Upendo: mwanafunzi anapowapa wenzake nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji katika kikundi. • Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za kikundi. • Umoja: mwanafunzi anaposhiriki na kuchangia katika shughuli za kikundi. • Amani: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika kikundi kwa utulivu.
Masuala Mtambuko • Usafi wa kibinafsi: mwanafunzi anapoandika sentensi au kifungu kuhusu suala lengwa kwa kutumia nomino za pekee na za kawaida.

Uhusiano na Masomo Mengine

- English, Indigenous Languages na Foreign Languages: dhana ya nomino za pekee na za kawaida ni mojawapo ya mada zinazoshughulikiwa katika masomo haya.
- Integrated Science, Health Education na Home Science: usafi wa kibinafsi ni mojawapo ya masuala yanayoshughulikiwa katika masomo haya.

Vigezo na Viwango vya Kuzingatia katika Kutathmini

Viwango / Vigezo	Kuzidisha Matarajio	Kufikia Matarajio	Kukaribia Matarajio	Mbali na Matarajio
Kuweza kutambua nomino za pekee na za kawaida katika matini.	Anatambua kwa wepesi nomino za pekee na za kawaida katika matini.	Anatambua nomino za pekee na za kawaida katika matini.	Anatambua baadhi ya nomino za pekee na za kawaida katika matini.	Anatambua baadhi ya nomino za pekee na za kawaida katika matini kwa kuongozwa.
Kuweza kutambua aina za nomino za pekee katika matini.	Anatambua kwa wepesi aina za nomino za pekee katika matini.	Anatambua aina za nomino za pekee katika matini.	Anatambua baadhi ya aina za nomino za pekee katika matini.	Anatambua baadhi ya aina za nomino za pekee katika matini kwa kusaidiwa.
Kuweza kutumia nomino za pekee na za kawaida ipasavyo katika matini.	Anatumia nomino za pekee na za kawaida ipasavyo katika matini kwa urahisi.	Anatumia nomino za pekee na za kawaida ipasavyo katika matini.	Anatumia nomino za pekee na za kawaida ipasavyo katika baadhi ya matini.	Anatumia nomino za pekee na za kawaida ipasavyo katika baadhi ya matini kwa kuelekezwa.

2.0 LISHE BORA				
Mada	**Mada Ndogo**	**Matokeo Maalum Yanayotarajiwa**	**Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji**	**Swali Dadisi**
2.1 Kusikiliza na Kuzungumza	**2.1.1 Kusikiliza kwa Kina** (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kutambua sauti /**dh**/ na /**th**/ katika silabi na maneno b) kutamka sauti /**dh**/ na /**th**/ ipasavyo katika silabi na maneno c) kutumia maneno yenye sauti /**dh**/ na /**th**/ katika sentensi ili kuyatofautisha kimaana d) kuonea fahari matamshi bora ya sauti /**dh**/ na /**th**/ katika mazungumzo.	Mwanafunzi aelekezwe: • kutambua sauti /**dh/** na /**th/** katika maneno na silabi *(k.v. **dh**amani/**th**amani; a**dh**iri/a**th**iri; **dh**ibiti/**th**ibiti,)* yakitamkwa na mwalimu,mgeni mwalikwa au katika kifaa cha kidijitali • kutambua maneno yenye sauti /**dh/** na /**th/** yakitamkwa na mwalimu,mgeni mwalikwa au katika kifaa cha kidijitali na kuyatamka ipasavyo akiwa na wenzake • kutumia maneno yenye sauti **/dh/** na **/th/** kwenye sentensi ili kuyatofautisha kimaana katika kifaa cha kidijitali au katika vitabu • kusikiliza sentensi zilizotungwa na wenzake na kutoa maoni yake kuhusu jinsi maneno yenye sauti **/dh/** na **/th/** yalivyotumiwa	Ni maneno yepi unayoyajua yaliyo na sauti /**dh/** na /**th**/?

			• kuunda vitanzandimi vinavyotumia sauti /**dh**/ na /**th**/ kwenye kifaa cha kidijitali au katika vitabu akiwa na wenzake katika kikundi • kusoma vitanzandimi alivyounda akizingatia matamshi bora ya sauti /**dh**/ na /**th**/ • kusikiliza kwa kina wenzake wakisoma vitanzandimi walivyounda na kutoa maoni yake kuhusu matamshi ya sauti /**dh**/ na /**th**/ katika vitanzandimi hivyo • kumsomea mzazi au mlezi wake kifungu kuhusu suala lengwa akizingatia matamshi bora ya sauti /**dh**/ na / **th**/.	

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anapotamka maneno yenye sauti /**dh**/ na/ **th**/ ipasavyo katika sentensi na anaposhiriki na kuchangia katika shughuli za kikundi.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali katika kuunda na kusikiliza vitanzandimi vyenye sauti /**dh**/ na /**th**/.
- Ubunifu: mwanafunzi anapounda vitanzandimi vyenye sauti /**dh**/ na /**th**/ na kuvitamka ipasavyo katika kikundi.
- Kujiamini: mwanafunzi anapotamka ipasavyo sauti /**dh**/ na /**th**/ na anapochangia katika kazi ya kikundi.
- Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anaposhiriki na mzazi au mlezi wake kusoma kifungu kwa kuzingatia matamshi bora ya sauti /**dh**/ na /**th**/.

Maadili • Upendo: mwanafunzi anapowapa wenzake nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji katika kikundi. • Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za kikundi na pia kutunza vifaa vya kidijitali anavyotumia. • Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake katika kazi ya kikundi. • Umoja: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika shughuli za kikundi kwa utulivu.
Masuala Mtambuko • Lishe bora: mwanafunzi anapotamka na kuzingatia maneno yenye sauti lengwa ipasavyo katika muktadha wa suala lengwa.
Uhusiano na Masomo Mengine • English, Indigenous Languages na Foreign Languages: dhana ya kutofautisha na kutamka sauti ni mojawapo ya masuala yanayoshughulikiwa katika masomo haya. • Integrated Science, Health Education na Home Science: lishe bora ni mojawapo ya masuala yanayoshughulikiwa katika masomo haya.

Vigezo na Viwango vya Kuzingatia katika Kutathmini

Viwango / **Vigezo**	**Kuzidisha Matarajio**	**Kufikia Matarajio**	**Kukaribia Matarajio**	**Mbali na Matarajio**
Kuweza kutambua sauti /**dh**/ na /**th**/ katika silabi na maneno.	Anatambua kwa wepesi sauti /**dh**/ na /**th**/ katika silabi na maneno.	Anatambua sauti /**dh**/ na /**th**/ katika silabi na maneno.	Anatambua sauti /**dh**/ na /**th**/ katika baadhi ya silabi na maneno.	Anatambua sauti /**dh**/ na /**th**/ katika baadhi ya silabi na maneno kwa kusaidiwa.
Kuweza kutamka sauti /**dh**/ na /**th**/ ipasavyo katika silabi na maneno.	Anatamka sauti /**dh**/ na /**th**/ ipasavyo katika silabi na maneno kwa wepesi.	Anatamka sauti /**dh**/ na /**th**/ ipasavyo katika silabi na maneno.	Anatamka sauti /**dh**/ na /**th**/ ipasavyo katika baadhi ya silabi na maneno.	Anatamka sauti /**dh**/ na /**th**/ ipasavyo katika baadhi ya silabi na maneno kwa kuongozwa.
Kuweza kutumia maneno yenye sauti /**dh**/ na /**th**/ katika sentensi.	Anatumia maneno yenye sauti /**dh**/ na /**th**/ katika sentensi kwa urahisi.	Anatumia maneno yenye sauti /**dh**/ na /**th**/ katika sentensi.	Anatumia baadhi ya maneno yenye sauti /**dh**/ na /**th**/ katika sentensi.	Anatumia baadhi ya maneno yenye sauti /**dh**/ na /**th**/ katika sentensi kwa kuelekezwa.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji	Maswali Dadisi
2.2 Kusoma	**2.2.1 Kusoma kwa Mapana** (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kutambua msamiati uliotumiwa katika matini ya kujichagulia b) kutumia ipasavyo msamiati uliotumiwa katika matini aliyosoma c) kueleza ujumbe wa matini aliyosoma d) kutoa muhtasari wa matini ya kujichagulia aliyosoma e) kuweka rekodi ya aliyosoma kwa kuyanakili katika kijitabu f) kujenga mazoea ya kusoma matini za miktadha mbalimbali kupanua mawanda wa fikra.	Mwanafunzi aelekezwe: • kutambua msamiati uliotumiwa katika matini ya kujichagulia *(andishi au ya kidijitali)* • kutumia kamusi kutafuta maana za maneno asiyoyajua akiwa peke yake au katika kikundi • kujenga rekodi ya msamiati aliojifunza katika kitabu • kumtungia mwenzake sentensi akitumia msamiati katika matini aliyoisoma *(ya kimaandishi au kidijitali)* • kuwaeleza wenzake ujumbe wa matini aliyoisoma • kutoa muhtasari wa matini ya kujichagulia aliyosoma na kuwasilisha kwa wenzake ili waitolee maoni • kurekodi aliyoyasoma katika kijitabu chake kwa marejeleo ya baadaye	1. Unapenda kusoma matini za aina gani? 2. Unazingatia nini unapochagua matini ya kujisomea?

			• kusakura mtandaoni na kujichagulia matini ya ziada kisha aisome • kutafiti mtandaoni au maktabani na kuchagua matini yanayohusu lishe bora na kumsomea mzazi au mlezi.	

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anapoandika muhtasari na kuuwasilisha kwa wenzake.
- Kujiamini: mwanafunzi anapomtungia mwenzake sentensi kutokana na msamiati wa matini ya kujichagulia akizingatia ufasaha wa lugha.
- Ubunifu: mwanafunzi anapoeleza ujumbe wa matini aliyosoma.
- Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapojichagulia matini ya kusoma na kutafuta maana za maneno asiyoyajua kwenye kamusi.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anaposakura mtandaoni na kujichagulia matini ya kusoma.

Maadili

- Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake wanapowasilisha muhtasari wa matini ya kujichagulia waliyosoma.
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kutafuta na kusoma matini aliyojichagulia. Pia anapozingatia nidhamu anaposakura mtandaoni.
- Umoja: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake kutunga sentensi akitumia msamiati aliojifunza.

Masuala Mtambuko

- Masuala mtambuko mbalimbali (*k.v. lishe bora, utunzaji wa mazingira, masuala ya jinsia,*) kulingana na matini zinazosomwa na mwanafunzi.

Uhusiano na Masomo Mengine

- English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia kusoma kwa mapana.
- Integrated Science, Health Education na Home Science: lishe bora ni mojawapo ya masuala yanayoshughulikiwa katika masomo haya.

Vigezo na Viwango vya Kuzingatia katika Kutathmini

Viwango / Vigezo	Kuzidisha Matarajio	Kufikia Matarajio	Kukaribia Matarajio	Mbali na Matarajio
Kuweza kutambua msamiati uliotumiwa katika matini aliyosoma.	Anatambua kwa wepesi msamiati uliotumiwa katika matini aliyosoma.	Anatambua msamiati uliotumiwa katika matini aliyosoma.	Anatambua baadhi ya msamiati uliotumiwa katika matini aliyosoma.	Anatambua baadhi ya msamiati uliotumiwa katika matini aliyosoma kwa kusaidiwa.
Kuweza kutumia ipasavyo msamiati aliosoma katika matini.	Anatumia ipasavyo na kwa urahisi msamiati aliosoma katika matini.	Anatumia ipasavyo msamiati aliosoma katika matini.	Anatumia ipasavyo baadhi ya msamiati aliosoma katika matini.	Anatumia ipasavyo baadhi ya msamiati aliosoma katika matini kwa kuelekezwa.
Kuweza kueleza ujumbe wa matini aliyosoma.	Anaeleza kwa kina ujumbe wa matini aliyosoma.	Anaeleza ujumbe wa matini aliyosoma.	Anaeleza kwa kiasi ujumbe wa matini aliyosoma.	Anaeleza kwa kiasi ujumbe wa matini aliyosoma kwa kuongozwa.
Kuweza kutoa muhtasari wa matini aliyosoma.	Anatoa muhtasari wa matini aliyosoma kwa urahisi.	Anatoa muhtasari wa matini aliyosoma.	Anatoa muhtasari wa sehemu ya matini aliyosoma.	Anatoa muhtasari wa sehemu ya matini aliyosoma kwa kuelekezwa.
Kuweza kuweka rekodi ya aliyosoma kwa kuyanakili katika kijitabu.	Anaweka rekodi ya aliyosoma kwa kuyanakili katika kijitabu kwa wepesi.	Anaweka rekodi ya aliyosoma kwa kuyanakili katika kijitabu.	Anaweka kwa kiasi rekodi ya aliyosoma kwa kuyanakili katika kijitabu.	Anaweka kwa kiasi rekodi ya aliyosoma kwa kuyanakili katika kijitabu kwa kusaidiwa.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji	Maswali Dadisi
2.3 Kuandika	**2.3.1 Barua ya Kirafiki ya Kutoa Mwaliko** (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kueleza umuhimu wa barua ya kirafiki ya kutoa mwaliko b) kutambua ujumbe katika barua ya kirafiki ya kutoa mwaliko c) kutambua vipengele vya kimuundo vya barua ya kirafiki ya kutoa mwaliko d) kuandika barua ya kirafiki ya kutoa mwaliko kwa kuzingatia ujumbe, lugha na muundo ufaao e) kufurahia uandishi wa barua ya kirafiki ya kutoa mwaliko ili kufanikisha mawasiliano.	Mwanafunzi aelekezwe: • kueleza umuhimu wa kuandika barua ya kirafiki ya kutoa mwaliko kuhusu masuala mbalimbali (*k.v. kuleta jamii pamoja, kuimarisha utangamano na kuhamasisha jamii)*akiwa peke yake au katika kikundi • kutambua ujumbe katika kielelezo cha barua ya kirafiki ya kutoa mwaliko akiwa katika kikundi • kujadili katika kikundi vipengele vya kimuundo vya barua ya kirafiki ya kutoa mwaliko (*k.v. anwani ya mwandishi na tarehe*) • kushiriki katika kujadili na wenzake kuhusu lugha inayofaa katika uandishi	1. Je, ni shughuli gani zinazoweza kukufanya uandike barua ya kirafiki ya kutoa mwaliko? 2. Je, ni mambo gani yanayotiliwa maanani katika kuandika barua ya kirafiki ya kutoa mwaliko?

			wa barua ya kirafiki ya kutoa mwaliko • kuandika barua ya kirafiki ya kutoa mwaliko kuhusu suala lengwa (*k.v. kushiriki katika upishi wa vyakula vya kiasili, kushiriki kuhamasisha jamii kuhusu umuhimu wa vyakula vya kiasili)* na kuwasomea wenzake darasani ili waitathmini • kumwandikia rafiki yake barua ya kirafiki ya kutoa mwaliko kwenye hafla fulani (*k.v. sherehe ya siku ya kuzaliwa*) kwa kutumia vifaa vya kidijitali na kuwasambazia wenzake pamoja na mwalimu mtandaoni, kwa kuzingatia maadili ya mtandaoni, ili kuitolea maoni.	

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa • Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika kujadili ujumbe, lugha na muundo wa barua ya kirafiki ya kutoa mwaliko na kuheshimu maoni ya wenzake. Pia anapowasomea wenzake barua aliyoandika. • Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali kuandika barua ya kirafiki ya kutoa mwaliko na kuisambaza mtandaoni. • Ubunifu: mwanafunzi anapoandika kwa mvuto barua ya kirafiki ya kutoa mwaliko kwa kuzingatia ujumbe, lugha na muundo ufaao. • Uwazaji kina na utatuzi wa matatizo: mwanafunzi anapopendekeza shughuli ambazo zinaweza kumfanya aandike barua ya kirafiki ya kutoa mwaliko. Pia anapoandika barua kuhusu masuala yanayoathiri jamii na kuwashirikisha wenzake katika kupendekeza suluhu.
Maadili • Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake katika kazi ya kikundi. • Upendo: mwanafunzi anapowapa wenzake nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji katika kikundi. • Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za kikundi. Pia anapotumia vifaa vya kidijitali inavyostahili. • Umoja: mwanafunzi anaposhiriki na kuchangia katika shughuli za kikundi. • Amani: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika shughuli za kikundi kwa utulivu, heshima na kusikilizana.
Masuala Mtambuko • Lishe bora: mwanafunzi anapoandika barua ya kirafiki ya kutoa mwaliko kuhusu suala lengwa.
Uhusiano na Masomo Mengine • English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia uandishi wa insha za kiuamilifu. • Integrated Science, Health Education na Home Science: lishe bora ni mojawapo ya masuala yanayoshughulikiwa katika masomo haya.

Vigezo na Viwango vya Kuzingatia katika Kutathmini

Viwango / Vigezo	Kuzidisha Matarajio	Kufikia Matarajio	Kukaribia Matarajio	Mbali na Matarajio
Kuweza kueleza umuhimu wa barua ya kirafiki ya kutoa mwaliko.	Anaeleza kwa wepesi umuhimu wa barua ya kirafiki ya kutoa mwaliko.	Anaeleza umuhimu wa barua ya kirafiki ya kutoa mwaliko.	Anaeleza baadhi ya umuhimu wa barua ya kirafiki ya kutoa mwaliko.	Anaeleza baadhi ya umuhimu wa barua ya kirafiki ya kutoa mwaliko kwa kuelekezwa.
Kuweza kutambua ujumbe katika barua ya kirafiki ya kutoa mwaliko.	Anatambua ujumbe katika barua ya kirafiki ya kutoa mwaliko kwa urahisi.	Anatambua ujumbe katika barua ya kirafiki ya kutoa mwaliko.	Anatambua ujumbe katika baadhi ya sehemu za barua ya kirafiki ya kutoa mwaliko.	Anatambua ujumbe katika baadhi ya sehemu za barua ya kirafiki ya kutoa mwaliko kwa kuelekezwa.
Kuweza kutambua vipengele vya kimuundo vya barua ya kirafiki ya kutoa mwaliko.	Anatambua kwa wepesi vipengele vya kimuundo vya barua ya kirafiki ya kutoa mwaliko.	Anatambua vipengele vya kimuundo vya barua ya kirafiki ya kutoa mwaliko.	Anatambua baadhi ya vipengele vya kimuundo vya barua ya kirafiki ya kutoa mwaliko.	Anatambua baadhi ya vipengele vya kimuundo vya barua ya kirafiki ya kutoa mwaliko kwa kusaidiwa.
Kuweza kuandika barua ya kirafiki ya kutoa mwaliko kwa kuzingatia ujumbe, muundo na lugha ifaayo.	Anaandika kwa urahisi barua ya kirafiki ya kutoa mwaliko kwa kuzingatia ujumbe, muundo na lugha ifaayo.	Anaandika barua ya kirafiki ya kutoa mwaliko kwa kuzingatia ujumbe, muundo na lugha ifaayo.	Anaandika barua ya kirafiki ya kutoa mwaliko akizingatia kwa kiasi ujumbe, muundo na lugha ifaayo.	Anaandika barua ya kirafiki ya kutoa mwaliko akizingatia kwa kiasi ujumbe, muundo na lugha ifaayo kwa kuongozwa.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji	Maswali Dadisi
2.4 Sarufi	**2.4.1 Nomino za Makundi na za Dhahania** (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kutambua nomino za makundi na za dhahania katika matini b) kutumia nomino za makundi na za dhahania ifaavyo katika matini c) kuchangamkia kutumia nomino za makundi na za dhahania katika mawasiliano.	Mwanafunzi aelekezwe: • kutambua nomino za makundi (*k.v. mkungu, mtungo, tita, bunda, shada, jamii, kikosi na genge)* na za dhahania (*k.v. ugonjwa, usingizi*, *furaha*, *shibe, elimu na maisha)* kwenye chati, kadi maneno, kapu maneno na matini nyingine akiwa peke yake au katika kikundi • kutenga nomino za makundi na za dhahania katika orodha ya maneno, sentensi au vifungu kwa kuzipigia mstari au kuzikolezea wino katika matini za kimaandishi au za kidijitali akiwa peke yake au katika kikundi • kushirikiana na wenzake katika kikundi kutambua nomino za makundi na za dhahania katika mazingira ya shuleni na	1. Ni nomino gani za makundi zinazopatikana katika mazingira ya shuleni na ya nyumbani? 2. Ni nomino gani za dhahania zinazopatikana katika mazingira ya shuleni na ya nyumbani?

			nyumbani na kuzitungia sentensi • kutunga sentensi kuhusu suala lengwa kwa kutumia nomino za makundi na za dhahania akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi • kutunga aya kuhusu suala lengwa kwa kutumia nomino za makundi na za dhahania akiwa na wenzake katika kikundi • kushirikiana na mzazi au mlezi wake kutambua nomino za makundi na za dhahania kwenye mtandao au kwenye vitabu vya ziada na kuzitungia sentensi.	
Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa • Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhiriki na kuchangia kikamilifu katika kazi za kikundi kutambua na kutenga nomino za makundi na za dhahania. • Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali kutambua nomino za makundi na za dhahania. • Ubunifu: mwanafunzi anapotunga sentensi sahihi kuhusu suala lengwa akitumia nomino za makundi na za dhahania.				

• Kujiamini: mwanafunzi anapofaulu kutambua nomino za makundi na za dhahania na kuzitungia sentensi na vifungu sahihi. • Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapomtajia mwenzake nomino za makundi katika mazingira ya shuleni na nyumbani.
Maadili • Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake katika kazi ya kikundi. • Upendo: mwanafunzi anapowapa wenzake nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji darasani na katika kikundi. • Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za kikundi. • Umoja: mwanafunzi anaposhiriki na kuchangia katika shughuli za kikundi.
Masuala Mtambuko • Lishe bora: mwanafunzi anapotunga sentensi na vifungu kuhusu suala lengwa.
Uhusiano na Masomo Mengine • English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia aina za nomino. • Integrated Science, Health Education na Home Science: lishe bora ni mojawapo ya masuala yanayoshughulikiwa katika masomo haya.

Viwango vya Kuzingatia Katika Kutathmini

Viwango / Vigezo	Kuzidisha Matarajio	Kufikia Matarajio	Kukaribia Matarajio	Mbali na Matarajio
Kuweza kutambua nomino za makundi na za dhahania katika matini.	Anatambua kwa wepesi nomino za makundi na za dhahania katika matini.	Anatambua nomino za makundi na za dhahania katika matini.	Anatambua baadhi ya nomino za makundi na za dhahania katika matini.	Anatambua baadhi ya nomino za makundi na za dhahania katika matini kwa kusaidiwa.
Kuweza kutumia nomino za makundi na za dhahania ifaavyo katika matini.	Anatumia nomino za makundi na za dhahania ifaavyo na kwa urahisi katika matini.	Anatumia nomino za makundi na za dhahania ifaavyo katika matini.	Anatumia baadhi ya nomino za makundi na za dhahania ifaavyo katika matini.	Anatumia baadhi ya nomino za makundi na za dhahania ifaavyo katika matini kwa kusaidiwa.

3.0 UHURU WA WANYAMA				
Mada	**Mada Ndogo**	**Matokeo Maalum Yanayotarajiwa**	**Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji**	**Maswali Dadisi**
3.1 Kusikiliza na Kuzungumza	**3.1.1 Tanzu za Fasihi** (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kueleza maana ya fasihi ili kuipambanua b) kujadili sifa za tanzu za fasihi c) kutambua aina za tungo za fasihi simulizi na fasihi andishi katika matini d) kuwasilisha utungo wa fasihi anaoujua e) kufurahia kushiriki katika uwasilishaji wa fasihi simulizi na fasihi andishi ili kujenga ufasaha wa lugha na fasihi.	Mwanafunzi aelekezwe: ● kushiriki na wenzake kueleza kikamilifu maana ya fasihi katika jamii ● kutambua tanzu za fasihi (f*asihi andishi na simulizi*) akiwa peke yake au katika kikundi ● kueleza maana ya fasihi simulizi na andishi akiwa peke yake au katika kikundi ● kutofautisha kati ya fasihi simulizi na fasihi andishi akiwa katika kikundi ● kujadili sifa za fasihi simulizi *(k.v. kuwasilishwa kwa njia ya mdomo, kuwa mali ya jamii)* na fasihi andishi *(k.v. kuandikwa,*	1. Je, jamii yako ina tungo zipi za fasihi simulizi? 2. Kuna tofauti gani kati ya fasihi simulizi na andishi?

			kuwa mali ya mtu binafsi,) akiwa na wenzake katika kikundi ● kutambua tungo za fasihi simulizi *(k.v. hadithi, semi, mazungumzo, ushairi simulizi na maigizo)* na fasihi andishi *(k.v. novela, riwaya, tamthilia, ushairi na hadithi fupi)* kutoka simulizi za moja kwa moja au kwenye matini za kidijitali ● kuwawasilishia wenzake utungo wa fasihi *(k.v. hadithi za wanyama)* ili waitolee maoni ● kushiriki na mzazi au mlezi wake kutafiti kuhusu tanzu za fasihi simulizi na andishi katika jamii yake.	

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa ● Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake na kuchangia katika kazi ya kikundi. ● Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali kujifunza sifa za fasihi simulizi na andishi. ● Kujiamini: mwanafunzi anapowawasilishia wenzake utungo wa fasihi. ● Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anaposhirikiana na mzazi au mlezi kutambua tanzu za fasihi simulizi na andishi katika jamii yake.
Maadili ● Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake katika kikundi. ● Upendo: mwanafunzi anapowapa wenzake nafasi ya kujieleza. ● Uwajibikaji: mwanafunzi anapotunza vifaa vya kidijitali anavyotumia kujifunzia sifa za fasihi simulizi na andishi. ● Umoja: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika kazi ya kikundi. ● Uraia: mwanafunzi anapothamini tungo za fasihi simulizi katika jamii.
Masuala Mtambuko ● Ushirikishi wa wazazi: mwanafunzi anaposhirikiana na mzazi au mlezi kutambua tungo za fasihi simulizi na andishi katika jamii. ● Uhuru wa wanyama: mwanafunzi anaposimulia tungo na kutilia maanani uhuru wa wanyama.
Uhusiano na Masomo Mengine ● English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia dhana ya tungo za fasihi simulizi na andishi. ● Social Studies na Agriculture: masomo haya pia yanashughulikia masuala ya utunzaji wa wanyama.

Vigezo na Viwango vya Kuzingatia katika Kutathmini

Viwango / Vigezo	Kuzidisha Matarajio	Kufikia Matarajio	Kukaribia Matarajio	Mbali na Matarajio
Kuweza kueleza maana ya fasihi.	Anaeleza maana ya fasihi kwa urahisi.	Anaeleza maana ya fasihi.	Anaeleza kwa kiasi maana ya fasihi.	Anaeleza kwa kiasi maana ya fasihi kwa kusaidiwa.
Kuweza kujadili sifa za tanzu za fasihi.	Anajadili sifa za tanzu za fasihi kwa wepesi.	Anajadili sifa za tanzu za fasihi.	Anajadili baadhi ya sifa za tanzu za fasihi.	Anajadili baadhi ya sifa za tanzu za fasihi kwa kuelekezwa.
Kuweza kutambua aina za tungo za fasihi simulizi na fasihi andishi.	Anatambua aina za tungo za fasihi simulizi na fasihi andishi kwa urahisi.	Anatambua aina za tungo za fasihi simulizi na fasihi andishi.	Anatambua baadhi ya aina za tungo za fasihi simulizi na fasihi andishi.	Anatambua baadhi ya aina za tungo za fasihi simulizi na fasihi andishi kwa kusaidiwa.
Kuweza kuwasilisha utungo wa fasihi anaoujua.	Anawasilisha kwa ufasaha utungo wa fasihi anaoujua.	Anawasilisha utungo wa fasihi anaoujua.	Anawasilisha sehemu za utungo wa fasihi anaoujua.	Anawasilisha sehemu ya utungo wa fasihi anaoujua kwa kuelekezwa.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji	Swali Dadisi
3.2 Kusoma	**3.2.1 Kusoma kwa Kina** Novela (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kueleza maana ya novela ili kuipambanua b) kujadili sifa za novela kama utanzu wa fasihi andishi c) kuchangamkia usomaji wa novela ili kukuza stadi ya kusoma.	Mwanafunzi aelekezwe: • kueleza maana ya novela akiwa peke yake au katika kikundi • kutafiti maktabani au mtandaoni kuhusu maana na sifa za novela (*k.v. wahusika wachache na maudhui machache)* • kuwasambazia wenzake matokeo ya utafiti wake ili waisome na kutolea maoni • kujadili sifa za novela iliyoteuliwa na mwalimu akiwa na wenzake katika kikundi • kusoma novela iliyoteuliwa na mwalimu na kutambua sifa zake • kumsomea mzazi au mlezi sifa za novela aliyosoma.	Novela ni utungo wa aina gani?

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anapochangia katika shughuli za kikundi kwa kutumia lugha fasaha.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anaposakura mtandaoni ili kutafiti kuhusu maana na sifa za novela.
- Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapofanya utafiti maktabani au mtandaoni kuhusu maana na sifa za novela. Pia anaposoma tafiti za wenzake na kuzitolea maoni.
- Kujiamini: mwanafunzi anapowawasilishia wenzake sifa za novela katika kikundi.

Maadili • Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake katika kikundi wanapojadili sifa za novela. • Uwajibikaji: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali ipasavyo na kuzingatia maadili anapotafiti mtandaoni. • Upendo: mwanafunzi anapowapa wenzake nafasi ya kuwasilisha maoni yao katika shughuli za kikundi. • Umoja: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake na kuchangia katika kazi za kikundi.
Masuala Mtambuko • Masuala mtambuko anuwai: mwanafunzi anaposoma novela.
Uhusiano na Masomo Mengine • English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia kusoma kwa kina. • Social Studies na Agriculture: masomo haya pia yanashughulikia masuala ya utunzaji wa wanyama.

Vigezo na Viwango vya Kuzingatia katika Kutathmini

Viwango / Vigezo	Kuzidisha Matarajio	Kufikia Matarajio	Kukaribia Matarajio	Mbali na Matarajio
Kuweza kueleza maana ya novela.	Anaeleza kwa urahisi maana ya novela.	Anaeleza maana ya novela.	Anaeleza kwa kiasi maana ya novela.	Anaeleza kwa kiasi maana ya novela kwa kusaidiwa.
Kuweza kujadili sifa za novela.	Anajadili kwa kina sifa za novela.	Anajadili sifa za novela.	Anajadili baadhi ya sifa za novela.	Anajadili baadhi ya sifa za novela kwa kuongozwa.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji	Swali Dadisi
3.3 Kuandika	**3.3.1 Insha za Kubuni** (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kuteua mada na ujumbe wa kuandikia insha ya kubuni b) kujadili vidokezo kulingana na mada ya kuandikia insha ya kubuni c) kuandika vidokezo vyenye ujumbe unaolingana na mada ya insha ya kubuni d) kuandika insha ya kubuni inayozingatia vidokezo vilivyoandaliwa e) kufurahia kuandaa vidokezo vyenye ujumbe unaolingana na mada ya insha.	Mwanafunzi aelekezwe: ● kuteua mada kulingana na ujumbe anaoandikia ● kutafiti kuhusu mada anayoiandikia *(k.v. mtandaoni, vitabuni na magazetini)* kuhusu masuala yanayoathiri jamii ● kujadiliana na wenzake vidokezo vya mada aliyoteua ● kuandika vidokezo vyenye ujumbe unaolingana na mada ● kuwasomea wenzake katika kikundi vidokezo alivyoandika au awasambazie kwenye kifaa cha kidijitali ili wavitolee maoni ● kuandika insha ya kubuni inayozingatia vidokezo alivyoandaa ● kuwasilisha insha yake darasani au mtandaoni ili wenzake wamtolee maoni.	Ni mambo gani unayozingatia unapoandaa vidokezo vya insha ya kubuni?

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa ● Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anapojadiliana na wenzake kwa ufasaha vidokezo vya insha ya kubuni. ● Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali kutafiti kuhusu mada anayoandikia insha ya kubuni. ● Ubunifu: mwanafunzi anapoteua mada na vidokezo mwafaka vya kuandikia insha ya kubuni. ● Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapotafiti kuhusu mada anayoandikia insha ya kubuni kwenye makala mbalimbali. ● Kujiamini: mwanafunzi anapofaulu kuteua mada mwafaka na kuiandalia vidokezo.
Maadili ● Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake katika kazi ya kikundi. ● Upendo: mwanafunzi anapowapa wenzake nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji katika kikundi. ● Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za kikundi. Pia anapozingatia nidhamu anaposakura mtandaoni. ● Umoja: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake na kuchangia katika shughuli za kikundi.
Masuala Mtambuko ● Masuala mtambuko anuwai: mwanafunzi anapotafiti na kuteua mada kuhusu masuala yanayoathiri jamii.
Uhusiano na Masomo Mengine ● English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia uandishi wa insha za kubuni. ● Social Studies na Agriculture: masomo haya pia yanashughulikia masuala ya utunzaji wa wanyama.

Vigezo na Viwango vya Kuzingatia katika Kutathmini

Viwango / Vigezo	Kuzidisha Matarajio	Kufikia Matarajio	Kukaribia Matarajio	Mbali na Matarajio
Kuweza kuteua mada na ujumbe wa kuandikia insha ya kubuni.	Anateua mada na ujumbe wa kuandikia insha ya kubuni kwa urahisi.	Anateua mada na ujumbe wa kuandikia insha ya kubuni.	Anachukua muda kuteua mada na ujumbe wa kuandikia insha ya kubuni.	Anachukua muda na kuhitaji usaidizi ili kuteua mada na ujumbe wa kuandikia insha ya kubuni.
Kuweza kujadili vidokezo kulingana na mada ya kuandikia insha ya kubuni.	Anajadili kwa kina vidokezo kulingana na mada ya kuandikia insha ya kubuni.	Anajadili vidokezo kulingana na mada ya kuandikia insha ya kubuni.	Anajadili baadhi ya vidokezo kulingana na mada ya kuandikia insha ya kubuni.	Anajadili baadhi ya vidokezo kulingana na mada ya kuandikia insha ya kubuni kwa kusaidiwa.
Kuweza kuandika vidokezo vyenye ujumbe unaolingana na mada ya insha ya kubuni.	Anaandika vidokezo vyenye ujumbe unaolingana na mada ya insha ya kubuni kwa urahisi.	Anaandika vidokezo vyenye ujumbe unaolingana na mada ya insha ya kubuni.	Anaandika baadhi ya vidokezo vyenye ujumbe unaolingana na mada ya insha ya kubuni.	Anaandika baadhi ya vidokezo vyenye ujumbe unaolingana na mada ya insha ya kubuni kwa kuelekezwa.
Kuweza kuandika insha ya kubuni inayozingatia vidokezo vilivyoandaliwa.	Anaandika kwa mvuto insha ya kubuni inayozingatia vidokezo vilivyoandaliwa.	Anaandika insha ya kubuni inayozingatia vidokezo vilivyoandaliwa.	Anaandika kwa kiasi insha ya kubuni inayozingatia vidokezo vilivyoandaliwa.	Anaandika kwa kiasi insha ya kubuni inayozingatia vidokezo vilivyoandaliwa kwa kusaidiwa.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji	Swali Dadisi
3.4 Sarufi	**3.4.1 Nomino za Wingi na za Vitenzi-jina** (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kutambua nomino za wingi na za vitenzi-jina katika matini b) kutumia nomino za wingi na za vitenzi-jina ipasavyo katika matini c) kufurahia matumizi ya nomino za wingi na za vitenzi-jina katika mawasiliano.	Mwanafunzi aelekezwe: ● kutambua nomino za wingi *(k.v. maji, changarawe)* na za vitenzi-jina *(k.v. kusimama, kula, kuchunga)* kwenye chati, kadi maneno au kapu maneno akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi ● kutenga nomino za wingi na za vitenzi-jina katika orodha ya maneno, sentensi au vifungu kwa kuzipigia mstari au kuzikolezea wino katika matini za kidijitali wakiwa wawiliwawili ● kumtajia mwenzake nomino za wingi na za vitenzi-jina katika mazingira ya shuleni na ya nyumbani ● kutunga sentensi kuhusu suala lengwa kwa kutumia nomino za wingi na za vitenzi-jina akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi ● kutunga aya kuhusu suala lengwa kwa kutumia nomino za wingi na za vitenzi-jina akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi	Je, ni nomino zipi za wingi na za vitenzi jina zinazopatikana katika mazingira yako?

			• kushirikiana na mzazi au mlezi wake kutafiti *(k.v. mtandaoni na vitabuni)* kuhusu nomino za wingi na za vitenzi-jina na kuzitungia sentensi kisha awasomee wenzake darasani ili wamtolee maoni.	

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anapochangia katika kazi za kikundi kutambua na kutenga nomino za wingi na za vitenzi-jina.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali kutafiti kuhusu nomino za wingi na za vitenzi-jina.
- Ubunifu: mwanafunzi anapotunga sentensi sahihi kuhusu suala lengwa akitumia nomino za wingi na za vitenzi-jina.
- Kujiamini: mwanafunzi anapofaulu kutambua nomino za wingi na za vitenzi-jina na kuzitungia sentensi na vifungu sahihi.
- Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapotafiti mtandaoni kuhusu nomino za wingi na za vitenzi-jina kisha kuwasomea wenzake darasani ili wamtolee maoni.

Maadili

- Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake katika kazi ya kikundi.
- Upendo: mwanafunzi anapowapa wenzake nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji katika kikundi.
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za kikundi.
- Umoja: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake na kuchangia katika shughuli za kikundi.

Masuala Mtambuko
● Maslahi ya wanyama: mwanafunzi anapotunga aya na sentensi kuhusu suala lengwa kwa kutumia nomino za wingi na za vitenzi-jina.
Uhusiano na Masomo Mengine ● English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia aina za nomino. ● Social Studies na Agriculture: masomo haya pia yanashughulikia masuala ya utunzaji wa wanyama.

Vigezo na Viwango vya Kuzingatia Katika Kutathmini

Viwango / Vigezo	Kuzidisha Matarajio	Kufikia Matarajio	Kukaribia Matarajio	Mbali na Matarajio
Kuweza kutambua nomino za wingi na za vitenzi-jina katika matini.	Anatambua kwa wepesi nomino za wingi na za vitenzi-jina katika matini.	Anatambua nomino za wingi na za vitenzi-jina katika matini.	Anatambua baadhi ya nomino za wingi na za vitenzi-jina katika matini.	Anatambua baadhi ya nomino za wingi na za vitenzi-jina katika matini kwa kusaidiwa.
Kuweza kutumia nomino za wingi na za vitenzi-jina ipasavyo katika matini.	Anatumia nomino za wingi na za vitenzi-jina ipasavyo katika matini kwa urahisi.	Anatumia nomino za wingi na za vitenzi-jina ipasavyo katika matini.	Anatumia nomino za wingi na za vitenzi-jina ipasavyo katika baadhi ya matini.	Anatumia nomino za wingi na za vitenzi-jina ipasavyo katika baadhi ya matini kwa kusaidiwa.

4.0 AINA ZA MALIASILI				
Mada	**Mada Ndogo**	**Matokeo Maalum Yanayotarajiwa**	**Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji**	**Maswali Dadisi**
4.1 Kusikiliza na Kuzungumza	**4.1.1 Nyimbo za Watoto na Bembelezi** (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kueleza maana ya nyimbo za watoto na bembelezi b) kujadili sifa za nyimbo za watoto na bembelezi c) kujadili mitindo ya uwasilishaji wa nyimbo za watoto na bembelezi d) kuwasilisha nyimbo za watoto na bembelezi kwa kuzingatia uwasilishaji ufaao	Mwanafunzi aelekezwe: ● kueleza maana ya nyimbo za watoto na bembelezi akiwa na wenzake, wawiliwawili au katika kikundi ● kutafiti vitabuni au mtandaoni kuhusu sifa za nyimbo za watoto na bembelezi ● kuwasilisha matokeo ya utafiti wake kwa wenzake ili waweze kujadili sifa hizo ● kusikiliza vielelezo vya nyimbo za watoto na bembelezi kutoka kwa mwalimu, mgeni mwalikwa au kifaa cha kidijitali *(k.v. redio, rununu, kipakatalishi na runinga)* ● kushirikiana na wenzake kujadili mitindo ya uwasilishaji wa nyimbo za watoto na bembelezi *(k.v.*	1. Je, ni nyimbo gani za watoto unazozijua katika jamii yako? 2. Unapomwimbia mtoto bembelezi, unazingatia nini ili apate kulala?

		e) kuchangamkia uwasilishaji wa nyimbo za watoto na bembelezi ili kukuza ubunifu.	*urudiaji wa sauti, maneno na vifungu vya maneno, uchezeshaji wa viungo vya mwili,)* katika nyimbo walizosikiliza ● kuimba nyimbo za watoto na bembelezi kwa kuzingatia mitindo mbalimbali ya uwasilishaji akiwa peke yake au katika kikundi ● kutunga nyimbo nyepesi za watoto na bembelezi akiwa peke yake au katika kikundi na kuziwasilisha kwa kutumia mitindo ifaayo ● kuimba wimbo wa watoto na bembelezi akiwa na mzazi au mlezi wake na kujadili ujumbe katika nyimbo hizo.	

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anapojadiliana na wenzake kuhusu uwasilishaji wa nyimbo za watoto na bembelezi.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali kusikiliza nyimbo mbalimbali za watoto na bembelezi.
- Ubunifu: mwanafunzi anapotunga na kuwasilisha nyimbo za watoto na bembelezi.

- Kujiamini: mwanafunzi anapoimba na kuwasilisha nyimbo. Pia anapochangia ifaavyo katika shughuli za kikundi.
- Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anaposhirikiana na mzazi au mlezi kuimba nyimbo za watoto na bembelezi.
- Uraia: mwanafunzi anaposikiliza nyimbo mbalimbali za watoto na bembelezi kutoka jamii tofautitofauti.

Maadili
- Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake katika shughuli za kikundi.
- Upendo: mwanafunzi anapowapa wenzake nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji katika kikundi.
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za kikundi.
- Umoja: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika shughuli za kikundi.

Masuala Mtambuko
- Haki za watoto: mwanafunzi anapotunga na kuwasilisha nyimbo zinazohusu masuala ya watoto.

Uhusiano na Masomo Mengine
- English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia dhana ya tungo za fasihi simulizi.
- Performing Arts: somo hili pia linashughulikia uwasilishaji wa nyimbo na uimbaji.

Vigezo na Viwango vya Kuzingatia katika Kutathmini

Viwango / Vigezo	Kuzidisha Matarajio	Kufikia Matarajio	Kukaribia Matarajio	Mbali na Matarajio
Kuweza kueleza maana ya nyimbo za watoto na bembelezi.	Anaeleza maana ya nyimbo za watoto na bembelezi kwa urahisi.	Anaeleza maana ya nyimbo za watoto na bembelezi.	Anaeleza kwa kiasi maana ya nyimbo za watoto na bembelezi.	Anaeleza kwa kiasi maana ya nyimbo za watoto na bembelezi kwa kusaidiwa.
Kuweza kujadili sifa za nyimbo za watoto na bembelezi.	Anajadili sifa za nyimbo za watoto na bembelezi kwa kina.	Anajadili sifa za nyimbo za watoto na bembelezi.	Anajadili baadhi ya sifa za nyimbo za watoto na bembelezi.	Anajadili baadhi ya sifa za nyimbo za watoto na bembelezi kwa kusaidiwa.
Kuweza kujadili mitindo ya uwasilishaji wa nyimbo za watoto na bembelezi.	Anajadili mitindo ya uwasilishaji wa nyimbo za watoto na bembelezi kwa urahisi.	Anajadili mitindo ya uwasilishaji wa nyimbo za watoto na bembelezi.	Anajadili baadhi ya mitindo ya uwasilishaji wa nyimbo za watoto na bembelezi.	Anajadili baadhi ya mitindo ya uwasilishaji wa nyimbo za watoto na bembelezi kwa kusaidiwa.
Kuweza kuwasilisha nyimbo za watoto na bembelezi kwa kuzingatia mitindo mbalimbali ya uwasilishaji.	Anawasilisha nyimbo za watoto na bembelezi kwa kuzingatia mitindo mbalimbali ya uwasilishaji kwa urahisi.	Anawasilisha nyimbo za watoto na bembelezi kwa kuzingatia mitindo mbalimbali ya uwasilishaji.	Anawasilisha baadhi ya nyimbo za watoto na bembelezi kwa kuzingatia mitindo mbalimbali ya uwasilishaji.	Anawasilisha baadhi ya nyimbo za watoto na bembelezi kwa kuzingatia baadhi ya mitindo ya uwasilishaji kwa kuelekezwa.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji	Swali Dadisi
4.2 Kusoma	**4.2.1 Kusoma kwa Ufasaha** (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kusoma kifungu kwa kuzingatia matamshi bora b) kusoma kifungu kwa kasi ifaayo c) kusoma kifungu kwa kutumia sauti ipasavyo d) kusoma kifungu kwa kuambatanisha ishara zifaazo e) kuridhia kusoma makala kwa kuzingatia vipengele vinavyofanikisha mawasiliano.	Mwanafunzi aelekezwe: ● kujadiliana na wenzake vipengele vya kuzingatia katika kusoma makala kwa ufasaha ● kutazama vielelezo vya video za watu wanaosoma kwa ufasaha makala *(k.v. hotuba na habari)* akiwa peke yake au na wenzake ● kusoma kifungu kuhusu suala lengwa katika matini andishi au ya kidijitali akizingatia matamshi bora akiwa peke yake au katika kikundi ● kusoma kifungu cha habari kwa kasi ifaayo kuhusu suala lengwa akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi ● kusoma kifungu akizingatia sauti ifaayo *(k.v. kiwango cha sauti na kiimbo)* akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi ● kusoma kifungu kwa kuambatanisha ishara zifaazo panapofaa *(k.v. ishara*	Unazingatia nini ili kusoma makala kwa ufasaha?

			za uso na mikono) akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi ● kusoma mbele ya wenzake kazi yake ili wamtolee maoni ● kumsomea mzazi au mlezi kusoma makala akizingatia vipengele vya usomaji bora.	

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anapofanikiwa kusoma makala kwa ufasaha na anapojadiliana na wenzake katika kikundi kuhusu vipengele vya kimsingi vya kusoma kwa ufasaha.
- Kujiamini: mwanafunzi anaposoma kifungu kwa ufasaha.
- Ubunifu: mwanafunzi anapotumia ishara zifaazo wakati wa kusoma kifungu.
- Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli ya kusoma anakuza hamu ya ujifunzaji.

Maadili

- Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake katika kazi ya kikundi wanapojadili vipengele vya usomaji bora.
- Upendo: mwanafunzi anapowapa wenzake nafasi ya kushiriki katika mjadala wakati wa shughuli ya ujifunzaji katika kikundi.
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuwasomea wenzake kifungu.
- Umoja: mwanafunzi anapotangamana na wenzake katika kikundi kujadili vipengele vya usomaji bora.

Masuala Mtambuko

- Masuala ya elimu ya mazingira: mwanafunzi anaposoma kifungu kuhusu maliasili.

Uhusiano na Masomo Mengine

- English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia stadi ya kusoma.
- Social Studies: somo hili pia linashughulikia suala la maliasili.

Vigezo na Viwango vya Kuzingatia katika Kutathmini

Viwango / Vigezo	Kuzidisha Matarajio	Kufikia Matarajio	Kukaribia Matarajio	Mbali na Matarajio
Kuweza kusoma kifungu kwa kuzingatia matamshi bora.	Anasoma kifungu kwa kuzingatia matamshi bora kwa urahisi.	Anasoma kifungu kwa kuzingatia matamshi bora.	Anasoma sehemu za kifungu kwa kuzingatia matamshi bora.	Anasoma sehemu za kifungu kwa kuzingatia matamshi bora kwa kusaidiwa.
Kuweza kusoma kifungu kwa kasi ifaayo.	Anasoma kwa wepesi kifungu kwa kasi ifaayo.	Anasoma kifungu kwa kasi ifaayo.	Anasoma sehemu za kifungu kwa kasi ifaayo.	Anasoma sehemu za kifungu kwa kasi ifaayo kwa kuelekezwa.
Kuweza kusoma kifungu kwa kutumia sauti ipasavyo.	Anasoma kwa urahisi kifungu kwa kutumia sauti ipasavyo.	Anasoma kifungu kwa kutumia sauti ipasavyo.	Anasoma sehemu za kifungu kwa kutumia sauti ipasavyo.	Anasoma sehemu za kifungu kwa kutumia sauti ipasavyo kwa kusaidiwa.
Kuweza kusoma kifungu kwa kuambatanisha ishara zifaazo.	Anasoma kifungu kwa kuambatanisha ishara zifaazo kwa urahisi.	Anasoma kifungu kwa kuambatanisha ishara zifaazo.	Anasoma kifungu kwa kuambatanisha ishara zifaazo katika baadhi ya sehemu.	Anasoma kifungu kwa kuambatanisha ishara zifaazo katika baadhi ya sehemu kwa kuelekezwa.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji	Swali Dadisi
4.3 Kuandika	**4.3.1 Insha za Kubuni** Masimulizi (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kutambua lugha ya kiubunifu katika insha za masimulizi b) kujadili umuhimu wa lugha ya kiubunifu katika insha za masimulizi c) kubainisha wahusika na mandhari katika insha za masimulizi d) kujadili umuhimu wa wahusika na mandhari katika insha za masimulizi e) kuandika insha ya masimulizi akizingatia lugha, wahusika na mandhari ifaavyo f) kufurahia kuandika insha ya masimulizi	Mwanafunzi aelekezwe: ● kutambua lugha ya kiubunifu katika vielelezo vya insha za masimulizi akiwa peke yake au katika kikundi ● kushirikiana na wenzake kujadili umuhimu wa lugha ya kiubunifu katika vielelezo vya insha za masimulizi ● kubainisha wahusika na mandhari katika vielelezo vya insha za masimulizi kutoka kwenye maandishi au vifaa vya kidijitali akiwa peke yake au katika kikundi ● kushirikiana na wenzake kujadili umuhimu wa wahusika na mandhari katika insha za masimulizi ● kuandika insha ya masimulizi akitumia lugha kiubunifu na kuwabainisha wahusika na mandhari akizingatia suala lengwa	Je, ni mambo gani utahitaji kuzingatia ili kuandika insha nzuri ya masimulizi?

		akizingatia lugha, wahusika na mandhari ifaavyo ili kukuza ubunifu.	● kuwasomea wenzake insha aliyoandika ili waitathmini ● kumsomea mzazi au mlezi kielelezo cha insha ya masimulizi kisha atambue matumizi ya lugha kiubunifu na ubainishaji wa wahusika na mandhari.	

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anapojadili kwa ufasaha umuhimu wa ubainishaji wa wahusika na mandhari katika insha za masimulizi. Pia anapowasomea wenzake insha aliyoandika ili waitathmini.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali kusoma vielelezo vya insha ya masimulizi.
- Ubunifu: mwanafunzi anapoandika insha kwa kutumia lugha kiubunifu na kubainisha wahusika na mandhari.
- Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapowasomea wenzake insha aliyoandika na kuwataka waitathmini.
- Kujiamini: mwanafunzi anapofaulu kuwasomea wenzake insha ya masimulizi.

Maadili

- Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake katika kazi ya kikundi.
- Upendo: mwanafunzi anapowapa wenzake nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji katika kikundi. Pia anapotathmini insha za wenzake.
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za kikundi.
- Umoja: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake na kuchangia katika shughuli za kikundi.

Masuala Mtambuko
• Masuala ya elimu ya mazingira: mwanafunzi anapoandika insha ya masimulizi kuhusu aina za maliasili kwa kuzingatia matumizi ya lugha kiubunifu, ubainishaji wa wahusika na mandhari.
Uhusiano na Masomo Mengine • English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia uandishi wa insha ya masimulizi. • Social Studies: somo hili pia linashughulikia masuala ya kiuchumi kama vile maliasili.

Vigezo na Viwango vya Kuzingatia katika Kutathmini

Viwango / **Vigezo**	**Kuzidisha Matarajio**	**Kufikia Matarajio**	**Kukaribia Matarajio**	**Mbali na Matarajio**
Kuweza kutambua lugha ya kiubunifu katika insha za masimulizi.	Anatambua lugha ya kiubunifu katika insha za masimulizi kwa urahisi.	Anatambua lugha ya kiubunifu katika insha za masimulizi.	Anatambua lugha ya kiubunifu katika baadhi ya sehemu za insha za masimulizi.	Anatambua lugha ya kiubunifu katika baadhi ya sehemu za insha za masimulizi kwa kusaidiwa.
Kuweza kujadili umuhimu wa lugha ya kiubunifu katika insha za masimulizi.	Anajadili kwa wepesi umuhimu wa lugha ya kiubunifu katika insha za masimulizi.	Anajadili umuhimu wa lugha ya kiubunifu katika insha za masimulizi.	Anajadili baadhi ya umuhimu wa lugha ya kiubunifu katika insha za masimulizi.	Anajadili baadhi ya umuhimu wa lugha ya kiubunifu katika insha za masimulizi kwa kuelekezwa.

Kuweza kubainisha wahusika na mandhari katika insha za masimulizi.	Anabainisha wahusika na mandhari katika insha za masimulizi kwa urahisi.	Anabainisha wahusika na mandhari katika insha za masimulizi.	Anabainisha baadhi ya wahusika na mandhari katika insha za masimulizi.	Anabainisha baadhi ya wahusika na mandhari katika insha za masimulizi kwa kusaidiwa.
Kujadili umuhimu wa kubainisha wahusika na mandhari katika insha za masimulizi.	Anajadili kwa wepesi umuhimu wa kubainisha wahusika na mandhari katika insha za masimulizi.	Anajadili umuhimu wa kubainisha wahusika na mandhari katika insha za masimulizi.	Anajadili baadhi ya umuhimu wa kubainisha wahusika na mandhari katika insha za masimulizi.	Anajadili baadhi ya umuhimu wa kubainisha wahusika na mandhari katika insha za masimulizi kwa kuelekezwa.
Kuweza kuandika insha ya masimulizi akizingatia lugha, wahusika na mandhari ifaavyo.	Anaandika kiubunifu insha ya masimulizi akizingatia lugha, wahusika na mandhari ifaavyo.	Anaandika insha ya masimulizi akizingatia lugha, wahusika na mandhari ifaavyo.	Anaandika insha ya masimulizi akizingatia kwa kiasi lugha, wahusika na mandhari.	Anaandika insha ya masimulizi akizingatia kwa kiasi lugha, wahusika na mandhari kwa kusaidiwa.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji	Swali Dadisi
4.4 Sarufi	**4.4.1 Nyakati na Hali** (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kubainisha vitenzi vilivyo katika wakati uliopo, uliopita na ujao katika matini b) kutumia wakati uliopo, uliopita na ujao ifaavyo katika matini c) kuchangamkia kutumia wakati uliopo, uliopita na ujao ifaavyo ili kuboresha mawasiliano.	Mwanafunzi aelekezwe: • kushirikiana na wenzake katika kikundi kubainisha vitenzi vilivyo katika wakati uliopo, uliopita na ujao kutoka kwenye chati, mti maneno, kapu maneno au kwa kupigia mstari kwenye sentensi na vifungu • kusoma kifungu na kutambua nyakati zilizotumiwa akiwa peke yake au katika kikundi • kutunga sentensi kwa kutumia wakati uliopo, uliopita na ujao ifaavyo akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi • kuandika sentensi kuhusu suala lengwa katika wakati uliopo, uliopita au ujao kwenye kifaa cha kidijitali na kuwasambazia wenzake mtandaoni ili wazibadilishe katika nyakati zinazozingatiwa • kubadilisha nyakati katika kifungu kulingana na maagizo.	Kwa nini tunatumia nyakati mbalimbali katika mawasiliano?

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa • Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anapowatungia wenzake sentensi kwa kutumia wakati uliopo, uliopita na ujao ifaavyo. Pia anaposhirikiana na wenzake na kuchangia katika kazi za kikundi. • Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali kuandika sentensi katika wakati lengwa na kuwasambazia wenzake mtandaoni. • Ubunifu: mwanafunzi anapotunga sentensi na kuzibadilisha katika wakati uliopo, uliopita na ujao ipasavyo. • Kujiamini: mwanafunzi anapochangia kutambua nyakati na kuzitungia sentensi ifaavyo.
Maadili • Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake katika kazi ya kikundi. • Upendo: mwanafunzi anapowapa wenzake nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji darasani na katika kikundi. • Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za kikundi. Pia anapotunza vifaa vya kidijitali anavyotumia. • Umoja: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake na kuchangia katika shughuli za kikundi.
Masuala Mtambuko • Masuala ya elimu ya mazingira: mwanafunzi anapotunga sentensi na vifungu mbalimbali kuhusu suala lengwa.
Uhusiano na Masomo Mengine • English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia nyakati na hali. • Social Studies: somo hili pia linashughulikia maliasili.

Vigezo na Viwango vya Kuzingatia katika Kutathmini

Viwango / Vigezo	Kuzidisha Matarajio	Kufikia Matarajio	Kukaribia Matarajio	Mbali na Matarajio
Kuweza kubainisha vitenzi vilivyo katika wakati uliopo, uliopita na ujao katika matini.	Anabainisha vitenzi vilivyo katika wakati uliopo, uliopita na ujao katika matini kwa wepesi.	Anabainisha vitenzi vilivyo katika wakati uliopo, uliopita na ujao katika matini.	Anabainisha baadhi ya vitenzi vilivyo katika wakati uliopo, uliopita na ujao katika matini.	Anabainisha baadhi ya vitenzi vilivyo katika wakati uliopo, uliopita na ujao katika matini kwa kusaidiwa.
Kuweza kutumia wakati uliopo, uliopita na ujao ifaavyo katika matini.	Anatunga sentensi kwa kutumia wakati uliopo, uliopita na ujao ifaavyo katika matini kwa wepesi.	Anatunga sentensi kwa kutumia wakati uliopo, uliopita na ujao ifaavyo katika matini.	Anatunga baadhi ya sentensi kwa kutumia wakati uliopo, uliopita na ujao ifaavyo katika matini.	Anatunga baadhi ya sentensi kwa kutumia wakati uliopo, uliopita na ujao ifaavyo katika matini kwa kusaidiwa.

5.0 UNYANYASAJI WA KIJINSIA				
Mada	**Mada Ndogo**	**Matokeo Maalum Yanayotarajiwa**	**Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji**	**Maswali Dadisi**
5.1 Kusikiliza na Kuzungumza	**5.1.1 Mazungumzo Mahususi** (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kutambua maamkuzi na maagano ya nyakati mbalimbali za siku b) kutambua majibu ya maamkuzi na maagano ya nyakati mbalimbali za siku c) kutambua maamkuzi yanayotumiwa na makundi mbalimbali ya kijamii pamoja na majibu ya maamkuzi hayo d) kutumia maamkuzi na maagano mwafaka katika	Mwanafunzi aelekezwe: ● kutambua, katika mazungumzo, kapu maneno, kadi maneno au matini mbalimbali, maamkuzi pamoja na majibu ya maamkuzi hayo *(k.v. habari za asubuhi: njema/nzuri, sabalkheri: aheri)* na maagano pamoja na majibu ya maagano hayo *(k.v. kwaheri: ya kuonana, alamsiki: binuru)* yanayotumiwa katika miktadha anuwai, akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi ● kutambua maamkuzi mwafaka kwa kuzingatia mahusiano ya kijamii *(k.v. mtoto kwa mzazi; shikamoo: marahaba, mwanafunzi kwa mwalimu; shikamoo: marahaba)* na maagano mwafaka kulingana na	1. Je, ni maamkuzi na maagano gani yanayotumiwa katika jamii yako? 2. Kwa nini ni muhimu kujua maamkuzi na maagano mbalimbali?

		miktadha mbalimbali e) kujenga mazoea ya kutumia maamkuzi na maagano mwafaka katika maisha ya kila siku ili kufanikisha mahusiano.	nyakati za siku akiwa peke yake au katika kikundi ● kusikiliza mazungumzo kuhusu suala lengwa katika kifaa cha kidijitali *(k.v. simu, redio na kinasa sauti)* na kutaja maamkuzi na maagano yaliyotumiwa, akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi ● kuigiza mazungumzo *(k.v. kati ya mwalimu na mwanafunzi, mwanafunzi na mwanafunzi na mtoto na mzazi au mlezi)* akiwa katika kikundi kwa kuzingatia maamkuzi na maagano mwafaka ● kushirikiana na wenzake kujadili kuhusu maamkuzi na maagano yanayotumiwa na makundi mbalimbali katika jamii zao ● kushiriki mazungumzo na mzazi au mlezi wake kwa kuzingatia maamkuzi na maagano mwafaka.	

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa ● Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anapoigiza mazungumzo na wenzake kwa kuzingatia maamkuzi na maagano yafaayo. ● Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali kusikiliza maamkuzi na maagano mbalimbali. ● Ubunifu: mwanafunzi anapoigiza maamkuzi na maagano mbalimbali. ● Kujiamini: mwanafunzi anaposhiriki mazungumzo na kutumia maamkuzi na maagano kwa ukakamavu. ● Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anaposhiriki mazungumzo na mzazi au mlezi akizingatia maamkuzi na maagano mwafaka. Pia anapojadili na wenzake kuhusu maamkuzi na maagano katika jamii zao.
Maadili ● Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake katika kazi ya kikundi. ● Upendo: mwanafunzi anapowapa wenzake nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji katika kikundi. ● Uwajibikaji: mwanafunzi anaposhiriki katika uigizaji na anapotunza vifaa vya kidijitali vinavyotumiwa. ● Umoja: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake na kuchangia katika shughuli za kikundi.
Masuala Mtambuko ● Masuala ya kijamii: mwanafunzi anapotumia maamkuzi na maagano ifaayo akizingatia umri, cheo au rika.
Uhusiano na Masomo Mengine ● English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia maamkuzi na maagano. ● Social Studies: somo hili pia linashughulikia masuala ya kijamii.

Vigezo na Viwango vya Kuzingatia katika Kutathmini

Viwango / Vigezo	Kuzidisha Matarajio	Kufikia Matarajio	Kukaribia Matarajio	Mbali na Matarajio
Kuweza kutambua maamkuzi na maagano ya nyakati mbalimbali za siku.	Anatambua maamkuzi na maagano ya nyakati mbalimbali za siku kwa wepesi.	Anatambua maamkuzi na maagano ya nyakati mbalimbali za siku.	Anatambua baadhi ya maamkuzi na maagano ya nyakati mbalimbali za siku.	Anatambua baadhi ya maamkuzi na maagano ya nyakati mbalimbali za siku kwa kusaidiwa.
Kuweza kutambua majibu ya maamkuzi na maagano ya nyakati mbalimbali za siku.	Anatambua majibu ya maamkuzi na maagano ya nyakati mbalimbali za siku kwa urahisi.	Anatambua majibu ya maamkuzi na maagano ya nyakati mbalimbali za siku.	Anatambua baadhi ya majibu ya maamkuzi na maagano ya nyakati mbalimbali za siku.	Anatambua baadhi ya majibu ya maamkuzi na maagano ya nyakati mbalimbali za siku kwa kusaidiwa.
Kuweza kutambua maamkuzi yanayotumiwa na makundi mbalimbali ya kijamii pamoja na majibu ya maamkuzi hayo.	Anatambua kwa wepesi maamkuzi yanayotumiwa na makundi mbalimbali ya kijamii pamoja na majibu ya maamkuzi hayo.	Anatambua maamkuzi yanayotumiwa na makundi mbalimbali ya kijamii pamoja na majibu ya maamkuzi hayo.	Anatambua baadhi ya maamkuzi yanayotumiwa na makundi mbalimbali ya kijamii pamoja na baadhi ya majibu ya maamkuzi hayo.	Anatambua, kwa kuelekezwa, baadhi ya maamkuzi yanayotumiwa na makundi mbalimbali ya kijamii pamoja na majibu ya maamkuzi hayo.
Kuweza kutumia maamkuzi na maagano mwafaka katika miktadha mbalimbali.	Anatumia maamkuzi na maagano mwafaka kwa urahisi katika miktadha mbalimbali.	Anatumia maamkuzi na maagano mwafaka katika miktadha mbalimbali.	Anatumia baadhi ya maamkuzi na maagano mwafaka katika miktadha mbalimbali.	Anatumia, kwa kuelekezwa, baadhi ya maamkuzi na maagano mwafaka katika miktadha mbalimbali.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji	Swali Dadisi
5.2 Kusoma	**5.2.1 Kusoma kwa Ufahamu** (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kudondoa habari mahususi katika kifungu cha ufahamu b) kueleza habari za kifungu cha ufahamu kwa ufupi c) kueleza maana ya msamiati kulingana na muktadha wa kifungu cha ufahamu d) kuchangamkia kusoma kwa ufahamu ili kukuza uelewa wa habari.	Mwanafunzi aelekezwe: • kudondoa habari mahususi *(k.v. nani, nini, wapi, lini)* katika kifungu cha ufahamu akiwa peke yake au katika kikundi • kutambua msamiati mpya *(k.v. maneno na nahau)* katika kifungu cha ufahamu na kuueleza kwa kutumia kamusi akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi • kuandika habari za kifungu cha ufahamu kwa ufupi akiwa peke yake au kwa kushirikiana na wenzake • kuwawasilishia wenzake kazi yake ili wamtolee maoni • kumsomea mzazi au mlezi kifungu cha ufahamu na kisha kujibu maswali.	Unazingatia nini unapodondoa habari mahususi katika kifungu cha ufahamu?

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa • Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake kusoma kifungu. • Kujiamini: mwanafunzi anapofaulu kusoma na kudondoa habari katika kifungu. • Ubunifu: mwanafunzi anaposoma kwa ufasaha na kubainisha ujumbe katika kifungu na kukiandika kwa ufupi. • Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anaposakura na kusoma makala mbalimbali ya suala lengwa ili kusoma vifungu.
Maadili • Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake katika kazi ya kikundi. • Upendo: mwanafunzi anapowapa wenzake nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji katika kikundi. • Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za kikundi. • Umoja: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake na kuchangia katika shughuli za kikundi.
Masuala Mtambuko • Masuala ya kijinsia: mwanafunzi anaposoma matini kuhusu suala lengwa.
Uhusiano na Masomo Mengine • English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia stadi ya kusoma. • Social Studies: somo hili pia linashughulikia masuala ya kijamii.

Vigezo na Viwango vya Kuzingatia katika Kutathmini

Vigezo \ Viwango	Kuzidisha Matarajio	Kufikia Matarajio	Kukaribia Matarajio	Mbali na Matarajio
Kuweza kudondoa habari mahususi katika kifungu cha ufahamu.	Anadondoa habari mahususi katika kifungu cha ufahamu kwa urahisi.	Anadondoa habari mahususi katika kifungu cha ufahamu.	Anadondoa baadhi ya habari mahususi katika kifungu cha ufahamu.	Anadondoa baadhi ya habari mahususi katika kifungu cha ufahamu kwa kusaidiwa.
Kuweza kueleza habari za kifungu cha ufahamu kwa ufupi.	Anaeleza habari za kifungu cha ufahamu kwa ufupi na kwa urahisi.	Anaeleza habari za kifungu cha ufahamu kwa ufupi.	Anaeleza sehemu ya habari za kifungu cha ufahamu kwa ufupi.	Anaeleza sehemu ya habari za kifungu cha ufahamu kwa ufupi kwa kusaidiwa.
Kuweza kueleza maana ya msamiati kulingana na muktadha wa kifungu cha ufahamu.	Anaeleza maana ya msamiati kulingana na muktadha wa kifungu cha ufahamu kwa urahisi.	Anaeleza maana ya msamiati kulingana na muktadha wa kifungu cha ufahamu.	Anaeleza maana ya baadhi ya msamiati kulingana na muktadha wa kifungu cha ufahamu.	Anaeleza maana ya baadhi ya msamiati kwa kuzingatia muktadha wa kifungu cha ufahamu kwa kuelekezwa.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji	Swali Dadisi
5.3 Kuandika	**5.3.1 Insha ya Maelekezo** (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kueleza maana ya insha ya maelekezo b) kutambua aina za insha za maelekezo c) kujadili sifa za insha ya maelekezo d) kuandaa mpangilio wa hatua za insha ya maelekezo e) kuandika insha ya maelekezo akizingatia vipengele muhimu vya insha ya maelekezo f) kufurahia kuandika insha ya maelekezo akizingatia vipengele vyake muhimu ili kufanikisha mawasiliano.	Mwanafunzi aelekezwe: ● kueleza maana ya insha ya maelekezo akiwa peke yake au katika kikundi ● kutambua anwani ya insha ya maelekezo ambayo amesoma kwenye matini akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi ● kutambua aina za insha za maelekezo kwenye maandishi au vifaa vya kidijitali akiwa peke yake au katika kikundi ● kujadili sifa za insha ya maelekezo kwa kuzingatia vielelezo vya insha kwenye matini za kimaandishi au za kidijitali (*k.v. usahihi wa habari, mpangilio wa maelezo wenye mantiki, lugha sahili na maelezo yanayotoka upande mmoja,*) ● kushiriki katika kikundi kuandaa mpangilio ufaao wa hatua za insha ya maelekezo ● kuandika insha ya maelekezo akizingatia vipengele vyake muhimu (*k.v. anwani na*	Ukimwelekeza rafiki yako nyumbani kwenu utatumia mpangilio gani wa hatua ili asipotee njia?

			mpangilio mwafaka wa hatua) huku akitumia vipengele vya lugha vinavyotumiwa kuelekeza ili kumjengea msomaji taswira kamili ya anachoelekezwa kufanya ● kuwasomea wenzake katika kikundi insha aliyoandika darasani au awasambazie kwenye vifaa vya kidijitali ili waitolee maoni ● kuandika insha ya maelekezo akizingatia anwani na mpangilio mwafaka wa hatua huku akitumia vipengele vya lugha vinavyotumiwa kuelekeza ili kumjengea msomaji taswira kamili ya anachoelekezwa kufanya ● kuwasomea wenzake katika kikundi insha aliyoandika darasani au kuwasambazia kwenye vifaa vya kidijitali ili waitolee maoni ● kushirikiana na wenzake kusahihisha insha ya maelekezo aliyoandika kwa kuzingatia anwani na mpangilio ufaao wa hatua.	

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa ● Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anapoandika insha kwa ufasaha na anapoisoma vizuri. Pia anaposhiriki ● na wenzake katika kujadili kuhusu insha ya maelekezo. ● Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali kusambazia insha. ● Ubunifu: mwanafunzi anapoteua lugha mwafaka na kufaulu kutoa maelezo bayana ya anachoelekeza. ● Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapowasomea wenzake insha aliyoandika ili waitolee maoni. ● Kujiamini: mwanafunzi anapofaulu kuwasomea wenzake insha hadharani.
Maadili ● Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake katika kazi ya kikundi. ● Upendo: mwanafunzi anapowapa wenzake nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji katika kikundi. ● Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za kikundi. ● Umoja: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake na kuchangia katika shughuli za kikundi.
Masuala Mtambuko ● Masuala ya kijamii: mwanafunzi anapoandika insha kuhusu suala la kijinsia.
Uhusiano na Masomo Mengine ● English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia uandishi wa insha. ● Social Studies: somo hili pia linashughulikia masuala ya kijamii.

Vigezo na Viwango vya Kuzingatia katika Kutathmini

Viwango / Vigezo	Kuzidisha Matarajio	Kufikia Matarajio	Kukaribia Matarajio	Mbali na Matarajio
Kuweza kueleza maana ya insha ya maelekezo.	Anaeleza maana ya insha ya maelekezo kwa urahisi.	Anaeleza maana ya insha ya maelekezo.	Anaeleza kwa kiasi maana ya insha ya maelekezo.	Anaeleza kwa kiasi maana ya insha ya maelekezo kwa kusaidiwa.
Kuweza kutambua aina za insha za maelekezo.	Anatambua aina za insha za maelekezo kwa urahisi.	Anatambua aina za insha za maelekezo.	Anatambua baadhi ya aina za insha za maelekezo.	Anatambua baadhi ya aina za insha za maelekezo kwa kusaidiwa.
Kuweza kujadili sifa za insha ya maelekezo.	Anajadili sifa za insha ya maelekezo kwa utendeti.	Anajadili sifa za insha ya maelekezo.	Anajadili baadhi ya sifa za insha ya maelekezo.	Anajadili baadhi ya sifa za insha ya maelekezo kwa kuelekezwa.
Kuweza kuandaa mpangilio wa hatua za insha ya maelekezo.	Anaandaa mpangilio wa hatua za insha ya maelekezo kwa wepesi.	Anaandaa mpangilio wa hatua za insha ya maelekezo.	Anaandaa kwa kiasi mpangilio wa hatua za insha ya maelekezo.	Anaandaa kwa kiasi mpangilio wa hatua za insha ya maelekezo kwa kuelekezwa.
Kuweza kuandika insha ya maelekezo akizingatia vipengele muhimu vya insha ya maelekezo.	Anaandika kwa mvuto wa kipekee insha ya maelekezo akizingatia vipengele muhimu vya insha ya maelekezo.	Anaandika insha ya maelekezo akizingatia vipengele muhimu vya insha ya maelekezo.	Anaandika insha ya maelekezo akizingatia baadhi ya vipengele muhimu vya insha ya maelekezo.	Anaandika insha ya maelekezo akizingatia baadhi ya vipengele muhimu vya insha ya maelekezo kwa kusaidiwa.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji	Swali Dadisi
5.4 Sarufi	**5.4.1 Nyakati na Hali** (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kubainisha vitenzi vilivyo katika wakati uliopo hali ya kuendelea, uliopita hali ya kuendelea na ujao hali ya kuendelea katika matini b) kutumia wakati uliopo hali ya kuendelea, uliopita hali ya kuendelea na ujao hali ya kuendelea ifaavyo katika matini c) kuchangamkia kutumia wakati uliopo hali ya kuendelea, uliopita	Mwanafunzi aelekezwe: • kushirikiana na wenzake katika kikundi kubainisha vitenzi vilivyo katika wakati uliopo hali ya kuendelea, uliopita hali ya kuendelea na ujao hali ya kuendelea kutoka kwenye chati, mti maneno, kapu maneno au kwa kuvipigia mstari kwenye sentensi na vifungu • kusoma kifungu kuhusu suala lengwa na kutambua nyakati na hali zilizotumiwa akiwa peke yake au katika kikundi • kutunga sentensi kwa kutumia wakati uliopo hali ya kuendelea, uliopita hali ya kuendelea na ujao hali ya kuendelea ifaavyo akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi • kuandika sentensi kuhusu suala lengwa katika wakati uliopo hali ya kuendelea, uliopita hali ya kuendelea na ujao hali ya kuendelea kwenye kifaa cha	Kwa nini tunazingatia nyakati na hali mbalimbali katika mawasiliano?

		hali ya kuendelea na ujao hali ya kuendelea ifaavyo ili kuboresha mawasiliano.	kidijitali na kuwasambazia wenzake mtandaoni ili waziweke katika nyakati na hali zinazozingatiwa • kubadilisha nyakati na hali katika kifungu kulingana na maagizo.	

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake na kuchangia katika kazi za kikundi.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia kifaa cha kidijitali kuandika sentensi katika wakati na hali lengwa na kuwasambazia wenzake mtandaoni.
- Ubunifu: mwanafunzi anapobadilisha nyakati na hali mbalimbali na kutunga sentensi.
- Kujiamini: mwanafunzi anapochangia kutambua nyakati na hali na kuzitungia sentensi.
- Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anaposhirikiana na mzazi au mlezi wake kubadilisha nyakati na hali katika kifungu.

Maadili

- Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake katika kazi ya kikundi.
- Upendo: mwanafunzi anapowapa wenzake nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji darasani na katika kikundi.
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za kikundi.
- Umoja: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake na kuchangia katika shughuli za kikundi.

Masuala Mtambuko

- Masuala ya kijamii: mwanafunzi anapotunga sentensi kuhusu suala la kijinsia.

Uhusiano na Masomo Mengine

- English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia nyakati na hali.
- Social Studies: somo hili pia linashughulikia masuala ya kijamii.

Vigezo na Viwango vya Kuzingatia katika Kutathmini

Viwango / Vigezo	Kuzidisha Matarajio	Kufikia Matarajio	Kukaribia Matarajio	Mbali na Matarajio
Kuweza kubainisha vitenzi vilivyo katika wakati uliopo hali ya kuendelea, uliopita hali ya kuendelea na ujao hali ya kuendelea katika matini.	Anabainisha vitenzi vilivyo katika wakati uliopo hali ya kuendelea, uliopita hali ya kuendelea na ujao hali ya kuendelea katika matini kwa urahisi.	Anabainisha vitenzi vilivyo katika wakati uliopo hali ya kuendelea, uliopita hali ya kuendelea na ujao hali ya kuendelea katika matini.	Anabainisha baadhi ya vitenzi vilivyo katika wakati uliopo hali ya kuendelea, uliopita hali ya kuendelea na ujao hali ya kuendelea katika matini.	Anabainisha baadhi ya vitenzi vilivyo katika wakati uliopo hali ya kuendelea, uliopita hali ya kuendelea na ujao hali ya kuendelea katika matini kwa kuelekezwa.
Kuweza kutumia wakati uliopo hali ya kuendelea, uliopita hali ya kuendelea na ujao hali ya kuendelea ifaavyo katika matini.	Anatumia kwa wepesi wakati uliopo hali ya kuendelea, uliopita hali ya kuendelea na ujao hali ya kuendelea ifaavyo katika matini.	Anatumia wakati uliopo hali ya kuendelea, uliopita hali ya kuendelea na ujao hali ya kuendelea ifaavyo katika matini.	Anatumia wakati uliopo hali ya kuendelea, uliopita hali ya kuendelea na ujao hali ya kuendelea ifaavyo katika baadhi ya matini.	Anatumia wakati uliopo hali ya kuendelea, uliopita hali ya kuendelea na ujao hali ya kuendelea ifaavyo katika baadhi ya matini kwa kusaidiwa.

6.0 USALAMA SHULENI				
Mada	**Mada Ndogo**	**Matokeo Maalum Yanayotarajiwa**	**Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji**	**Swali Dadisi**
6.1 Kusikiliza na Kuzungumza	**6.1.1 Kusikiliza kwa Kufasiri** (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kueleza kwa usahihi masuala yanayozungumziwa katika matini ya kusikiliza b) kufasiri habari katika matini ya kusikiliza c) kueleza maana ya msamiati kama ulivyotumika katika matini ya kusikiliza d) kutabiri kitakachotokea katika matini kwa kurejelea vidokezo katika matini ya kusikiliza e) kufurahia kufasiri matini za kusikiliza ili	Mwanafunzi aelekezwe: • kueleza masuala yanayozungumziwa katika matini aliyosikiliza kutoka kwa mwalimu, mgeni mwalikwa au katika vifaa vya kidijitali *(k.v. simu, redio*, *kipakatalishi au runinga)* akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi • kufasiri habari katika matini aliyosikiliza akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi • kueleza maana ya msamiati wa suala lengwa kama ulivyotumika katika habari aliyosikiliza akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi • kutabiri kitakachotokea katika matini kwa kurejelea vidokezo *(k.v. picha, kichwa/anwani na*	Je, ni mambo gani utakayozingatia katika kuchanganua habari uliyosikiliza?

		kukuza stadi ya kusikiliza.	*toni ya mzungumzaji)* vilivyopo katika matini akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi • kushirikiana na mzazi au mlezi kusikiliza na kuchanganua habari katika matini za aina mbalimbali kuhusu suala lengwa.	

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anapoeleza kwa ufasaha masuala yanayozungumziwa katika matini aliyosikiliza.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia ipasavyo vifaa vya kidijitali kama vile simu, redio, kipakatalishi au runinga kusikiliza matini.
- Uwazaji kina na utatuzi wa matatizo: mwanafunzi anapotabiri kitakachotokea katika matini aliyosikiliza.
- Kujiamini: mwanafunzi anapowaelezea wenzake kuhusu masuala yanayozungumziwa katika matini aliyosikiliza.
- Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapoeleza masuala yanayozungumziwa katika matini aliyosikiliza.

Maadili

- Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake katika kazi ya kikundi.
- Upendo: mwanafunzi anapowapa wenzake nafasi ya kushiriki katika shughuli za kikundi.
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za kikundi na kutunza vifaa vya kidijitali anavyotumia.
- Umoja: mwanafunzi anaposhirikiana na wengine katika shughuli za kikundi.

Masuala Mtambuko • Suala la usalama: mwanafunzi anaposhiriki na wenzake katika kikundi kuchanganua habari kwenye matini aliyosikiliza kuhusu usalama shuleni.
Uhusiano na Masomo Mengine • English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia kusikiliza na kufasiri matini. • Physical Education and Sports, Integrated Science na Home Science: masomo haya pia yanashughulikia masuala ya usalama.

Vigezo na Viwango vya Kuzingatia katika Kutathmini

Viwango / Vigezo	Kuzidisha Matarajio	Kufikia Matarajio	Kukaribia Matarajio	Mbali na Matarajio
Kuweza kueleza kwa usahihi masuala yanayozungumziwa katika matini ya kusikiliza.	Anaeleza kwa usahihi na wepesi masuala yanayozungumziwa katika matini ya kusikiliza.	Anaeleza kwa usahihi masuala yanayozungumziwa katika matini ya kusikiliza.	Anaeleza kwa usahihi baadhi ya masuala yanayozungumziwa katika matini ya kusikiliza.	Anaeleza kwa usahihi baadhi ya masuala yanayozungumziwa katika matini ya kusikiliza kwa kusaidiwa.

Kuweza kufasiri habari katika matini ya kusikiliza.	Anafasiri habari kwa wepesi katika matini ya kusikiliza.	Anafasiri habari katika matini ya kusikiliza.	Anafasiri baadhi ya habari katika matini ya kusikiliza.	Anafasiri baadhi ya habari katika matini ya kusikiliza kwa kusaidiwa.
Kuweza kueleza maana ya msamiati kama ulivyotumika katika matini ya kusikiliza.	Anaeleza maana ya msamiati kama ulivyotumika katika matini ya kusikiliza kwa urahisi.	Anaeleza maana ya msamiati kama ulivyotumika katika matini ya kusikiliza.	Anaeleza maana ya baadhi ya msamiati kama ulivyotumika katika matini ya kusikiliza.	Anaeleza maana ya baadhi ya msamiati kama ulivyotumika katika matini ya kusikiliza kwa kusaidiwa.
Kuweza kutabiri kitakachotokea katika matini kwa kurejelea vidokezo vilivyopo.	Anatabiri kwa wepesi kitakachotokea katika matini kwa kurejelea vidokezo vilivyopo.	Anatabiri kitakachotokea katika matini kwa kurejelea vidokezo vilivyopo.	Anatabiri kwa kiasi kitakachotokea katika matini kwa kurejelea vidokezo vilivyopo.	Anatabiri kwa kiasi kitakachotokea katika matini kwa kurejelea vidokezo vilivyopo kwa kusaidiwa.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji	Swali Dadisi
6.2 Kusoma	**6.2.1 Kusoma kwa Kina** Maudhui na Dhamira (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kueleza dhana za maudhui na dhamira katika fasihi b) kujadili maudhui katika novela c) kujadili dhamira katika novela d) kutoa muhtasari wa dhamira na maudhui kuhusu novela e) kujenga mazoea ya usomaji wa kazi za fasihi katika maisha ya kila siku.	Mwanafunzi aelekezwe: ● kueleza maana ya maudhui katika fasihi akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi ● kutambua maudhui mbalimbali katika novela iliyoteuliwa na mwalimu akiwa peke yake au katika kikundi ● kujadili maudhui ya novela iliyoteuliwa na mwalimu akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi ● kuwawasilishia wenzake darasani uchambuzi wake kuhusu maudhui ili waitolee maoni ● kuandika maelezo mafupi kuhusu maudhui katika novela aliyosoma ● kushirikiana na mzazi au mlezi kusoma chapisho la novela au	Vitabu vya fasihi ulivyowahi kusoma vinazungumzia nini?

			kutoka mtandaoni na kutambua ujumbe wake ● kueleza maana ya dhamira katika fasihi akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi ● kutambua dhamira ya novela iliyoteuliwa na mwalimu akiwa peke yake au akiwa na wenzake ● kuandika maelezo mafupi kuhusu dhamira ya novela iliyoteuliwa na mwalimu akiwa peke yake au katika kikundi ● kuwawasilishia wenzake darasani uchambuzi wake kuhusu dhamira ● kumsomea mzazi au mlezi novela iliyochapishwa au kutoka mtandaoni na kutambua dhamira yake.	

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anapotambua na kujadili maudhui na dhamira kwenye novela akiwa na wenzake katika kikundi.
- Kujiamini: mwanafunzi anapowawasilishia wenzake ufupisho wa maudhui na dhamira ili waujadili na kutoa maoni.

● Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapochambua maudhui na dhamira katika novela na kushirikiana na mzazi au mlezi katika uchambuzi.
Maadili ● Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake wanapotambua na kujadili maudhui na dhamira kwenye novela katika kikundi. ● Upendo: mwanafunzi anapotoa maoni kuhusu uwasilishaji wa wengine ili kuwarekebisha na kuwahimiza. ● Umoja: mwanafunzi anapotagusana na wengine katika kikundi ili kutambua na kujadili maudhui na dhamira kwenye novela.
Masuala Mtambuko ● Masuala mtambuko anuwai: mwanafunzi anaposoma novela na kuchambua dhamira na maudhui yaliyomo.
Uhusiano na Masomo Mengine ● English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia kusoma kwa kina. ● Physical Education and Sports, Integrated Science na Home Science: masomo haya pia yanashughulikia masuala ya usalama.

Vigezo na Viwango vya Kuzingatia katika Kutathmini

Viwango / Vigezo	Kuzidisha Matarajio	Kufikia Matarajio	Kukaribia Matarajio	Mbali na Matarajio
Kuweza kueleza dhana za maudhui na dhamira katika fasihi.	Anafafanua dhana za maudhui na dhamira katika fasihi kwa wepesi.	Anafafanua dhana za maudhui na dhamira katika fasihi.	Anafafanua kwa kiasi dhana za maudhui na dhamira katika fasihi.	Anafafanua kwa kiasi dhana za maudhui na dhamira katika fasihi kwa kusaidiwa.
Kuweza kutambua na kujadili maudhui katika novela.	Anatambua na kujadili maudhui katika novela kwa urahisi.	Anatambua na kujadili maudhui katika novela.	Anatambua bila kujadili maudhui katika novela.	Anatambua bila kujadili maudhui katika novela kwa kusaidiwa.
Kuweza kutambua na kujadili dhamira katika novela.	Anatambua na kujadili dhamira katika novela kwa urahisi.	Anatambua na kujadili dhamira katika novela.	Anatambua bila kujadili dhamira katika novela.	Anatambua bila kujadili dhamira katika novela kwa kusaidiwa.
Kuweza kutoa muhtasari wa dhamira na maudhui kuhusu novela.	Anatoa muhtasari wa dhamira na maudhui kuhusu novela kwa wepesi.	Anatoa muhtasari wa dhamira na maudhui kuhusu novela.	Anatoa kwa kiasi muhtasari wa dhamira na maudhui kuhusu novela.	Anatoa muhtasari wa dhamira na maudhui kuhusu novela kwa kuelekezwa.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji	Swali Dadisi
6.3 Kuandika	**6.3.1 Insha za Kubuni** Picha (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kubuni anwani inayooana na kisa atakachosimulia kutokana na picha katika matini b) kutoa maelezo dhahiri kuhusu matukio katika picha kwenye matini c) kuandika kisa chenye maelezo dhahiri kutokana na picha katika matini d) kufurahia kusimulia kisa kutokana na picha ili kukuza ubunifu.	Mwanafunzi aelekezwe: ● kushirikiana na wenzake katika kikundi kusimuliana matukio kutokana na picha kwenye matini kuhusu suala lengwa ● kubuni anwani inayooana na kisa atakachosimulia kutokana na picha kwenye matini akiwa peke yake au kwenye kikundi ● kutoa maelezo dhahiri kuhusu matukio katika picha kwenye matini akiwa peke yake au katika kikundi ● kuandika kisa chenye maelezo dhahiri kutokana na picha kwenye matini ● kuwasomea wenzake kisa alichoandika ili wakitolee maoni ● kushirikiana na mzazi au mlezi wake kutafiti mtandaoni au vitabuni kuhusu insha za picha kisha wasimuliane visa kutokana na picha.	Je, ni vigezo vipi utakavyozingatia wakati wa kuandika insha ya kubuni kutokana na picha?

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa • Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake kujadiliana kuhusu matukio kwenye picha na kutoa maelezo dhahiri kutokana na picha hizo. • Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia kifaa cha kidijitali kutafiti kuhusu insha za kusimulia mtandaoni. • Ubunifu: mwanafunzi anapoandika kisa chenye maelezo dhahiri kutokana na picha. • Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapotafuta habari mtandaoni au vitabuni na mzazi au mlezi wake.
Maadili • Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake katika kazi ya kikundi. • Upendo: mwanafunzi anapowapa wenzake nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji katika kikundi. • Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za kikundi. • Umoja: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake na kuchangia katika shughuli za kikundi.
Masuala Mtambuko • Masuala ya usalama: mwanafunzi anapoandika insha kuhusu usalama shuleni.
Uhusiano na Masomo Mengine • English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia uandishi wa insha. • Physical Education and Sports, Integrated Science na Home Science: masomo haya pia yanashughulikia masuala ya usalama.

Vigezo na Viwango vya Kuzingatia katika Kutathmini

Viwango / Vigezo	Kuzidisha Matarajio	Kufikia Matarajio	Kukaribia Matarajio	Mbali na Matarajio
Kuweza kubuni anwani inayooana na kisa atakachosimulia kutokana na picha katika matini.	Anabuni kwa urahisi anwani inayooana na kisa atakachosimulia kutokana na picha katika matini.	Anabuni anwani inayooana na kisa atakachosimulia kutokana na picha katika matini.	Anabuni anwani inayooana kwa kiasi na kisa atakachosimulia kutokana na picha katika matini.	Anabuni anwani inayooana kwa kiasi na kisa atakachosimulia kutokana na picha katika matini kwa kusaidiwa.
Kuweza kutoa maelezo dhahiri kuhusu matukio katika picha kwenye matini.	Anatoa maelezo dhahiri kuhusu matukio katika picha kwenye matini kwa wepesi.	Anatoa maelezo dhahiri kuhusu matukio katika picha kwenye matini.	Anatoa baadhi ya maelezo dhahiri kuhusu matukio katika picha kwenye matini.	Anatoa baadhi ya maelezo dhahiri kuhusu matukio katika picha kwenye matini kwa kusaidiwa.
Kuweza kuandika kisa chenye maelezo dhahiri kutokana na picha katika matini.	Anaandika kwa wepesi kisa chenye maelezo dhahiri kutokana na picha katika matini.	Anaandika kisa chenye maelezo dhahiri kutokana na picha katika matini.	Anaandika kwa kiasi kisa chenye maelezo dhahiri kutokana na picha katika matini.	Anaandika kwa kiasi kisa chenye maelezo dhahiri kutokana na picha katika matini kwa kusaidiwa.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji	Swali Dadisi
6.4 Sarufi	**6.4.1 Vitenzi Vikuu na Vitenzi Visaidizi** (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kutambua vitenzi vikuu na visaidizi katika matini b) kutumia vitenzi vikuu na visaidizi ipasavyo katika matini c) kuchangamkia kutumia vitenzi vikuu na visaidizi ipasavyo katika mawasiliano.	Mwanafunzi aelekezwe: ● kutambua vitenzi vikuu *(k.v. alikuwa anacheka, angali anasoma)* na visaidizi *(k.v. kuwa, weza, kuja, -ngali, bidi na wahi,)* kwenye chati, kadi maneno, kapu maneno au tarakilishi akiwa peke yake au katika kikundi ● kubainisha vitenzi vikuu na visaidizi katika sentensi au vifungu kwenye vitabu, tarakilishi au chati kwa kuvikolezea wino au kuvipigia mstari akiwa na wenzake au katika kikundi ● kutunga sentensi kuhusu masuala mtambuko anuwai kwa kutumia ipasavyo vitenzi vikuu na visaidizi akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi ● kutunga sentensi zinazohusu shughuli katika mazingira ya nyumbani kwa kutumia vitenzi vikuu na visaidizi *(k.v. Mtoto huyu* ***huwa anajali*** *usalama wake).*	Kuna tofauti gani kati ya vitenzi vikuu na visaidizi?

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa ● Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anapochangia kazi za kikundi huku akiwapa wenzake nafasi ya kushiriki na kutoa maoni yao. ● Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali katika kutambua vitenzi vikuu na visaidizi. ● Ubunifu: mwanafunzi anapotunga sentensi sahihi akitumia vitenzi vikuu na visaidizi. ● Kujiamini: mwanafunzi anapochangia kutambua vitenzi vikuu na visaidizi na kuvitungia sentensi na vifungu sahihi. ● Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anaposhirikiana na mzazi au mlezi wake kutunga sentensi zenye vitenzi vikuu na visaidizi vinavyohusu shughuli katika mazingira ya nyumbani.
Maadili ● Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake katika kazi ya kikundi. ● Upendo: mwanafunzi anapowapa wengine nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji katika kikundi. ● Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za kikundi. ● Umoja: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake na kuchangia katika shughuli za kikundi.
Masuala Mtambuko ● Masuala mtambuko anuwai: mwanafunzi anapotunga sentensi kwa kutumia vitenzi vikuu na visaidizi kwa kuzingatia masuala mtambuko.

Uhusiano na Masomo Mengine

- English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia aina za vitenzi.
- Home Science na Integrated Science: masomo haya pia yanashughulikia masuala ya usalama.

Vigezo na Viwango vya Kuzingatia Katika Kutathmini

Viwango / Vigezo	Kuzidisha Matarajio	Kufikia Matarajio	Kukaribia Matarajio	Mbali na Matarajio
Kuweza kutambua vitenzi vikuu na visaidizi katika matini.	Anatambua kwa wepesi vitenzi vikuu na visaidizi katika matini.	Anatambua vitenzi vikuu na visaidizi katika matini.	Anatambua baadhi ya vitenzi vikuu na visaidizi katika matini.	Anatambua baadhi ya vitenzi vikuu na visaidizi katika matini kwa kusaidiwa.
Kuweza kutumia vitenzi vikuu na visaidizi ipasavyo katika matini.	Anatumia vitenzi vikuu na visaidizi ipasavyo katika matini kwa urahisi.	Anatumia vitenzi vikuu na visaidizi ipasavyo katika matini.	Anatumia vitenzi vikuu na visaidizi ipasavyo katika baadhi ya matini.	Anatumia vitenzi vikuu na visaidizi ipasavyo katika baadhi ya matini kwa kuelekezwa.

7.0 KUHUDUMIA JAMII SHULENI				
Mada	**Mada Ndogo**	**Matokeo Maalum Yanayotarajiwa**	**Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji**	**Maswali Dadisi**
7.1 Kusikiliza na Kuzungumza	**7.1.1 Kusikiliza kwa Ufahamu** (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kutambua ujumbe katika ufahamu wa kusikiliza b) kueleza maana ya msamiati ulio katika ufahamu wa kusikiliza c) kufasiri ujumbe kutokana na ufahamu wa kusikiliza d) kuchangamkia kushiriki katika kusikiliza kwa ufahamu ili kukuza stadi ya kusikiliza kwa ufahamu.	Mwanafunzi aelekezwe: • kutambua ujumbe wa suala lengwa uliotumiwa katika ufahamu wa kusikiliza kutoka kwa mwalimu, mgeni mwalikwa au kwenye kifaa cha kidijitali, akiwa peke yake au katika kikundi • kueleza maana za msamiati wa suala lengwa kama ulivyotumiwa katika kauli au sentensi zilizosemwa akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi • kusikiliza kauli au vifungu vya sentensi kuhusu suala lengwa kutoka kwa mwalimu au mgeni mwalikwa akiwa peke yake na katika kikundi na kufasiri ujumbe katika kauli au sentensi hizo • kushirikiana na mzazi au mlezi kusikiliza ufahamu kuhusu suala lengwa kutoka kwa kifaa cha kidijitali na kutambua maana ya msamiati na uiumbe muhimu.	1. Je, kusikiliza kwa ufahamu kuna faida zipi? 2. Rafiki yako anakutolea maelezo mafupi kuhusu umuhimu wa kuihudumia jamii ya shule yako. Utafanya nini ili uelewe anachosema?

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa ● Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhiriki katika kujadili kuhusu vipengele vya kuzingatia katika kusikiliza kwa ufahamu. ● Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali kusikiliza kauli na sentensi na kujibu. ● Ubunifu: mwanafunzi anaposikiliza na kusema upya alichoambiwa. Pia anapofasiri wazo kuu. ● Uwazaji kina na utatuzi wa matatizo: mwanafunzi anapofasiri ujumbe kutokana na ufahamu wa kusikiliza. ● Kujiamini: mwanafunzi anaposikiliza kauli au sentensi na kujibu bila woga. Pia anapochangia katika shughuli ya vikundi. ● Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anaposhiriki shughuli ya kusikiliza kwa ufahamu na mzazi au mlezi wake na kujifunza njia bora za kusikiliza na kujibu katika shughuli ya kusikiliza kwa ufahamu.
Maadili ● Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake katika shughuli za vikundi. Pia anapoheshimu zamu ya wenzake katika mazungumzo. ● Upendo: mwanafunzi anapowasikiliza wasemaji kwa makini. Pia anapowapa wanafunzi wenzake zamu ya kuzungumza. ● Uwajibikaji: mwanafunzi anapotunza vifaa vya kidijitali anavyotumia katika mazungumzo. ● Umoja: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli ya kikundi.
Masuala Mtambuko ● Masuala ya shughuli za huduma kwa jamii: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli ya ujifunzaji wa kusikiliza kwa ufahamu kuhusu kuhudumia jamii shuleni.

Uhusiano na Masomo Mengine

- English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia dhana ya kusikiliza kwa ufahamu.
- Social Studies: somo hili pia linashughulikia masuala ya kijamii.

Vigezo na Viwango vya Kuzingatia Katika Kutathmini

Viwango / Vigezo	Kuzidisha Matarajio	Kufikia Matarajio	Kukaribia Matarajio	Mbali na Matarajio
Kuweza kutambua ujumbe katika ufahamu wa kusikiliza.	Anatambua kwa wepesi ujumbe katika ufahamu wa kusikiliza.	Anatambua ujumbe katika ufahamu wa kusikiliza.	Anatambua baadhi ya ujumbe katika ufahamu wa kusikiliza.	Anatambua baadhi ya ujumbe katika ufahamu wa kusikiliza kwa kuelekezwa.
Kuweza kueleza maana ya msamiati ulio katika ufahamu wa kusikiliza.	Anaeleza kwa wepesi maana ya msamiati ulio katika ufahamu wa kusikiliza.	Anaeleza maana ya msamiati ulio katika ufahamu wa kusikiliza.	Anaeleza maana ya baadhi ya msamiati ulio katika ufahamu wa kusikiliza.	Anaeleza maana ya baadhi ya msamiati ulio katika ufahamu wa kusikiliza kwa kusaidiwa.
Kuweza kufasiri ujumbe kutokana na ufahamu wa kusikiliza.	Anafasiri kwa utendeti ujumbe kutokana na ufahamu wa kusikiliza.	Anafasiri ujumbe kutokana na ufahamu wa kusikiliza.	Anafasiri baadhi ya ujumbe kutokana na ufahamu wa kusikiliza.	Anafasiri baadhi ya ujumbe kutokana na ufahamu wa kusikiliza kwa kusaidiwa.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji	Swali Dadisi
7.2 Kusoma	**7.2.1 Ufupisho** (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kueleza maana ya ufupisho ili kuupambanua b) kutambua habari kuu za aya na kuzieleza kwa usahihi katika sentensi moja c) kufupisha kifungu akizingatia mpangilio ufaao wa habari kutokana na matini d) kufurahia kufupisha habari kwa usahihi katika mawasiliano ya kila siku.	Mwanafunzi aelekezwe: • kueleza maana ya ufupisho akiwa peke yake au katika kikundi ili kuupambanua • kusoma kifungu kuhusu suala lengwa katika matini andishi au ya kidijitali akiwa peke yake au katika kikundi • kutambua kwenye matini andishi au ya kidijitali habari kuu za aya na kuzieleza kwa usahihi kwa kuzingatia mtazamo wa matini katika matini ya kufupishwa akishirikiana na wenzake • kufupisha kifungu alichosoma kwa kuzingatia mpangilio ufaao wa habari sahihi kutokana na matini akishirikiana na wenzake katika kikundi • kuwawasilishia wenzake kazi yake ili waitolee maoni.	Unazingatia nini unapofupisha kifungu?

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anapojadiliana na wenzake katika kikundi habari kuu za aya kwenye kifungu alichosoma.
- Kujiamini: mwanafunzi anapoandaa ufupisho na kuwawasilishia wenzake ili waitolee maoni.
- Ubunifu: mwanafunzi anapoandika ufupisho kwa kuzingatia mpangilio ufaao.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anaposoma kifungu mtandaoni na kudondoa hoja muhimu.

Maadili

- Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake katika kazi ya kikundi wanapojadili hoja na maneno muhimu.
- Upendo: mwanafunzi anapowapa wenzake nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji katika kikundi.
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za kikundi. Pia, anapojitolea kuiandaa kazi yake ili kuwawasilishia wenzake.
- Umoja: mwanafunzi anapotangamana na wenzake katika kikundi kujadili maneno na hoja muhimu katika kifungu.

Masuala Mtambuko

- Masuala ya shughuli za huduma kwa jamii: mwanafunzi anapofupisha kifungu kuhusu suala lengwa.

Uhusiano na Masomo Mengine

- English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia ufupisho.
- Social Studies: somo hili pia linashughulikia masuala ya kijamii.

Vigezo na Viwango vya Kuzingatia katika Kutathmini

Viwango / Vigezo	Kuzidisha Matarajio	Kufikia Matarajio	Kukaribia Matarajio	Mbali na Matarajio
Kuweza kueleza maana ya ufupisho.	Anaeleza kwa urahisi maana ya ufupisho.	Anaeleza maana ya ufupisho.	Anaeleza kwa kiasi maana ya ufupisho.	Anaeleza kwa kiasi maana ya ufupisho kwa kuelekezwa.
Kuweza kutambua habari kuu za aya na kuzieleza kwa usahihi katika sentensi moja.	Anatambua kwa urahisi habari kuu za aya na kuzieleza kwa usahihi katika sentensi moja kwa wepesi.	Anatambua habari kuu za aya na kuzieleza kwa usahihi katika sentensi moja.	Anatambua baadhi ya habari kuu za aya na kuzieleza kwa usahihi katika sentensi moja.	Anatambua baadhi ya habari kuu za aya na kuzieleza kwa usahihi katika sentensi moja kwa kusaidiwa.
Kuweza kufupisha kifungu akizingatia mpangilio ufaao wa habari kutokana na matini.	Anafupisha kifungu akizingatia mpangilio ufaao wa habari kutokana na matini kwa urahisi.	Anafupisha kifungu akizingatia mpangilio ufaao wa habari kutokana na matini.	Anafupisha sehemu ya kifungu akizingatia mpangilio ufaao wa habari kutokana na matini.	Anafupisha sehemu ya kifungu akizingatia mpangilio ufaao wa habari kutokana na matini kwa kuelekezwa.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji	Swali Dadisi
7.3 Kuandika	**7.3.1 Insha za Kubuni** Maelezo (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kueleza maana ya insha ya maelezo b) kutambua msamiati ufaao katika kutoa maelezo c) kutambua umuhimu wa msamiati ufaao katika insha ya maelezo d) kutumia msamiati ufaao kwa ufasaha katika kuandika insha ya maelezo e) kufurahia kuandika insha za maelezo ili kujenga stadi ya kuandika.	Mwanafunzi aelekezwe: • kutambua msamiati ufaao katika kutoa maelezo *(k.v. vivumishi na vielezi)* kutoka kwa vielelezo vya insha kwenye matini za kimaandishi au za kidijitali akiwa peke yake au katika kikundi • kutumia kifaa cha kidijitali kupigia mstari maneno yaliyotumiwa kutoa maelezo katika kifungu akiwa peke yake au katika kikundi • kutambua umuhimu wa kuteua maneno yafaayo katika kielelezo cha insha ya maelezo (*k.v. kushawishi, kuburudisha, kupasha habari au kufunza*) • kuandika insha ya maelezo kwa kuzingatia msamiati ufaao ili kujenga maelezo dhahiri yenye kuathiri hisia mbalimbali na kutekeleza majukumu ya kushawishi, kuburudisha, kupasha habari au kufunza • kuwasomea wenzake insha aliyoandika ili waitolee maoni.	Je, unatumia lugha ya aina gani unapotaka kumweleza mtu jambo fulani ili aweze kupata picha kamili?

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa • Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika kusahihisha insha. • Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali kupigia mstari maneno yaliyotumiwa kutoa maelezo katika kifungu. • Ubunifu: mwanafunzi anapofaulu kuandika insha inayosawiri picha halisi ya kitu anachoelezea. • Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapowasomea wenzake insha aliyoandika ili waikosoe pamoja. • Kujiamini: mwanafunzi anapowasomea wenzake insha aliyoandika.
Maadili • Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake katika kazi ya kikundi. • Upendo: mwanafunzi anapowapa wenzake nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji darasani na katika kikundi. • Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za kikundi. • Umoja: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za kikundi.
Masuala Mtambuko • Masuala mtambuko mbalimbali: kutokana na maelezo yanayotolewa na mwanafunzi katika insha yake.
Uhusiano na Masomo Mengine • English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia uandishi wa insha ya maelezo. • Social Studies: somo hili pia linashughulikia masuala ya kijamii.

Vigezo na Viwango vya Kuzingatia katika Kutathmini

Viwango / Vigezo	Kuzidisha Matarajio	Kufikia Matarajio	Kukaribia Matarajio	Mbali na Matarajio
Kuweza kueleza maana ya insha ya maelezo.	Anaeleza maana ya insha ya maelezo kwa kina.	Anaeleza maana ya insha ya maelezo.	Anaeleza kwa kiasi maana ya insha ya maelezo.	Anaeleza kwa kiasi maana ya insha ya maelezo kwa kuelekezwa.
Kuweza kutambua msamiati ufaao katika kutoa maelezo.	Anatambua kwa urahisi msamiati ufaao katika kutoa maelezo.	Anatambua msamiati ufaao katika kutoa maelezo.	Anatambua baadhi ya msamiati ufaao katika kutoa maelezo.	Anatambua baadhi ya msamiati ufaao katika kutoa maelezo kwa kusaidiwa.
Kuweza kutambua umuhimu wa msamiati ufaao katika insha ya maelezo.	Anatambua kwa urahisi umuhimu wa msamiati ufaao katika insha ya maelezo.	Anatambua umuhimu wa msamiati ufaao katika insha ya maelezo.	Anatambua baadhi ya umuhimu wa msamiati ufaao katika insha ya maelezo.	Anatambua baadhi ya umuhimu wa msamiati ufaao katika insha ya maelezo kwa kusaidiwa.
Kuweza kutumia msamiati ufaao kwa ufasaha katika kuandika insha ya maelezo.	Anatumia kwa weledi msamiati ufaao kwa ufasaha katika kuandika insha ya maelezo.	Anatumia msamiati ufaao kwa ufasaha katika kuandika insha ya maelezo.	Anatumia baadhi ya msamiati ufaao kwa ufasaha katika kuandika insha za maelezo.	Anatumia baadhi ya msamiati ufaao kwa ufasaha katika kuandika insha za maelezo kwa kuelekezwa.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji	Swali Dadisi
7.4 Sarufi	**7.4.1 Vitenzi Vishirikishi** (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kutambua vitenzi vishirikishi katika matini b) kutumia vitenzi vishirikishi katika matini c) kuonea fahari matumizi ya vitenzi vishirikishi katika sentensi na vifungu.	Mwanafunzi aelekezwe: • kujadili na mwenzake maana ya vitenzi vishirikishi • kuchopoa vitenzi vishirikishi (*k.v. ni, si, yu, ndiye, ndio, ndipo*) kwenye chati, kadi maneno, kapu maneno au tarakilishi • kutaja vitenzi vishirikishi vinavyojitokeza katika sentensi na vifungu akiwa na wenzake katika kikundi • kutenga vitenzi vishirikishi katika orodha ya maneno, sentensi au vifungu kwenye vitabu, tarakilishi kwa kuvikolezea wino au kuvipigia mstari • kutunga sentensi na vifungu kwa kutumia vitenzi vishirikishi akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi • kutunga sentensi zenye vitenzi vishirikishi zinazohusu shughuli katika mazingira ya nyumbani na kumsomea mzazi au mlezi wake *(k.v. mimi ni mwanafunzi mtiifu)*.	Je, unajua aina gani za vitenzi?

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa • Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anapotaja kwa uwazi vitenzi vishirikishi vinavyojitokeza katika sentensi na vifungu. Pia anapojadiliana na mwenzake kuhusu maana ya kitenzi kishirikishi. • Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali katika kutambua vitenzi vishirikishi. • Ubunifu: mwanafunzi anapotunga sentensi sahihi kuhusu suala lengwa akitumia vitenzi vishirikishi. • Kujiamini: mwanafunzi anaposhiriki kutambua vitenzi vishirikishi na kuvitungia sentensi sahihi na vifungu kwa ukakamavu.
Maadili • Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake katika kazi ya kikundi. • Upendo: mwanafunzi anapowapa wenzake nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji darasani na katika kikundi. • Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za kikundi. • Umoja: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za kikundi.
Masuala Mtambuko • Masuala ya huduma kwa jamii: mwanafunzi anapoandika sentensi na vifungu kuhusu suala lengwa kwa kutumia vitenzi vishirikishi.
Uhusiano na Masomo Mengine • English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia aina za vitenzi. • Social Studies: somo hili pia linashughulikia masuala ya kijamii.

Vigezo na Viwango vya Kuzingatia Katika Kutathmini

Viwango / Vigezo	Kuzidisha Matarajio	Kufikia Matarajio	Kukaribia Matarajio	Mbali na Matarajio
Kuweza kutambua vitenzi vishirikishi katika matini.	Anatambua kwa wepesi vitenzi vishirikishi katika matini.	Anatambua vitenzi vishirikishi katika matini.	Anatambua baadhi ya vitenzi vishirikishi katika matini.	Anatambua baadhi ya vitenzi vishirikishi katika matini kwa kusaidiwa.
Kuweza kutumia vitenzi vishirikishi katika matini.	Anatumia vitenzi vishirikishi katika matini kwa urahisi.	Anatumia vitenzi vishirikishi katika matini.	Anatumia baadhi ya vitenzi vishirikishi katika matini.	Anatumia baadhi ya vitenzi vishirikishi katika matini kwa kusaidiwa.

8.0 ULANGUZI WA BINADAMU				
Mada	**Mada Ndogo**	**Matokeo Maalum Yanayotarajiwa**	**Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji**	**Maswali Dadisi**
8.1 Kusikiliza na Kuzungumza	**8.1.1 Kuzungumza ili Kupasha Habari** (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kueleza maana ya kuzungumza ili kupasha habari ili kutofautisha na aina nyingine za uzungumzaji b) kutambua aina za uzungumzaji wa kupasha habari c) kujadili vipengele vya kuzingatia katika kuzungumza ili kupasha habari d) kupasha habari kwa kutumia vipengele vifaavyo	Mwanafunzi aelekezwe: • kueleza maana ya kuzungumza ili kupasha habari akiwa peke yake au katika kikundi • kushiriki katika kikundi kujadili aina za uzungumzaji wa kupasha habari katika jamii yake (*k.v. mihadhara, mafunzo shuleni kuhusu suala fulani, maelezo kuhusu namna ya kutumia kifaa fulani, warsha, semina*) • kusikiliza aina mbalimbali za uzungumzaji kutoka kwa mwalimu ,mgeni mwalikwa,wanafunzi wenzake au vifaa vya kidijitali*(k.v. vinasasauti)* • kutambua uzungumzaji wa kupasha habari kutoka kwenye	1. Je, uzungumzaji wa kupasha habari hutolewa katika miktadha gani ya jamii yako? 2. Je, utatumia mikakati gani ili kuwapasha wanajamii habari kuhusu mambo mbalimbali?

		e) kuchangamkia kupasha habari mbalimbali ili kufanikisha mawasiliano.	aina za uzungumzaji alizosikiliza • kujadili vipengele vya kuzingatia katika kuzungumza ili kupasha habari (*k.v. kuteua mada, kuzingatia ukweli wa masuala kulingana na suala kuu unalozungumzia, kutumia lugha sahili kulingana na hadhira)* akiwa peke yake au katika kikundi • kusikiliza uzungumzaji wa kupasha habari ukitolewa na mwalimu, mgeni mwalikwa au katika vifaa vya kidijitali na kutathmini kama umetumia vipengele vifaavyo vya kuzungumza ili kupasha habari • kushiriki katika uzungumzaji wa kupasha habari kuhusu suala lengwa akiwa peke yake au katika kikundi akitumia vipengele vifaavyo vya mazungumzo ya kupasha habari	

			• kushiriki katika mazungumzo na mzazi au mlezi wake kuhusu suala lengwa huku akitumia vipengele vifaavyo vya kupasha habari.	

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhiriki katika vikundi kujadili aina za uzungumzaji wa kupasha habari katika jamii yake. Pia anapowaeleza wenzake kuhusu vipengele vya kuzingatia ili kufanikisha mawasiliano.
- Ubunifu: mwanafunzi anapotunga uzungumzaji ili kupasha habari kuhusu suala lengwa.
- Uwazaji kina: mwanafunzi anapopasha habari kuhusu mambo mbalimbali yanayoathiri jamii.
- Kujiamini: mwanafunzi anaposhiriki katika uzungumzaji ili kupasha habari kuhusu suala lengwa.
- Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anaposhiriki na mzazi au mlezi wake katika uzungumzaji ili kupasha habari kuhusu suala lengwa.

Maadili

- Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake katika kazi ya kikundi.
- Upendo: mwanafunzi anapoihusisha hadhira yake. Pia anapowapa wenzake zamu ya kushiriki katika mazungumzo kuhusu suala lengwa.
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapotunza vifaa vya kidijitali anavyotumia katika kujifunza uzungumzaji ili kupasha habari.
- Umoja: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za kikundi.
- Amani: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika shughuli za kikundi kwa utulivu.

Masuala Mtambuko
• Masuala ya usalama: mwanafunzi anaposhiriki katika kupasha habari kuhusu suala la ulanguzi wa binadamu. • Ukakamavu: mwanafunzi anapowapasha wenzake habari kuhusu ulanguzi wa binadamu.
Uhusiano na Masomo Mengine • English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia kuzungumza ili kupasha habari. • Social Studies: somo hili pia linashughulikia masuala ya kijamii kama vile ulanguzi wa binadamu.

Vigezo na Viwango vya Kuzingatia katika Kutathmini

Viwango / Vigezo	Kuzidisha Matarajio	Kufikia Matarajio	Kukaribia Matarajio	Mbali na Matarajio
Kuweza kueleza maana ya kuzungumza ili kupasha habari kwa usahihi.	Anaeleza maana ya kuzungumza ili kupasha habari kwa usahihi na urahisi.	Anaeleza maana ya kuzungumza ili kupasha habari kwa usahihi.	Anaeleza kwa kiasi maana ya kuzungumza ili kupasha habari.	Anaeleza kwa kiasi maana ya kuzungumza ili kupasha habari kwa kusaidiwa.
Kuweza kutambua aina za uzungumzaji wa kupasha habari.	Anatambua kwa urahisi aina za uzungumzaji wa kupasha habari.	Anatambua aina za uzungumzaji wa kupasha habari.	Anatambua baadhi ya aina za uzungumzaji wa kupasha habari.	Anatambua baadhi ya aina za uzungumzaji wa kupasha habari kwa kusaidiwa.

Kuweza kujadili vipengele vya kuzingatia katika kuzungumza ili kupasha habari.	Anajadili kwa wepesi vipengele vya kuzingatia katika kuzungumza ili kupasha habari.	Anajadili vipengele vya kuzingatia katika kuzungumza ili kupasha habari.	Anajadili baadhi ya vipengele vya kuzingatia katika kuzungumza ili kupasha habari.	Anajadili baadhi ya vipengele vya kuzingatia katika kuzungumza ili kupasha habari kwa kusaidiwa.
Kuweza kupasha habari kwa kutumia vipengele vifaavyo.	Anapasha habari kwa wepesi kwa kutumia vipengele vifaavyo.	Anapasha habari kwa kutumia vipengele vifaavyo vya kuzungumza.	Anapasha habari kwa kutumia baadhi ya vipengele vifaavyo.	Anapasha habari kwa kutumia baadhi ya vipengele vifaavyo kwa kusaidiwa.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji	Maswali Dadisi
8.2 Kusoma	**8.2.1 Kusoma kwa Kina** Mandhari na Ploti (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kueleza maana ya mandhari na ploti katika fasihi b) kutambua mandhari mbalimbali na ploti ya novela c) kueleza umuhimu wa mandhari na ploti ya novela d) kuandika maelezo mafupi kuhusu mandhari na ploti ya novela aliyosoma e) kuchangamkia nafasi ya mandhari na ploti katika kazi ya fasihi.	Mwanafunzi aelekezwe: • kueleza maana ya mandhari katika fasihi akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi • kutambua mandhari mbalimbali katika novela iliyoteuliwa na mwalimu akiwa peke yake au katika kikundi • kujadili umuhimu wa mandhari ya novela iliyoteuliwa na mwalimu akiwa katika kikundi • kuwawasilishia wenzake darasani uchambuzi wake kuhusu mandhari • kuandika maelezo mafupi kuhusu mandhari ya novela iliyoteuliwa na mwalimu • kushirikiana na mzazi au mlezi kusoma chapisho la novela au kutoka mtandaoni na kutambua mandhari yake • kueleza maana ya ploti katika fasihi akiwa peke yake au wawiliwawili	1. Ni mandhari gani unayokumbuka yaliyo katika kazi za fasihi ulizowahi kusoma? 2. Ploti ya hadithi ina vipengele gani?

			• kutambua ploti ya novela iliyoteuliwa na mwalimu akiwa na wenzake katika kikundi • kujadili umuhimu wa ploti ya novela iliyoteuliwa na mwalimu akishirikiana na wenzake katika kikundi • kuandika maelezo mafupi kuhusu ploti ya novela iliyoteuliwa na mwalimu • kuwawasilishia wenzake darasani uchambuzi wake kuhusu ploti • kumsomea mzazi au mlezi novela iliyochapishwa au kutoka mtandaoni na kutambua ploti yake.	

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anapotambua na kujadili mandhari na ploti katika novela akiwa na wenzake katika kikundi.
- Kujiamini: mwanafunzi anapowasilisha kazi yake darasani.
- Ubunifu: mwanafunzi anapochanganua habari katika novela ili kupata mandhari na ploti.
- Uwazaji kina: mwanafunzi anapoeleza umuhimu wa mandhari na ploti katika novela.
- Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapotafiti na kujiandaa ili awawasilishie wenzake muhtasari wa mandhari na ploti.

Maadili • Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake wanapotambua na kujadili mandhari na ploti kwenye novela katika kikundi. • Upendo: mwanafunzi anapotoa maoni kuhusu uwasilishaji wa wengine ili kuwarekebisha na kuwahimiza. • Uwajibikaji: mwanafunzi anaposoma na kuchanganua novela. • Umoja: mwanafunzi anaposhirikiana na wengine katika kikundi ili kutambua na kujadili mandhari na ploti kwenye novela.
Masuala Mtambuko • Ukakamavu: mwanafunzi anapochangia katika kikundi, anapofanya uchambuzi kuhusu mandhari na ploti katika novela na kuwasilisha akiwa na wenzake anajifunza ukakamavu, mbinu za mawasiliano na stahamala. • Masuala mtambuko anuwai: kutokana na ujumbe katika novela.
Uhusiano na Masomo Mengine • English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia kusoma kwa kina. • Social Studies: somo hili pia linashughulikia masuala ya kijamii kama vile ulanguzi wa binadamu.

Vigezo na Viwango vya Kuzingatia katika Kutathmini

Viwango / Vigezo	Kuzidisha Matarajio	Kufikia Matarajio	Kukaribia Matarajio	Mbali na Matarajio
Kuweza kueleza maana ya mandhari na ploti katika fasihi.	Anaeleza maana ya mandhari na ploti katika fasihi kwa kina.	Anaeleza maana ya mandhari na ploti katika fasihi.	Anatoa maelezo kiasi kuhusu maana ya mandhari na ploti katika fasihi.	Anatoa maelezo kiasi kuhusu maana ya mandhari na ploti katika fasihi kwa kusaidiwa.
Kuweza kutambua mandhari mbalimbali na ploti katika novela.	Anatambua mandhari mbalimbali na ploti katika novela kwa urahisi.	Anatambua mandhari mbalimbali na ploti katika novela.	Anatambua baadhi ya mandhari na baadhi ya vipengele vya ploti katika novela.	Anatambua baadhi ya mandhari na baadhi ya vipengele vya ploti katika novela kwa kuelekezwa.
Kuweza kueleza umuhimu wa mandhari na ploti katika novela.	Anaeleza umuhimu wa mandhari na ploti katika novela kwa urahisi.	Anaeleza umuhimu wa mandhari na ploti katika novela.	Anaeleza baadhi ya umuhimu wa mandhari na ploti katika novela.	Anaeleza baadhi ya umuhimu wa mandhari na ploti katika novela kwa kuelekezwa.
Kuweza kuandika maelezo mafupi kuhusu mandhari na ploti ya novela aliyosoma.	Anaandika maelezo mafupi kuhusu mandhari na ploti ya novela aliyosoma kwa wepesi.	Anaandika maelezo mafupi kuhusu mandhari na ploti ya novela aliyosoma.	Anaandika kwa kiasi maelezo mafupi kuhusu mandhari na ploti ya novela aliyosoma.	Anaandika kwa kiasi maelezo mafupi kuhusu mandhari na ploti ya novela aliyosoma kwa kusaidiwa.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji	Maswali Dadisi
8.3 Kuandika	**8.3.1 Viakifishi** (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kutambua matumizi ya kiulizi na koma katika matini b) kutumia kiulizi na koma ipasavyo katika matini c) kufurahia matumizi bora ya kiulizi na koma katika matini.	Mwanafunzi aelekezwe: • kutambua matumizi ya kiulizi (*k.v. mwishoni mwa sentensi ya swali)* na koma (*k.v. kutenga orodha ya vitu vitatu au kuandika anwani)* katika maneno, sentensi au vifungu vya maneno kwenye matini andishi au za kidijitali akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi • kutumia kifaa cha kidijitali kusoma matumizi ya kiulizi na koma akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi • kuandika maneno, sentensi au vifungu vya maneno kuhusu suala lengwa kwa kutumia kiulizi na koma ipasavyo akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi • kuandika kwenye kifaa cha kidijitali (*k.v. tarakilishi*) kifungu kifupi kuhusu suala lengwa kwa kuzingatia kiulizi na koma ipasavyo na kuwasambazia wenzake kwenye mtandao ili wakitolee maoni	1. Je, kiulizi hutumiwa vipi katika maandishi? 2. Je, koma hutumiwa wapi katika sentensi?

			• kushirikiana na wenzake kusahihisha kifungu kuhusu suala lengwa ambacho hakijatumia kiulizi na koma ipasavyo • kuwasomea wenzake kifungu alichoandika na kuwataka waandike maneno, sentensi au vifungu vinavyostahili kuwa na kiulizi na koma • kushirikiana na mzazi au mlezi kutafiti mtandaoni au katika vitabu vya ziada kuhusu matumizi ya kiulizi na koma katika maneno, sentensi au vifungu.	

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhiriki na wenzake katika kujadili matumizi ya kiulizi na koma.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia kifaa cha kidijitali kusoma matumizi ya kiulizi na koma.
- Ubunifu: mwanafunzi anapoandika vifungu vyenye matumizi yafaayo ya kiulizi na koma ubunifu wake unajengeka.
- Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anaposhirikiana na mzazi au mlezi kutafiti mtandaoni au katika vitabu vya ziada kuhusu matumizi ya kiulizi na koma.

Maadili

- Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake katika kazi ya kikundi.
- Upendo: mwanafunzi anapopewa nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji darasani na katika kikundi.
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za kikundi.
- Umoja: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za kikundi.

Masuala Mtambuko • Masuala mtambuko anuwai *(k.v. ulanguzi wa binadamu, haki za watoto)* kulingana na sentensi na vifungu vinavyotungwa na mwanafunzi.
Uhusiano na Masomo Mengine • English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia uakifishaji. • Social Studies: somo hili pia linashughulikia masuala ya kijamii kama vile ulanguzi wa binadamu.

Vigezo na Viwango vya Kuzingatia katika Kutathmini

Viwango / Vigezo	Kuzidisha Matarajio	Kufikia Matarajio	Kukaribia Matarajio	Mbali na Matarajio
Kuweza kutambua matumizi ya kiulizi na koma katika matini.	Anatambua matumizi ya kiulizi na koma katika matini kwa urahisi.	Anatambua matumizi ya kiulizi na koma katika matini.	Anatambua baadhi ya matumizi ya kiulizi na koma katika matini.	Anatambua baadhi ya matumizi ya kiulizi na koma katika matini kwa kusaidiwa.
Kuweza kutumia kiulizi na koma ipasavyo katika matini.	Anatumia kiulizi na koma ipasavyo katika matini kwa wepesi.	Anatumia kiulizi na koma ipasavyo katika matini.	Anatumia kiulizi na koma ipasavyo katika baadhi ya matini.	Anatumia kiulizi na koma ipasavyo katika baadhi ya matini kwa kuelekezwa.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji	Swali Dadisi
8.4 Sarufi	**8.4.1 Ngeli na Upatanisho wa Kisarufi** (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kutambua nomino za ngeli ya A-WA na U-I katika matini b) kutambua viambishi vya upatanisho wa kisarufi vya ngeli ya A-WA na U-I katika matini c) kutumia ipasavyo upatanisho wa kisarufi wa ngeli ya A-WA na U-I katika matini d) kuchangamkia kutumia nomino za ngeli ya A-WA na U-I katika matini.	Mwanafunzi aelekezwe: • kuchopoa nomino za ngeli ya A-WA (*k.v. mtoto, ndege, samba na msichana*) na U-I (*k.v. mti na mkono*) kwenye chati, kadi maneno, kapu maneno au tarakilishi akiwa peke, wawiliwawili au katika kikundi • kutaja majina ya vitu katika mazingira ya shuleni yaliyo katika ngeli ya A-WA (*k.v. mwalimu, mwanafunzi na mpishi*) na U-I (*k.v. mti na mlango*) akiwa na wenzake katika kikundi • kutenga nomino za ngeli ya A-WA na U-I katika orodha ya nomino, sentensi au vifungu kwenye vitabu, tarakilishi, chati kwa kuzikolezea wino au kuzipigia mstari akiwa peke yake au wawiliwawili • kutambua viambishi vya upatanisho wa kisarufi vya ngeli ya A-WA na U-I katika sentensi na mafungu ya	Ni vitu gani katika mazingira yako vilivyo na majina yanayopatikana katika ngeli ya A-WA na U-I?

			maneno akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi • kutunga sentensi au vifungu vyenye upatanisho ufaao wa kisarufi kuhusu suala lengwa kwa kutumia nomino za ngeli ya A-WA na U-I akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi • kumtajia mzazi au mlezi wake majina yaliyo katika ngeli ya A-WA (*k.v. mama, kuku na ndege*) na U-I (*k.v. mti, mto, mkeka na msitu*) katika mazingira ya nyumbani.	

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika kazi ya kikundi.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali katika kutambua nomino katika ngeli ya A-WA na U-I.
- Ubunifu: mwanafunzi anapotunga sentensi sahihi kuhusu suala lengwa akitumia nomino za ngeli ya A-WA na U-I.
- Kujiamini: mwanafunzi anapofaulu kutambua nomino za ngeli ya A-WA na U-I na kuzitungia sentensi na vifungu sahihi.
- Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapomtajia mzazi au mlezi wake nomino za ngeli ya A-WA na U-I katika mazingira ya nyumbani.

Maadili • Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake katika kazi ya kikundi. • Upendo: mwanafunzi anapowapa wenzake nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji. • Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za kikundi. • Umoja: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za kikundi.
Masuala Mtambuko • Kujiamini: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika kikundi kutenga nomino za ngeli ya A-WA na U-I katika sentensi na vifungu. • Masuala ya usalama: mwanafunzi anapoandika kifungu kuhusu suala lengwa kwa kutumia nomino za ngeli ya A-WA na U-I.
Uhusiano na Masomo Mengine • English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia upatanisho wa kisarufi. • Social Studies: somo hili pia linashughulikia masuala ya ulanguzi wa binadamu.

Vigezo na Viwango vya Kuzingatia katika Kutathmini

Viwango / Vigezo	Kuzidisha Matarajio	Kufikia Matarajio	Kukaribia Matarajio	Mbali na Matarajio
Kuweza kutambua nomino katika ngeli ya A-WA na U-I katika matini.	Anatambua kwa wepesi nomino katika ngeli ya A-WA na U-I katika matini.	Anatambua nomino katika ngeli ya A-WA na U-I katika matini.	Anatambua baadhi ya nomino katika ngeli ya A-WA na U-I katika matini.	Anatambua baadhi ya nomino katika ngeli ya A-WA na U-I katika matini kwa kusaidiwa.
Kuweza kutambua viambishi vya upatanisho wa kisarufi katika ngeli ya A-WA na U-I katika matini.	Anatambua kwa wepesi viambishi vya upatanisho wa kisarufi katika ngeli ya A-WA na U-I katika matini.	Anatambua viambishi vya upatanisho wa kisarufi katika ngeli ya A-WA na U-I katika matini.	Anatambua viambishi vya upatanisho wa kisarufi katika ngeli ya A-WA na U-I katika baadhi ya matini.	Anatambua viambishi vya upatanisho wa kisarufi katika ngeli ya A-WA na U-I katika baadhi ya matini kwa kuelekezwa.
Kuweza kutumia ipasavyo upatanisho wa kisarufi wa ngeli ya A-WA na U-I katika matini.	Anatumia ipasavyo na kwa wepesi upatanisho wa kisarufi wa ngeli ya A-WA na U-I katika matini.	Anatumia ipasavyo upatanisho wa kisarufi wa ngeli ya A-WA na U-I katika matini.	Anatumia ipasavyo upatanisho wa kisarufi wa ngeli ya A-WA na U-I katika baadhi ya matini.	Anatumia ipasavyo upatanisho wa kisarufi wa ngeli ya A-WA na U-I katika baadhi ya matini kwa kuelekezwa.

9.0 MATUMIZI YA VIFAA VYA KIDIJITALI KATIKA MAWASILIANO				
Mada	**Mada Ndogo**	**Matokeo Maalum Yanayotarajiwa**	**Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji**	**Swali Dadisi**
9.1 Kusikiliza na Kuzungumza	**9.1.1 Kusikiliza kwa Kina** (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kutambua sauti /**d**/ na /**nd**/ katika silabi na maneno b) kutamka sauti /**d**/ na /**nd/** ipasavyo ili kuzitofautisha kimatamshi katika silabi na maneno c) kuchangamkia matamshi bora ya sauti **/d/** na **/nd** /katika mazungumzo ya kawaida ili kufanikisha mawasiliano.	Mwanafunzi aelekezwe: • kutambua sauti /**d**/ na /**nd**/ katika maneno na silabi (*k.v. doa/ndoa; duni/nduni; dugu/ndugu*) akiwa peke yake au katika kikundi • kutafuta maneno yenye sauti /**d**/ na /**nd**/ katika matini andishi na za kidijitali na kuyatamka ipasavyo akiwa na mwenzake • kusikiliza wenzake wakitamka maneno yenye sauti /**d**/ na /**nd**/ na kuwatolea maoni kwa heshima • kutunga vitanzandimi vinavyotumia sauti /**d**/ na /**nd**/ na kujirekodi kwa kutumia kifaa cha kidijitali (*k.v. simu, tabuleti, redio na kanda za sauti*) • kusikiliza akiwa na wenzake vitanzandimi alivyovirekodi ili kuvitathmini	Ni maneno yepi unayoyajua yaliyo na sauti /**d/** na /**nd/?**

			• kusikiliza vitanzandimi vinavyotumia sauti /**d**/ na /**nd**/ katika kifaa cha kidijitali (*k.v. simu, redio na kanda za sauti*.) akiwa na wenzake katika kikundi • kuhakiki matamshi ya sauti /**d**/ na /**nd**/ kama zilivyotumiwa katika vitanzandimi alivyovisikiliza, • kushiriki mazungumzo na mzazi au mlezi wake kwa kuzingatia matamshi bora ya sauti /**d/**na /**nd**/.	

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhiriki katika mazungumzo na kutamka sauti /**d/** na /**nd/** ipasavyo.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali katika kusikiliza vitanzandimi vyenye sauti lengwa.
- Ubunifu: mwanafunzi anapotafuta maneno yenye sauti lengwa na kuyatamka ipasavyo.
- Kujiamini: mwanafunzi anapotamka ipasavyo sauti lengwa na anapochangia katika kazi ya kikundi.
- Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anaposhiriki mazungumzo na mzazi au mlezi kwa kuzingatia matamshi bora ya sauti lengwa.

Maadili

- Upendo: mwanafunzi anapopewa nafasi ya kushiriki katika shughuli za kikundi.
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za kikundi na kutunza vifaa vya kidijitali anavyotumia.

• Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake katika kazi ya kikundi. • Umoja: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika shughuli za kikundi.
Masuala Mtambuko • Ukakamavu: mwanafunzi anapotamka na kutofautisha sauti lengwa na wenzake katika kikundi.
Uhusiano na Masomo Mengine • English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia dhana ya kutofautisha na kutamka sauti. • Computer Science: somo hili pia linashughulikia ujuzi wa kidijitali.

Vigezo na Viwango vya Kuzingatia katika Kutathmini

Viwango / Vigezo	Kuzidisha Matarajio	Kufikia Matarajio	Kukaribia Matarajio	Mbali na Matarajio
Kuweza kutambua sauti /**d**/ na /**nd**/ katika silabi na maneno.	Anatambua kwa urahisi sauti /**d**/ na /**nd**/ katika silabi na maneno.	Anatambua sauti /**d**/ na /**nd**/ katika silabi na maneno.	Anatambua sauti /**d**/ na /**nd**/ katika baadhi ya silabi na maneno.	Anatambua sauti /**d**/ na /**nd**/ katika baadhi ya silabi na maneno kwa kusaidiwa.
Kutamka sauti /**d**/na /**nd**/ ipasavyo katika silabi na maneno.	Anatamka sauti /**d**/ na /**nd**/ ipasavyo katika silabi na maneno kwa ufasaha.	Anatamka sauti /**d**/ na /**nd**/ ipasavyo katika silabi na maneno.	Anatamka sauti /**d**/ na /**nd**/ ipasavyo katika baadhi ya silabi na maneno.	Anatamka sauti /**d**/ na /**nd**/ ipasavyo katika baadhi ya silabi na maneno kwa kusaidiwa.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji	Swali Dadisi
9.2 Kusoma	**9.2.1 Ufahamu wa Kifungu cha Kushawishi** (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kudondoa habari mahususi katika kifungu cha ufahamu b) kueleza maana ya msamiati na vifungu vya maneno katika kifungu cha ufahamu c) kueleza habari za kifungu cha ufahamu kwa ufupi d) kuchangamkia usomaji wa ufahamu ili kukuza uelewa wa habari.	Mwanafunzi aelekezwe; • kudondoa habari mahususi *(k.v. nani, nini, wapi na lini)* katika kifungu cha ufahamu cha kushawishi • kueleza maana ya msamiati kuhusu suala lengwa (*k.v. maneno na nahau*) katika kifungu cha ufahamu cha kushawishi na kuueleza kwa kutumia kamusi akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi • kuandika habari za kifungu cha ufahamu cha kushawishi kwa ufupi akiwa peke yake au kwa kushirikiana na wenzake • kuwawasilishia wenzake kazi yake ili wamtolee maoni • kumsomea mzazi au mlezi kifungu cha ufahamu na kujibu maswali.	Kifungu cha ushawishi kina sifa gani?

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa • Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhiriki katika kazi za kikundi. • Kujiamini: mwanafunzi anapofaulu kukamilisha kikamilifu kazi yake ya ufahamu. • Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za ujifunzaji.
Maadili • Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake katika kazi ya kikundi. • Upendo: mwanafunzi anapopewa nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji darasani na katika kikundi. • Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za kikundi. • Umoja: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za kikundi.
Masuala Mtambuko • Matumizi ya vifaa vya kidijitali: mwanafunzi anaposoma kifungu cha ufahamu kuhusu suala lengwa.
Uhusiano na Masomo Mengine • English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia kusoma kwa ufahamu. • Computer Science: somo hili pia linashughulikia suala la matumizi ya vifaa vya kidijitali.

Vigezo na Viwango vya Kuzingatia katika Kutathmini

Viwango / Vigezo	Kuzidisha Matarajio	Kufikia Matarajio	Kukaribia Matarajio	Mbali na Matarajio
Kuweza kudondoa habari mahususi katika kifungu cha ufahamu.	Anadondoa habari mahususi katika kifungu cha ufahamu kwa wepesi.	Anadondoa habari mahususi katika kifungu cha ufahamu.	Anadondoa baadhi ya habari mahususi katika kifungu cha ufahamu.	Anadondoa baadhi ya habari mahususi katika kifungu cha ufahamu kwa kusaidiwa.
Kuweza kueleza maana ya msamiati na vifungu vya maneno katika kifungu cha ufahamu.	Anaeleza maana ya msamiati na vifungu vya maneno katika kifungu cha ufahamu kwa urahisi.	Anaeleza maana ya msamiati na vifungu vya maneno katika kifungu cha ufahamu.	Anaeleza maana ya baadhi ya msamiati na vifungu vya maneno katika kifungu cha ufahamu.	Anaeleza maana ya baadhi ya msamiati na vifungu vya maneno katika kifungu cha ufahamu kwa kuelekezwa.
Kuweza kueleza habari za kifungu cha ufahamu kwa ufupi.	Anaeleza kwa wepesi habari za kifungu cha ufahamu kwa ufupi.	Anaeleza habari za kifungu cha ufahamu kwa ufupi.	Anaeleza sehemu ya habari za kifungu cha ufahamu kwa ufupi.	Anaeleza sehemu ya habari za kifungu cha ufahamu kwa ufupi kwa kusaidiwa.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji	Swali Dadisi
9.3 Kuandika	**9.3.1 Insha za Kubuni** Masimulizi (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kutambua vipengele vinavyozingatiwa kujenga wazo katika insha ya masimulizi b) kueleza vipengele vinavyojenga wazo katika insha ya masimulizi c) kuandika insha ya masimulizi akikuza wazo katika aya ipasavyo d) kufurahia utunzi wa insha za masimulizi zenye mpangilio mzuri wa wazo.	Mwanafunzi aelekezwe: • kutambua vipengele vinavyozingatiwa kujenga wazo (*k.v. mada, utangulizi, kati na hitimisho)* katika insha ya masimulizi kwenye matini za kimaandishi na za kidijitali akiwa peke yake au katika kikundi • kushirikiana na wenzake kueleza vipengele vinavyojenga mawazo • kuandika insha ya masimulizi akizingatia sehemu ya mwanzo, kati na hitimisho • kuwasomea wenzake katika kikundi insha aliyoandika au awasambazie kwenye vifaa vya kidijitali ili waitolee maoni • kushirikiana na wenzake kusahihisha insha ya maelezo aliyoandika kuhusu suala lengwa kwa kuzingatia vipengele vya mwanzo, kati na hitimisho.	Ni sehemu gani kuu katika mpangilio wa matukio ya insha ya masimulizi?

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa • Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anapoandika na kuwasomea wenzake insha aliyoiandika. • Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali kusambazia insha. • Ubunifu: mwanafunzi anapoandika insha ya masimulizi yenye kuzingatia vipengele vifaavyo vya kujenga wazo. • Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapowasomea wenzake insha aliyoandika ili waikosoe pamoja. • Kujiamini: mwanafunzi anapofaulu kuandika na kuwasomea wenzake insha.
Masuala Mtambuko • Ukakamavu: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika kikundi, anaposahihisha insha na wenzake na kujifunza ukakamavu, stahamala na kujiamini.
Maadili • Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake katika kazi ya kikundi. • Upendo: mwanafunzi anapopewa nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji darasani na katika kikundi. • Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za kikundi. • Umoja: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za kikundi.
Uhusiano na Masomo Mengine • English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia uandishi wa insha. • Computer Science: somo hili pia linashughulikia suala la matumizi ya vifaa vya kidijitali.

Vigezo na Viwango vya Kuzingatia katika Kutathmini

Viwango / Vigezo	Kuzidisha Matarajio	Kufikia Matarajio	Kukaribia Matarajio	Mbali na Matarajio
Kuweza kutambua vipengele vinavyozingatiwa kujenga wazo katika insha ya masimulizi.	Anatambua kwa wepesi vipengele vinavyozingatiwa kujenga wazo katika insha ya masimulizi.	Anatambua vipengele vinavyozingatiwa kujenga wazo katika insha ya masimulizi.	Anatambua baadhi ya vipengele vinavyozingatiwa kujenga wazo katika insha ya masimulizi.	Anatambua baadhi ya vipengele vinavyozingatiwa kujenga wazo katika insha ya masimulizi kwa kuelekezwa.
Kuweza kueleza vipengele vinavyojenga wazo kuhusu insha ya masimulizi.	Anaeleza vipengele vinavyojenga wazo kuhusu insha ya masimulizi kwa urahisi.	Anaeleza vipengele vinavyojenga wazo kuhusu insha ya masimulizi.	Anaeleza baadhi ya vipengele vinavyojenga wazo kuhusu insha ya masimulizi.	Anaeleza baadhi ya vipengele vinavyojenga wazo kuhusu insha ya masimulizi kwa kuelekezwa.
Kuweza kuandika insha ya masimulizi akikuza wazo katika aya ipasavyo.	Anaandika kwa mvuto insha ya masimulizi akikuza wazo katika aya ipasavyo.	Anaandika insha ya masimulizi akikuza wazo katika aya ipasavyo.	Anaandika insha ya masimulizi akikuza kwa kiasi wazo katika aya ipasavyo.	Anaandika insha ya masimulizi akikuza kwa kiasi wazo katika aya kwa kuelekezwa.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji	Maswali Dadisi
9.4 Sarufi	**9.4.1 Ngeli na Upatanisho wa Kisarufi** (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kutambua nomino katika ngeli ya KI-VI na LI-YA katika matini b) kutambua viambishi vya upatanisho wa kisarufi vya ngeli ya KI-VI na LI-YA katika matini c) kutumia ipasavyo upatanisho wa kisarufi wa ngeli ya KI-VI na LI-YA katika matini d) kuchangamkia kutumia nomino katika ngeli ya KI-VI na LI-YA ipasavyo ili kuimarisha umilisi wa lugha.	Mwanafunzi aelekezwe: • kuchopoa nomino katika ngeli ya KI-VI (*k.v. kiwambo - viwambo, kipakatalishi - vipakatalishi, kitabu - vitabu, chama – vyama na kidole - vidole)* na LI-YA *(k.v. gari – magari na jiwe - mawe)* kwenye chati, kadi maneno, kapu maneno au tarakilishi akiwa peke yake au katika kikundi • kutaja vifaa vya shuleni vyenye majina ya ngeli ya KI-VI *(k.v. kifutio – vifutio na kiti - viti)* na LI-YA *(k.v. tunda - matunda, jicho - macho, shamba - mashamba, jiko – meko na bega - mabega,)* akiwa na wenzake katika kikundi • kutenga nomino za ngeli ya KI-VI na LI-YA katika orodha ya nomino, sentensi au vifungu kwenye vitabu, vifaa vya	1. Ni vitu gani katika mazingira ya shuleni vilivyo katika ngeli ya KI-VI? 2. Ni vitu gani katika mazingira ya shuleni vilivyo katika ngeli ya LI-YA?

			kidijitali, chati za maneno kwa kuzikolezea wino au kuzipigia mstari akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi • kutambua viambishi vya upatanisho wa kisarufi vya ngeli ya KI-VI na LI-YA katika sentensi na mafungu akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi • kutunga sentensi au vifungu vyenye upatanisho ufaao wa kisarufi kuhusu suala lengwa kwa kutumia nomino za ngeli ya KI-VI na LI-YA akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi • kumtajia mzazi au mlezi majina ambayo yamo katika ngeli ya KI -VI *(k.v. chandarua- vyandarua, kijiko-vijiko na chakula – vyakula)* na LI-YA (*k.v. jiko -meko, shamba – mashamba na embe -maembe*) katika mazingira ya nyumbani.	

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhiriki na kuchangia katika kazi za kikundi.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali ipasavyo kutambua nomino katika ngeli ya KI-VI na LI-YA.
- Ubunifu: mwanafunzi anapotunga sentensi sahihi kuhusu suala lengwa akitumia nomino za ngeli ya KI-VI na LI-YA.
- Kujiamini: mwanafunzi anapotambua nomino za ngeli ya KI-VI na LI-YA na kuzitungia sentensi na vifungu vilivyo na upatanisho ufaao wa kisarufi.
- Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapomtajia mzazi au mlezi wake nomino za ngeli ya KI-VI na LI-YA katika mazingira ya nyumbani.

Maadili

- Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake katika kazi ya kikundi.
- Upendo: mwanafunzi anapowapa wenzake nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji darasani na katika kikundi.
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za kikundi.
- Umoja: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za kikundi.

Masuala Mtambuko

- Kujiamini: mwanafunzi anapochangia na kushirikiana na wenzake katika kikundi.
- Kujithamini: mwanafunzi anapoandika kifungu kuhusu suala lengwa kwa kutumia nomino katika ngeli ya KI-VI na LI-YA.

Uhusiano na Masomo Mengine

- English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia upatanisho wa kisarufi.
- Computer Studies: somo hili pia linashughulikia masuala ya matumizi ya vifaa vya kidijitali.

Vigezo na Viwango vya Kuzingatia Katika Kutathmini

Viwango / Vigezo	Kuzidisha Matarajio	Kufikia Matarajio	Kukaribia Matarajio	Mbali na Matarajio
Kuweza kutambua nomino za ngeli ya KI-VI na LI-YA katika matini.	Anatambua kwa urahisi nomino za ngeli ya KI-VI na LI-YA katika matini.	Anatambua nomino za ngeli ya KI-VI na LI-YA katika matini.	Anatambua baadhi ya nomino za ngeli ya KI-VI na LI-YA katika matini.	Anatambua baadhi ya nomino za ngeli ya KI-VI na LI-YA katika matini kwa kusaidiwa.
Kuweza kutambua viambishi vya upatanisho wa kisarufi vya ngeli ya KI-VI na LI-YA katika matini.	Anatambua kwa wepesi viambishi vya upatanisho wa kisarufi vya ngeli ya KI-VI na LI-YA katika matini.	Anatambua viambishi vya upatanisho wa kisarufi vya ngeli ya KI-VI na LI-YA katika matini.	Anatambua viambishi vya upatanisho wa kisarufi vya ngeli ya KI-VI na LI-YA katika baadhi ya matini.	Anatambua viambishi vya upatanisho wa kisarufi vya ngeli ya KI-VI na LI-YA katika baadhi ya matini kwa kusaidiwa.
Kuweza kutumia ipasavyo upatanisho wa kisarufi wa ngeli ya KI-VI na LI-YA katika matini.	Anatumia ipasavyo upatanisho wa kisarufi wa ngeli ya KI-VI na LI-YA katika matini kwa wepesi.	Anatumia ipasavyo upatanisho wa kisarufi wa ngeli ya KI-VI na LI-YA katika matini.	Anatumia ipasavyo upatanisho wa kisarufi wa ngeli ya KI-VI na LI-YA katika baadhi ya matini.	Anatumia ipasavyo upatanisho wa kisarufi wa ngeli ya KI-VI na LI-YA katika baadhi matini kwa kusaidiwa.

10.0 KUJITHAMINI				
Mada	**Mada Ndogo**	**Matokeo Maalum Yanayotarajiwa**	**Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji**	**Maswali Dadisi**
10.1 Kusikiliza na Kuzungumza	**10.1.1 Nyimbo za Kazi na za Dini** (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kueleza maana ya nyimbo za kazi na za dini ili kuzibainisha b) kutambua mazingira ambapo nyimbo za kazi na za dini huimbwa c) kueleza ujumbe katika nyimbo za kazi na za dini d) kuwasilisha nyimbo za kazi na za dini kwa kuzingatia hisia na ishara za mwili	Mwanafunzi aelekezwe: • kusikiliza kielelezo cha wimbo wa kazi na wa dini kutoka kwa mwalimu, mgeni mwalikwa au kifaa cha kidijitali *(k.v. redio, rununu, kipakatalishi na runinga)* wakiwa wawiliwawili au katika kikundi • kueleza maana ya nyimbo za kazi na za dini ili kuzibainisha akiwa peke yake au katika kikundi • kutambua mazingira ambapo nyimbo za kazi na za dini huimbwa akishirikiana na mwenzake • kueleza ujumbe katika nyimbo za kazi na za dini akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi • kuwasilisha nyimbo za kazi na za dini kuzingatia hisia na ishara	1. Je, unajua nyimbo zipi katika jamii yako? 2. Je, nyimbo za kazi na za dini zinatofautianaje?

		e) kuchangamkia nyimbo za kazi na za dini kama vipera vya fasihi simulizi.	akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi • kujirekodi akiimba nyimbo za kazi na za dini kwa kutumia vifaa vya kidijitali na kusikiliza akiwa na wenzake.	

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhiriki kutambua vipengele vya kimsingi vya nyimbo za kazi na dini kwenye kikundi.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali katika kusikiliza nyimbo mbalimbali za kazi na za dini. Pia anapojirekodi akiimba nyimbo za kazi na za dini.
- Ubunifu: mwanafunzi anapowasilisha nyimbo za kazi na za dini akizingatia hisia na ishara za mwili zifaazo.
- Kujiamini: mwanafunzi anapowasilisha nyimbo kwa wepesi na ukakamavu.

Maadili

- Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake katika shughuli za kikundi.
- Upendo: mwanafunzi anapowapa wenzake nafasi ya kushiriki katika shughuli za uimbaji.
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapochukua nafasi mbalimbali katika shughuli za kikundi na pia kutunza vifaa vya kidijitali anavyotumia.
- Umoja: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika shughuli za kikundi.

Masuala Mtambuko

- Kujithamini: mwanafunzi anapotunga na kuwasilisha nyimbo za kazi na za dini.

Uhusiano na Masomo Mengine

- English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia dhana ya tungo za fasihi simulizi.
- Performing Arts: somo hili pia linashughulikia aina za nyimbo.
- Social Studies: somo hili pia linashughulikia masuala ya kijamii.

Vigezo na Viwango vya Kuzingatia katika Kutathmini

Viwango / Vigezo	Kuzidisha Matarajio	Kufikia Matarajio	Kukaribia Matarajio	Mbali na Matarajio
Kuweza kueleza maana ya nyimbo za kazi na za dini.	Anaeleza maana ya nyimbo za kazi na za dini ipasavyo kwa urahisi.	Anaeleza maana ya nyimbo za kazi na za dini.	Anaeleza kwa kiasi maana ya nyimbo za kazi na za dini.	Anaeleza kwa kiasi maana ya nyimbo za kazi na za dini kwa kusaidiwa.
Kuweza kutambua mazingira ambapo nyimbo za kazi na za dini huimbwa.	Anatambua mazingira ambapo nyimbo za kazi na za dini huimbwa kwa wepesi.	Anatambua mazingira ambapo nyimbo za kazi na za dini huimbwa.	Anatambua baadhi ya mazingira ambapo nyimbo za kazi na za dini huimbwa.	Anatambua baadhi ya mazingira ambapo nyimbo za kazi na za dini huimbwa kwa kusaidiwa.

Kuweza kueleza ujumbe katika nyimbo za kazi na za dini.	Anaeleza ujumbe katika nyimbo za kazi na za dini kwa kina.	Anaeleza ujumbe katika nyimbo za kazi na za dini.	Anaeleza baadhi ya ujumbe katika nyimbo za kazi na za dini.	Anaeleza baadhi ya ujumbe katika nyimbo za kazi na za dini kwa kuelekezwa.
Kuweza kuwasilisha nyimbo za kazi na za dini kwa kuzingatia hisia na ishara za mwili.	Anawasilisha kwa wepesi nyimbo za kazi na za dini kwa kuzingatia hisia na ishara za mwili.	Anawasilisha nyimbo za kazi na za dini kwa kuzingatia hisia na ishara za mwili.	Anawasilisha kwa kiasi nyimbo za kazi na za dini kwa kuzingatia hisia na ishara za mwili.	Anawasilisha kwa kiasi nyimbo za kazi na za dini kwa kuzingatia hisia na ishara za mwili kwa kusaidiwa.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji	Swali Dadisi
10.2 Kusoma	**10.2.1 Kusoma kwa Kina** Wahusika (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kutambua wahusika katika novela b) kujadili sifa za wahusika katika novela c) kueleza uhusiano kati ya wahusika katika novela d) kuandika muhtasari wa sifa za wahusika katika novela e) kujadili mafunzo yanayotokana na matendo ya wahusika katika novela f) kujenga mazoea ya usomaji wa kazi za kifasihi katika maisha ya kila siku.	Mwanafunzi aelekezwe: • kutambua wahusika katika novela iliyoteuliwa na mwalimu, akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi • kujadili sifa za wahusika katika novela iliyoteuliwa na mwalimu (*k.v. usiri, uovu, ukali na udadisi*) akiwa na wenzake katika kikundi • kuigiza wahusika katika novela iliyoteuliwa na mwalimu akiwa na wenzake kwenye kikundi ili kukuza uelewa wa sifa zao • kueleza uhusiano kati ya wahusika katika novela iliyoteuliwa na mwalimu akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi • kutazama video kuhusu wahusika katika novela	Ni mambo yapi yanayokuwezesha kuwaelewa wahusika katika novela?

			iliyoteuliwa na mwalimu akiwa na wenzake • kuandaa muhtasari kuhusu sifa za wahusika katika video aliyotazama • kujadili mafunzo yanayotokana na matendo ya wahusika akiwa peke yake au na wenzake • kumsimulia mzazi au mlezi wake hadithi ya novela na kujadiliana kuhusu wahusika wawili.	

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za kikundi.
- Kujiamini: mwanafunzi anapoigiza na wenzake wahusika katika novela.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotazama video kuhusu wahusika katika novela kwenye vifaa vya kidijitali.
- Ubunifu: mwanafunzi anapoigiza wahusika katika novela.
- Uwazaji kina na utatuzi wa matatizo: mwanafunzi anapochambua sifa za wahusika katika novela.
- Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapomhadithia mzazi au mlezi hadithi ya novela na kujadiliana kuhusu wahusika.

Maadili • Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake katika majadiliano ya kuwachambua wahusika katika kikundi. • Upendo: mwanafunzi anapowapa wenzake nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji. • Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za kikundi. • Umoja: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za kikundi.
Masuala Mtambuko • Masuala mtambuko anuwai: mwanafunzi anaposoma novela.
Uhusiano na Masomo Mengine • English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia kusoma kwa kina. • Social Studies: somo hili pia linashughulikia masuala ya kijamii.

Vigezo na Viwango vya Kuzingatia katika Kutathmini

Viwango / Vigezo	Kuzidisha Matarajio	Kufikia Matarajio	Kukaribia Matarajio	Mbali na Matarajio
Kuweza kutambua wahusika katika novela aliyosoma.	Anatambua wahusika katika novela aliyosoma kwa urahisi.	Anatambua wahusika katika novela aliyosoma.	Anatambua baadhi ya wahusika katika novela aliyosoma.	Anatambua baadhi ya wahusika katika novela aliyosoma kwa kuelekezwa.

Kuweza kujadili sifa za wahusika katika novela.	Anajadili sifa za wahusika katika novela kwa utendeti.	Anajadili sifa za wahusika katika novela.	Anajadili baadhi ya sifa za wahusika katika novela.	Anajadili baadhi ya sifa za wahusika katika novela kwa kusaidiwa.
Kuweza kueleza uhusiano kati ya wahusika katika novela.	Anaeleza uhusiano kati ya wahusika katika novela kwa kina.	Anaeleza uhusiano kati ya wahusika katika novela.	Anaeleza kwa kiasi uhusiano kati ya wahusika katika novela.	Anaeleza kwa kiasi uhusiano kati ya wahusika katika novela kwa kuelekezwa.
Kuweza kuandika muhtasari wa sifa za wahusika katika novela.	Anaandika muhtasari wa sifa za wahusika katika novela kwa wepesi.	Anaandika muhtasari wa sifa za wahusika katika novela.	Anaandika kwa kiasi muhtasari wa sifa za wahusika katika novela.	Anaandika kwa kiasi muhtasari wa sifa za wahusika katika novela kwa kusaidiwa.
Kuweza kujadili mafunzo yanayotokana na matendo ya wahusika katika novela.	Anajadili mafunzo yanayotokana na matendo ya wahusika katika novela kwa urahisi.	Anajadili mafunzo yanayotokana na matendo ya wahusika katika novela.	Anajadili baadhi ya mafunzo yanayotokana na matendo ya wahusika katika novela.	Anajadili baadhi ya mafunzo yanayotokana na matendo ya wahusika katika novela kwa kuelekezwa.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji	Maswali Dadisi
10.3 Kuandika	**10.3.1 Barua ya Kuomba Msamaha** (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kueleza umuhimu wa barua rasmi ya kuomba msamaha b) kutambua ujumbe katika barua rasmi ya kuomba msamaha c) kutambua vipengele vya kimuundo vya barua rasmi ya kuomba msamaha d) kuandika barua rasmi ya kuomba msamaha kwa kuzingatia ujumbe, muundo na lugha ifaayo e) kufurahia kujieleza kwa njia ifaayo kupitia kwa barua.	Mwanafunzi aelekezwe: • kueleza umuhimu wa kuandika barua rasmi ya kuomba msamaha kuhusu matukio mbalimbali (*k.v. kukosa kuhudhuria darasa na kuchelewa kufika shuleni)* akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi • kutambua ujumbe unaoafiki barua rasmi ya kuomba msamaha kwa kujadiliana na mwenzake • kujadili katika kikundi vipengele vya kimuundo vya barua rasmi ya kuomba msamaha *(k.v. anwani, suala linaloshughulikiwa na sahihi)* akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi • kujadili na wenzake kuhusu lugha inayofaa katika uandishi wa barua rasmi ya kuomba msamaha • kuandika barua rasmi ya kuomba msamaha kuhusu matukio mbalimbali	1. Je, ni mambo gani yanayoweza kukufanya uandike barua rasmi ya kuomba msamaha? 2. Je, utazingatia nini unapoandika barua ya kuomba msamaha?

			na kuwasomea wenzake darasani ili waitolee maoni • kuandika barua ya kuomba msamaha katika kifaa cha kidijitali na kuwasambazia wenzake kupitia mtandao ili waitolee maoni.	

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhiriki na wenzake katika kujadili vipengele vya barua rasmi ya kuomba msamaha.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali kuandika barua na kuisambazia wengine.
- Ubunifu: mwanafunzi anapoandika barua rasmi ya kuomba msamaha.
- Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapoandika barua rasmi ya kuomba msamaha.
- Uwazaji kina: mwanafunzi anapowaza kuhusu matukio yanayomfanya mtu kuomba msamaha.
- Uraia: mwanafunzi anapoomba msamaha anajenga mshikamano katika jamii au taifa.

Maadili

- Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake katika kazi ya kikundi.
- Upendo: mwanafunzi anapowapa nafasi wenzake kuchangia katika shughuli za ujifunzaji.
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za kikundi.
- Umoja: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za kikundi.
- Amani: mwanafunzi anapoandika barua kuomba msamaha.

Masuala Mtambuko • Masuala ya kijamii: mwanafunzi anapoandika barua ya kuomba msamaha.
Uhusiano na Masomo Mengine • English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia uandishi wa insha za kiuamilifu. • Religious Education: masomo haya pia yana masuala yanayohimiza msamaha.

Vigezo na Viwango vya Kuzingatia katika Kutathmini

Viwango / Vigezo	Kuzidisha Matarajio	Kufikia Matarajio	Kukaribia Matarajio	Mbali na Matarajio
Kuweza kueleza umuhimu wa barua rasmi ya kuomba msamaha.	Anaeleza kwa kina umuhimu wa barua rasmi ya kuomba msamaha.	Anaeleza umuhimu wa barua rasmi ya kuomba msamaha.	Anaeleza kwa kiasi umuhimu wa barua rasmi ya kuomba msamaha.	Anaeleza kwa kiasi umuhimu wa barua rasmi ya kuomba msamaha kwa kusaidiwa.
Kuweza kutambua ujumbe katika barua rasmi ya kuomba msamaha.	Anatambua ujumbe katika barua rasmi ya kuomba msamaha kwa kina.	Anatambua ujumbe katika barua rasmi ya kuomba msamaha.	Anatambua baadhi ya ujumbe katika barua rasmi ya kuomba msamaha.	Anatambua baadhi ya ujumbe katika barua rasmi ya kuomba msamaha kwa kuelekezwa.

Kuweza kutambua vipengele vya kimuundo vya barua rasmi ya kuomba msamaha.	Anatambua kwa wepesi vipengele vya kimuundo vya barua rasmi ya kuomba msamaha.	Anatambua vipengele vya kimuundo vya barua rasmi ya kuomba msamaha.	Anatambua baadhi ya vipengele vya kimuundo vya barua rasmi ya kuomba msamaha.	Anatambua baadhi ya vipengele vya kimuundo vya barua rasmi ya kuomba msamaha kwa kusaidiwa.
Kuweza kuandika barua rasmi ya kuomba msamaha kwa kuzingatia ujumbe, muundo na lugha ifaayo.	Anaandika kwa urahisi barua rasmi ya kuomba msamaha kwa kuzingatia ujumbe, muundo na lugha ifaayo.	Anaandika barua rasmi ya kuomba msamaha kwa kuzingatia ujumbe, muundo na lugha ifaayo.	Anaandika barua rasmi ya kuomba msamaha kwa kuzingatia baadhi ya vipengele vya ujumbe, muundo na lugha ifaayo.	Anaandika barua rasmi ya kuomba msamaha kwa kuzingatia baadhi ya vipengele vya ujumbe, muundo na lugha ifaayo kwa kuelekezwa.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji	Swali Dadisi
10.4 Sarufi	**10.4.1 Vinyume vya Maneno** (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kueleza dhana ya kinyume cha maneno b) kutambua vinyume vya nomino na vivumishi katika matini c) kutumia vinyume vya nomino na vivumishi katika matini d) kuchangamkia kutumia vinyume vya nomino na vivumishi katika mawasiliano.	Mwanafunzi aelekezwe: • kujadili maana ya kinyume cha maneno akiwa na mwenzake au katika kikundi • kutambua vinyume vya nomino (*k.v. mwanamume - mwanamke, mzee - kijana, mbingu - ardhi)* na vivumishi *(k.v. jasiri - mwoga)* kwa kutumia kadi maneno, mti maneno, kapu maneno akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi • kutambua vinyume vya nomino na vivumishi katika fungu la maneno *(k.v. orodha ya maneno, sentensi na vifungu vya maneno)* akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi • kuchagua sentensi zinazoashiria matumizi ya vinyume vya nomino na vivumishi kutoka kwa sentensi mbalimbali kwenye vitabu, tarakilishi	Je, ni vinyume gani vya nomino na vivumishi unavyovijua?

Mali ya serikali ya Kenya
Hauuzwi

			au chati akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi • kutunga sentensi sahihi akitumia vinyume vya nomino na vivumishi akiwa peke yake au katika kikundi • kusakura mtandaoni au katika vitabu vya ziada ili kupata vinyume zaidi vya nomino na vivumishi.	

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anapotoa mchango wake katika kazi ya kikundi.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali kutambua vinyume vya nomino na vivumishi.
- Ubunifu: mwanafunzi anapotunga sentensi sahihi kuonyesha vinyume vya nomino na vivumishi.
- Kujiamini: mwanafunzi anaposhiriki katika kutambua vinyume vya nomino na vivumishi na kuvitungia sentensi sahihi.

Maadili

- Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake katika kazi ya kikundi.
- Upendo: mwanafunzi anapowapa wenzake nafasi ya kushiriki katika shughuli za kikundi.
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za kikundi.
- Umoja: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za kikundi.

Masuala Mtambuko

- Kujiamini: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika kikundi kuchopoa vinyume vya nomino na vivumishi na kutunga sentensi sahihi.

Uhusiano na Masomo Mengine

- English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia vinyume vya maneno.
- Social Studies**:** somo hili pia hushughulikia masuala ya kijamii.

Vigezo na Viwango vya Kuzingatia Katika Kutathmini

Viwango / Vigezo	Kuzidisha Matarajio	Kufikia Matarajio	Kukaribia Matarajio	Mbali na Matarajio
Kuweza kueleza dhana ya kinyume cha maneno.	Anaeleza dhana ya kinyume cha maneno kwa urahisi.	Anaeleza dhana ya kinyume cha maneno.	Anaeleza kwa kiasi dhana ya kinyume cha maneno.	Anaeleza kwa kiasi dhana ya kinyume cha maneno kwa kusaidiwa.
Kuweza kutambua vinyume vya nomino na vivumishi katika matini.	Anatambua vinyume vya nomino na vivumishi katika matini kwa wepesi.	Anatambua vinyume vya nomino na vivumishi katika matini.	Anatambua baadhi ya vinyume vya nomino na vivumishi katika matini.	Anatambua baadhi ya vinyume vya nomino na vivumishi katika matini kwa kuelekezwa.
Kuweza kutumia vinyume vya nomino na vivumishi katika sentensi na vifungu.	Anatumia vinyume vya nomino na vivumishi katika sentensi na vifungu kwa wepesi.	Anatumia vinyume vya nomino na vivumishi katika sentensi na vifungu.	Anatumia baadhi ya vinyume vya nomino na vivumishi katika sentensi na vifungu.	Anatumia baadhi ya vinyume vya nomino na vivumishi katika sentensi na vifungu kwa kusaidiwa.

11.0 MAJUKUMU YA WATOTO				
Mada	**Mada Ndogo**	**Matokeo Maalum Yanayotarajiwa**	**Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji**	**Maswali Dadisi**
11.1 Kusikiliza na Kuzungumza	**11.1.1 Kuzungumza kwa Kuambatanisha na Vitendo/Ishara** (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kueleza maana ya kuzungumza kwa kuambatani-sha na vitendo au ishara b) kutambua umuhimu wa kuzungumza kwa kuambatanisha na vitendo au ishara c) kujadili vitendo au ishara vya kuambatanisha na mazungumzo d) kutoa mazungumzo kwa kuyaambatanisha	Mwanafunzi aelekezwe: • kueleza maana ya kuzungumza kwa kuambatanisha na vitendo akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi • kutambua umuhimu wa kuzungumza kwa kuambatanisha na vitendo au ishara (*k.v. kumwelekeza mtu njia na kueleza jinsi ya kutayarisha chakula)* akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi • kuigiza jinsi ya kuzungumza kwa kuambatanisha na	1. Ni vitendo gani tunatumia tunapozungumza? 2. Kuna umuhimu gani wa kutumia vitendo tunapozungumza?

		na vitendo au ishara zifaazo e) kujenga mazoea ya kuzungumza kwa kuambatanisha na vitendo au ishara ili kufanikisha mawasiliano.	vitendo akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi • kushiriki na wenzake katika kikundi kusikiliza au kutazama mazungumzo yanayoambatanisha vitendo au ishara kutoka kwa mwalimu, mgeni mwalikwa au kwenye vifaa vya kidijitali • kujadili vitendo au ishara za kuambatanisha na mazungumzo akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi • kusikiliza au kutazama mazungumzo yanayoambatana na vitendo au ishara kuhusu suala lengwa na kubainisha vipengele vya kuzungumza kwa	

			aina hii vilivyozingatiwa akiwa katika kikundi • kuwasilisha mazungumzo yanayoambatana na vitendo au ishara kuhusu suala lengwa kwa kuzingatia vitendo au ishara zifaazo akiwa peke yake au katika kikundi • kushiriki na mzazi au mlezi wake katika kuzungumza kwa kuambatanisha na vitendo au ishara kuhusu suala lengwa.	

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anapotumia lugha nyepesi kuwaelimisha wenzake kuhusu majukumu ya watoto huku akiambatanisha na vitendo au ishara.
- Uwazaji kina na utatuzi wa matatizo: mwanafunzi anaposhiriki katika kuzungumza kwa kuambatanisha na vitendo na kufafanua namna ya kutekeleza jambo fulani.
- Ubunifu: mwanafunzi anapowasilisha mazungumzo kuhusu suala lengwa kwa kutumia mbinu zifaazo za kufanikisha mazungumzo.

• Kujiamini: mwanafunzi anapojadili na wenzake vipengele vya kuzingatia katika kuzungumza na kuambatanisha na vitendo katika kikundi.
Maadili • Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake katika kazi ya kikundi. • Upendo: mwanafunzi anapowapa wenzake zamu ya kushiriki katika mazungumzo bila kuwakata kauli. • Uwajibikaji: mwanafunzi anapovitunza vifaa vya kidijitali anavyovitumia kuwaelezea wenzake kuhusu suala fulani. • Umoja: mwanafunzi anaposhiriki na wengine na kuchangia katika shughuli za kikundi.
Masuala Mtambuko • Masuala ya kijamii: mwanafunzi anaposhiriki mazungumzo kwa kuambatanisha na vitendo kuhusu suala lengwa.
Uhusiano na Masomo Mengine • English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia stadi ya uzungumzaji. • Social Studies na Religious Education: masomo haya pia yanashughulikia majukumu ya watoto.

Vigezo na Viwango vya Kuzingatia Katika Kutathmini

Viwango / **Vigezo**	**Kuzidisha Matarajio**	**Kufikia Matarajio**	**Kukaribia Matarajio**	**Mbali na Matarajio**
Kuweza kueleza maana ya kuzungumza	Anaeleza maana ya kuzungumza kwa	Anaeleza maana ya kuzungumza	Anaeleza kwa kiasi maana ya kuzungumza	Anaeleza kwa kiasi maana ya kuzungumza kwa kuambatanisha na

kwa kuambatanisha na vitendo au ishara.	kuambatanisha na vitendo au ishara kwa kina.	kwa kuambatanisha na vitendo au ishara.	kwa kuambatanisha na vitendo au ishara	vitendo au ishara kwa kusaidiwa.
Kuweza kutambua umuhimu wa kuzungumza kwa kuambatanisha na vitendo au ishara.	Anatambua kwa wepesi umuhimu wa kuzungumza kwa kuambatanisha na vitendo au ishara.	Anatambua umuhimu wa kuzungumza kwa kuambatanisha na vitendo au ishara.	Anatambua baadhi y a umuhimu wa kuzungumza kwa kuambatanisha na vitendo au ishara.	Anatambua baadhi ya umuhimu wa kuzungumza kwa kuambatanisha na vitendo au ishara kwa kusaidiwa.
Kuweza kujadili vitendo au ishara za kuambatanisha na mazungumzo.	Anajadili kwa urahisi vitendo au ishara za kuambatanisha na mazungumzo.	Anajadili vitendo au ishara za kuambatanisha na mazungumzo.	Anajadili baadhi ya vitendo au ishara za kuambatanisha na mazungumzo.	Anajadili baadhi ya vitendo au ishara za kuambatanisha na mazungumzo kwa kuelekezwa.
Kuweza kutoa mazungumzo kwa kuyaambatanisha na vitendo au ishara zifaazo.	Anatoa mazungumzo kwa kuyaambatanisha na vitendo au ishara zifaazo kwa urahisi.	Anatoa mazungumzo kwa kuyaambatanisha na vitendo au ishara zifaazo.	Anatoa mazungumzo kwa kuyaambatanisha na baadhi ya vitendo au ishara zifaazo.	Anatoa mazungumzo kwa kuyaambatanisha na baadhi ya vitendo au ishara zifaazo kwa kusaidiwa.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji	Maswali Dadisi
11.2 Kusoma	**11.2.1 Kusoma kwa Mapana** (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kueleza ujumbe wa matini ya kujichagulia b) kutambua msamiati uliotumiwa katika matini ya kujichagulia c) kutumia ipasavyo msamiati aliosoma katika matini ya kujichagulia d) kutoa muhtasari wa matini ya kujichagulia aliyosoma e) kujenga mazoea ya kusoma matini mbalimbali katika maisha ya kila siku.	Mwanafunzi aelekezwe: ● kueleza ujumbe wa matini ya kujichagulia aliyosoma akiwa na wenzake ● kutambua msamiati uliotumiwa katika matini ya kujichagulia (*andishi au ya kidijitali; ya kisayansi, kisiasa,kihistoria, kifasihi na michezo*) akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi ● kutumia kamusi kutafuta maana za maneno asiyoyajua akiwa peke yake au katika kikundi ● kujenga rekodi ya msamiati aliojifunza katika kitabu ● kumtungia mwenzake sentensi akitumia msamiati katika matini aliyoisoma ● kutoa muhtasari wa matini ya kujichagulia aliyosoma na kuwasilisha kwa wenzake ili waitolee maoni ● kusakura mtandaoni na kujichagulia matini ya ziada kisha aisome.	1. Unapenda kusoma matini za aina gani? 2. Unazingatia nini unapochagua matini ya kujisomea?

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa ● Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anapotangamana na wenzake na kuwawasilishia muhtasari wa matini ya kujichagulia aliyosoma. ● Kujiamini: mwanafunzi anapomtungia mwenzake sentensi kutokana na msamiati wa matini ya kujichagulia akizingatia ufasaha wa lugha. ● Ubunifu: mwanafunzi anapomtungia mwenzake sentensi akitumia msamiati katika matini aliyoisoma. ● Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapojichagulia matini ya kusoma na kutafuta maana za maneno asiyoyajua kwenye kamusi. ● Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anaposakura mtandaoni na kujichagulia matini ya kusoma.
Maadili ● Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake wanapowasilisha muhtasari wa matini ya kujichagulia waliyosoma. ● Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kutafuta na kusoma matini aliyojichagulia. Pia anapozingatia nidhamu anaposakura mtandaoni. ● Umoja: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake kutunga sentensi akitumia msamiati aliojifunza.
Masuala Mtambuko ● Masuala ya kijamii: mwanafunzi anaposoma kifungu kuhusu suala lengwa.
Uhusiano na Masomo Mengine ● English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia kusoma kwa mapana. ● Social Studies na Religious Education: masomo haya pia yanashughulikia majukumu ya watoto.

Vigezo na Viwango vya Kuzingatia katika Kutathmini

Viwango / Vigezo	Kuzidisha Matarajio	Kufikia Matarajio	Kukaribia Matarajio	Mbali na Matarajio
Kuweza kueleza ujumbe wa matini ya kujichagulia.	Anaeleza ujumbe wa matini ya kujichagulia kwa urahisi.	Anaeleza ujumbe wa matini ya kujichagulia.	Anaeleza baadhi ya ujumbe wa matini ya kujichagulia.	Anaeleza baadhi ya ujumbe wa matini ya kujichagulia kwa kusaidiwa.
Kuweza kutambua msamiati uliotumiwa katika matini ya kujichagulia.	Anatambua msamiati uliotumiwa katika matini ya kujichagulia kwa urahisi.	Anatambua msamiati uliotumiwa katika matini ya kujichagulia.	Anatambua baadhi ya msamiati uliotumiwa katika matini ya kujichagulia.	Anatambua baadhi ya msamiati uliotumiwa katika matini ya kujichagulia kwa kusaidiwa.
Kuweza kutumia ipasavyo msamiati aliosoma katika matini ya kujichagulia.	Anatumia ipasavyo msamiati aliosoma katika matini ya kujichagulia kwa wepesi.	Anatumia ipasavyo msamiati aliosoma katika matini ya kujichagulia.	Anatumia ipasavyo baadhi ya msamiati aliosoma katika matini ya kujichagulia.	Anatumia ipasavyo baadhi ya msamiati aliosoma katika matini ya kujichagulia kwa kusaidiwa.
Kuweza kutoa muhtasari wa matini ya kujichagulia aliyosoma.	Anatoa muhtasari wa matini ya kujichagulia aliyosoma kwa urahisi.	Anatoa muhtasari wa matini ya kujichagulia aliyosoma.	Anatoa muhtasari wa sehemu ya matini ya kujichagulia aliyosoma.	Anatoa muhtasari wa sehemu ya matini ya kujichagulia aliyosoma kwa kusaidiwa.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji	Swali Dadisi
11.3 Kuandika	**11.3.1 Insha za Kubuni** Maelezo (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kutambua vipengele vya mpangilio wa insha ya maelezo b) kueleza mpangilio wa insha ya maelezo c) kuandika insha ya maelezo inayozingatia mpangilio ufaao wa maelezo d) kufurahia kuandika insha za maelezo katika maisha ya kila siku akizingatia mpangilio ufaao wa maelezo.	Mwanafunzi aelekezwe: ● kutambua mpangilio wa insha ya maelezo katika matini za kimaandishi au za kidijitali *(k.v. mpangilio unaozingatia mahali, hasa kama maelezo yanahusu mahali na mpangilio unaozingatia mfuatano wa matukio kiwakati)* akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi ● kushirikiana na wenzake kueleza jinsi maelezo yalivyopangwa katika insha ya maelezo *(k.v. mfuatano ufaao wa matukio kuanzia la kwanza hadi la mwisho na matumizi ya viungio kuendeleza wazo)* ● kuandika vidokezo vya insha vinavyozingatia jinsi maelezo yalivyopangwa katika insha ya maelezo kuhusu suala lengwa akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi ● kuandika insha ya maelezo akizingatia mpangilio ufaao wa maelezo	Je, unawezaje kupanga matukio katika insha ya maelezo?

<table>
<tr><td></td><td></td><td></td><td>● kuwasomea wenzake katika kikundi insha aliyoandika au awasambazie kwenye vifaa vya kidijitali ili waitolee maoni
● kushirikiana na wenzake kusahihisha insha ya maelezo aliyoandika akizingatia mpangilio ufaao wa maelezo.</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="5">Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa
● Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anapoandika insha na kuwasomea wenzake darasani.
● Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali kuwasambazia wenzake insha.
● Ubunifu: mwanafunzi anapoandika insha yenye mpangilio mzuri wa maelezo.
● Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapowasomea wenzake kwa ufasaha insha aliyoandika ili waikosoe pamoja.
● Kujiamini: mwanafunzi anapoandika insha na kuwasomea wenzake.</td></tr>
<tr><td colspan="5">Maadili
● Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake katika kazi ya kikundi.
● Upendo: mwanafunzi anapopewa nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji darasani na katika kikundi.
● Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za kikundi.
● Umoja: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za kikundi.</td></tr>
<tr><td colspan="5">Masuala Mtambuko
● Kujiamini: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika kikundi na pia anaposahihisha insha na wenzake.
● Masuala ya kijamii: mwanafunzi anapoandika insha ya maelezo kuhusu suala lengwa.</td></tr>
</table>

Uhusiano na Masomo Mengine

- English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia uandishi wa insha.
- Social Studies na Religious Education: masomo haya pia yanashughulikia majukumu ya watoto.

Vigezo na Viwango vya Kuzingatia katika Kutathmini

Viwango / Vigezo	Kuzidisha Matarajio	Kufikia Matarajio	Kukaribia Matarajio	Mbali na Matarajio
Kuweza kutambua vipengele vya mpangilio wa insha za maelezo.	Anatambua vipengele vya mpangilio wa insha za maelezo kwa urahisi.	Anatambua vipengele vya mpangilio wa insha za maelezo.	Anatambua baadhi ya vipengele vya mpangilio wa insha za maelezo.	Anatambua baadhi ya vipengele vya mpangilio wa insha za maelezo kwa kusaidiwa.
Kuweza kueleza mpangilio wa insha ya maelezo.	Anaeleza mpangilio wa insha ya maelezo kwa urahisi.	Anaeleza mpangilio wa insha ya maelezo.	Anaeleza baadhi ya sehemu za mpangilio wa insha ya maelezo.	Anaeleza baadhi ya sehemu za mpangilio wa insha ya maelezo kwa kusaidiwa.
Kuweza kuandika insha ya maelezo inayozingatia mpangilio ufaao wa maelezo.	Anaandika insha ya maelezo inayozingatia mpangilio ufaao wa maelezo kwa weledi.	Anaandika insha ya maelezo inayozingatia mpangilio ufaao wa maelezo.	Anaandika insha ya maelezo inayozingatia kwa kiasi mpangilio ufaao wa maelezo.	Anaandika insha ya maelezo inayozingatia kwa kiasi mpangilio ufaao wa maelezo kwa kuelekezwa.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji	Swali Dadisi
11.4 Sarufi	**11.4.1 Mnyambuliko wa Vitenzi** (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kutambua kauli ya kutenda, kutendea na kutendwa katika vitenzi b) kutumia vitenzi katika kauli ya kutenda, kutendea na kutendwa ipasavyo c) kuchangamkia kutumia ipasavyo vitenzi katika kauli ya kutenda, kutendea na kutendwa ili kujenga ufasaha wa lugha.	Mwanafunzi aelekezwe: ● kutambua vitenzi katika kauli ya kutenda, kutendea na kutendwa *(k.v. som-**a,** som-**e**-a, som-**w**-a)* mtawalia akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi ● kuteua vitenzi katika kauli ya kutenda, kutendea na kutendwa (*k.v. soma, somea, somwa)* mtawalia*,* kwenye chati, kadi maneno, kapu maneno au tarakilishi akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi ● kugeuza vitenzi katika kauli ya kutenda, kutendea na kutendwa akiwa na wenzake katika kikundi ● kutenga vitenzi katika kauli ya kutenda, kutendea na kutendwa katika sentensi na vifungu kwenye vitabu, tarakilishi, chati kwa kuvikolezea wino au kuvipigia	Ni kauli gani za vitenzi unazozijua?

			mstari akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi ● kutunga sentensi au vifungu kuhusu suala lengwa kwa kutumia vitenzi katika kauli ya kutenda, kutendea na kutendwa akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi.	

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anapotoa mchango wake katika kikundi.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali kutambua vitenzi katika kauli mbalimbali.
- Ubunifu: mwanafunzi anapotunga sentensi sahihi kuhusu suala lengwa akitumia vitenzi katika kauli mbalimbali.
- Kujiamini: mwanafunzi anapotambua viambishi vya kauli mbalimbali.

Maadili

- Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake katika kazi ya kikundi.
- Upendo: mwanafunzi anapowapa wenzake nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji darasani na katika kikundi.
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za kikundi.
- Umoja: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za kikundi.

Masuala Mtambuko

- Ukakamavu: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika kikundi kuteua vitenzi katika kauli mbalimbali.
- Majukumu ya watoto: mwanafunzi anapoandika kifungu kuhusu suala lengwa kwa kutumia vitenzi katika kauli mbalimbali.

Uhusiano na Masomo Mengine

- English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia mnyambuliko wa vitenzi.
- Social Studies na Religious Education: masomo haya pia yanashughulikia majukumu ya watoto.

Vigezo na Viwango vya Kuzingatia Katika Kutathmini

Viwango / Vigezo	Kuzidisha Matarajio	Kufikia Matarajio	Kukaribia Matarajio	Mbali na Matarajio
Kuweza kutambua kauli ya kutenda, kutendea na kutendwa katika vitenzi.	Anatambua kwa wepesi kauli ya kutenda, kutendea na kutendwa katika vitenzi.	Anatambua kauli ya kutenda, kutendea na kutendwa katika vitenzi.	Anatambua baadhi ya kauli za kutenda, kutendea na kutendwa katika baadhi ya vitenzi.	Anatambua baadhi ya kauli za kutenda, kutendea na kutendwa katika baadhi ya vitenzi kwa kuelekezwa.
Kuweza kutumia vitenzi katika kauli ya kutenda, kutendea na kutendwa ipasavyo.	Anatumia kwa urahisi vitenzi katika kauli ya kutenda, kutendea na kutendwa ipasavyo.	Anatumia vitenzi katika kauli ya kutenda, kutendea na kutendwa ipasavyo.	Anatumia baadhi ya vitenzi katika kauli ya kutenda, kutendea na kutendwa ipasavyo.	Anatumia baadhi ya vitenzi katika kauli ya kutenda, kutendea na kutendwa ipasavyo kwa kusaidiwa.

12.0 MAGONJWA AMBUKIZI				
Mada	**Mada Ndogo**	**Matokeo Maalum Yanayotarajiwa**	**Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji**	**Swali Dadisi**
12.1 Kusikiliza na Kuzungumza	**12.1.1 Kusikiliza kwa Makini** (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kutambua hoja muhimu katika habari aliyosikiliza b) kuwasilisha hoja mu himu katika habari c) kujenga mazoea ya kutambua hoja katika habari anayosikiliza ili kuimarisha usikilizaji wa makini.	Mwanafunzi aelekezwe: ● kutambua hoja muhimu katika habari aliyosikiliza kuhusu suala lengwa akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi ● kusikiliza habari kuhusu suala lengwa na kutaja hoja muhimu kwa maneno machache ● kutafiti mtandaoni kuhusu suala lengwa na kuwawasilishia wenzake hoja muhimu kuhusu suala hilo kwa maneno machache ● kumsomea mzazi au mlezi habari kuhusu suala lengwa na kushirikiana kutambua hoja.	Kwa nini ni muhimu kutambua hoja katika habari uliyosikiliza?

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa ● Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anapowatolea wenzake hoja muhimu katika habari aliyosikiliza inayochangia uelewa wa suala hilo. ● Kujiamini: mwanafunzi anapofaulu kusikiliza na kuwatajia wenzake hoja muhimu kuhusu suala lengwa kwa ufupi. ● Uwazaji kina na utatuzi wa matatizo: mwanafunzi anaposikiliza habari, kuichanganua na kutambua hoja muhimu. ● Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapotafiti kwenye mtandao kuhusu suala lengwa na kuwasilisha hoja kuu kwa ufupi. Pia anaposhiriki mazungumzo na mzazi au mlezi wake kuhusu suala lengwa na kuiwasilisha habari hiyo upya kwa hoja fupi. ● Ubunifu: mwanafunzi anapoiwasilisha upya habari aliyosikiliza kupitia hoja kuu.
Maadili ● Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake katika kazi ya kikundi. ● Upendo: mwanafunzi anapowapa wengine fursa ya kutambua na kusema hoja muhimu bila kuwakatiza. ● Uwajibikaji: mwanafunzi anapotunza vifaa vya kidijitali anavyotumia kujifunzia.
Masuala Mtambuko ● Masuala ya afya: mwanafunzi anaposhiriki na wenzake katika mazungumzo kuhusu suala lengwa.
Uhusiano na Masomo Mengine ● English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia stadi ya kusikiliza. ● Integrated Science, Homescience na Health Education: masomo haya pia yanashughulikia magonjwa ambukizi.

Vigezo na Viwango vya Kuzingatia katika Kutathmini

Viwango / Vigezo	Kuzidisha Matarajio	Kufikia Matarajio	Kukaribia Matarajio	Mbali na Matarajio
Kuweza kutambua hoja muhimu katika habari aliyosikiliza.	Anatambua kwa wepesi hoja muhimu katika habari aliyosikiliza.	Anatambua hoja muhimu katika habari aliyosikiliza.	Anatambua baadhi ya hoja muhimu katika habari aliyosikiliza.	Anatambua baadhi ya hoja muhimu katika habari aliyosikiliza kwa kuelekezwa.
Kuweza kuwasilisha hoja muhimu katika habari aliyosikiliza.	Anawasilisha hoja muhimu katika habari aliyosikiliza kwa urahisi.	Anawasilisha hoja muhimu katika habari aliyosikiliza.	Anawasilisha baadhi ya hoja muhimu katika habari aliyosikiliza.	Anawasilisha, kwa kusaidiwa, baadhi ya hoja muhimu katika habari aliyosikiliza.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji	Swali Dadisi
12.2 Kusoma	**12.2.1 Kusoma kwa Ufasaha** (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kusoma kifungu kwa kuzingatia matamshi bora b) kusoma kifungu kwa kasi ifaayo c) kusoma kifungu kwa kutumia sauti ipasavyo d) kusoma kifungu kwa kuambatanisha ishara zifaazo e) kuridhia kusoma makala kwa kuzingatia vipengele vinavyofanikisha mawasiliano.	Mwanafunzi aelekezwe: ● kujadiliana na wenzake vipengele vya kuzingatia katika kusoma makala kwa ufasaha ● kutazama vielelezo vya video za watu wanaosoma makala kwa ufasaha makala *(k.v. hotuba na habari,)* akiwa peke yake au na wenzake ● kusoma kifungu kuhusu suala lengwa katika matini andishi au ya kidijitali akizingatia matamshi bora akiwa peke yake au katika kikundi ● kusoma kifungu cha habari kwa kasi ifaayo kuhusu suala lengwa akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi ● kusoma kifungu akizingatia sauti ifaayo *(k.v. kiwango cha sauti na kiimbo)* akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi ● kusoma kifungu kwa kuambatanisha ishara zifaazo panapofaa *(k.v. ishara za*	Unazingatia nini ili kusoma makala kwa ufasaha?

			uso na mikono) akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi ● kusoma mbele ya wenzake kazi yake ili wamtolee maoni ● kumsomea mzazi au mlezi makala akizingatia vipengele vya usomaji bora.	

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anapofanikiwa kusoma makala kwa ufasaha na anapojadiliana na wenzake katika kikundi kuhusu vipengele vya kimsingi vya kusoma kwa ufasaha.
- Kujiamini: mwanafunzi anaposoma kifungu kwa ufasaha.
- Ubunifu: mwanafunzi anapotumia ishara wakati wa kusoma kifungu.
- Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli ya kusoma anakuza hamu ya ujifunzaji.

Maadili

- Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake katika kazi ya kikundi wanapojadili vipengele vya usomaji bora.
- Upendo: mwanafunzi anapowapa wenzake nafasi ya kushiriki katika mjadala wakati wa shughuli ya ujifunzaji katika kikundi.
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuwasomea wenzake kifungu.
- Umoja: mwanafunzi anapotangamana na wenzake katika kikundi kujadili vipengele vya usomaji bora.

Masuala Mtambuko

- Masuala ya afya: mwanafunzi anaposoma kifungu kuhusu magonjwa ambukizi.

Uhusiano na Masomo Mengine

- English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia stadi ya kusoma.
- Homescience, Health Education na Integrated Science: masomo haya pia yanashughulikia magonjwa ambukizi.

Vigezo na Viwango vya Kuzingatia katika Kutathmini

Viwango / Vigezo	Kuzidisha Matarajio	Kufikia Matarajio	Kukaribia Matarajio	Mbali na Matarajio
Kusoma kifungu kwa kuzingatia matamshi bora.	Anasoma kifungu kwa kuzingatia matamshi bora kwa urahisi.	Anasoma kifungu kwa kuzingatia matamshi bora.	Anasoma sehemu za kifungu kwa kuzingatia matamshi bora.	Anasoma sehemu za kifungu kwa kuzingatia matamshi bora kwa kusaidiwa.
Kusoma kifungu kwa kasi ifaayo.	Anasoma kifungu kwa kasi ifaayo kwa urahisi.	Anasoma kifungu kwa kasi ifaayo.	Anasoma sehemu za kifungu kwa kasi ifaayo.	Anasoma sehemu za kifungu kwa kasi ifaayo kwa kusaidiwa.
Kusoma kifungu kwa kutumia sauti ipasavyo.	Anasoma kifungu kwa kutumia sauti ipasavyo kwa urahisi.	Anasoma kifungu kwa kutumia sauti ipasavyo.	Anasoma sehemu za kifungu kwa kutumia sauti ipasavyo.	Anasoma sehemu za kifungu kwa kutumia sauti ipasavyo kwa kusaidiwa.
Kusoma kifungu kwa kuambatanisha ishara zifaazo.	Anasoma kifungu kwa kuambatanisha ishara zifaazo kwa urahisi.	Anasoma kifungu kwa kuambatanisha ishara zifaazo.	Anasoma kifungu kwa kuambatanisha ishara zifaazo katika baadhi ya sehemu.	Anasoma kifungu kwa kuambatanisha ishara zifaazo katika baadhi ya sehemu kwa kusaidiwa.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji	Swali Dadisi
12.3 Kuandika	**12.3.1 Hotuba ya Kupasha Habari** (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kueleza maana ya hotuba ya kupasha habari b) kutambua hotuba ya kupasha habari katika matini c) kueleza ujumbe, lugha na muundo wa hotuba ya kupasha habari d) kuandika hotuba ya kupasha habari kwa kuzingatia ujumbe, lugha na muundo ufaao e) kuchangamkia nafasi ya hotuba ya kupasha habari katika mawasiliano.	Mwanafunzi aelekezwe: ● kueleza maana ya hotuba ya kupasha habari akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi ● kujadiliana na wenzake kuhusu ujumbe (*unaolenga kuelimisha kundi lengwa),* lugha (*nyepesi inayoeleweka*) na muundo ufaao wa hotuba ya kupasha habari ● kujadili na wenzake miktadha inayochochea hotuba ya kupasha habari ● kujadili na wenzake vidokezo vinavyoweza kutumiwa katika kuandika hotuba ya kupasha habari ● kuandika hotuba ya kupasha habari kuhusu suala lengwa akizingatia ujumbe, lugha na muundo ufaao kisha awasambazie wenzake mtandaoni au kuwasomea darasani ili waitolee maoni	Ni mambo yepi ambayo yanaweza kuelezwa kupitia kwa hotuba?

			• kuandika hotuba ya kupasha habari kuhusu suala linaloathiri jamii yao na kumsomea mzazi au mlezi wake.	

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anapotoa mchango wake katika kikundi kuhusu hotuba ya kupasha habari.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia tarakilishi kuandika hotuba ya kupasha habari na kuisambaza kwa mtandao.
- Ubunifu: mwanafunzi anapoandika hotuba ya kupasha habari.
- Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapoandika ya kupasha habari kuhusu suala linaloathiri jamii yao na kumsomea mzazi au mlezi wake.

Maadili

- Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake katika kazi ya kikundi.
- Upendo: mwanafunzi anapopewa nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji darasani na katika kikundi.
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za kikundi.
- Umoja: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za kikundi.
- Amani: mwanafunzi anapoweza kuwapasha wenzake habari kwa utulivu.

Masuala Mtambuko

- Ukakamavu: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika kikundi kujadili ujumbe, lugha na muundo wa hotuba ya kupasha habari.
- Uraia: mwanafunzi anapoandika hotuba ya kupasha habari kuhusu suala lengwa.

Uhusiano na Masomo Mengine

- English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia uandishi wa kiuamilifu.
- Homescience, Health Education na Integrated Science: masomo haya pia yanashughulikia magonjwa ambukizi.

Vigezo na Viwango vya Kuzingatia Katika Kutathmini

Viwango / Vigezo	Kuzidisha Matarajio	Kufikia Matarajio	Kukaribia Matarajio	Mbali na Matarajio
Kueleza maana ya hotuba ya kupasha habari.	Anaeleza maana ya hotuba ya kupasha habari kwa urahisi.	Anaeleza maana ya hotuba ya kupasha habari.	Anaeleza kwa kiasi maana ya hotuba ya kupasha habari.	Anaeleza kwa kiasi maana ya hotuba ya kupasha habari kwa kusaidiwa.
Kuweza kutambua hotuba ya kupasha habari katika matini.	Anatambua kwa wepesi hotuba ya kupasha habari katika matini.	Anatambua hotuba ya kupasha habari katika matini.	Anatambua hotuba ya kupasha habari katika baadhi ya matini.	Anatambua hotuba ya kupasha habari katika baadhi ya matini kwa kuelekezwa.
Kuweza kueleza ujumbe, lugha na muundo wa hotuba ya kupasha habari.	Anaeleza kwa kina ujumbe, lugha na muundo wa hotuba ya kupasha habari.	Anaeleza ujumbe, lugha na muundo wa hotuba ya kupasha habari.	Anaeleza baadhi ya masuala ya ujumbe, lugha na muundo wa hotuba ya kupasha habari.	Anaeleza baadhi ya masuala ya ujumbe, lugha na muundo wa hotuba ya kupasha habari kwa kuelekezwa.
Kuweza kuandika hotuba ya kupasha habari kwa kuzingatia ujumbe, lugha na muundo ufaao.	Anaandika kwa urahisi hotuba ya kupasha habari kwa kuzingatia ujumbe, lugha na muundo ufaao.	Anaandika hotuba ya kupasha habari kwa kuzingatia ujumbe, lugha na muundo ufaao.	Anaandika hotuba ya kupasha habari kwa kuzingatia baadhi ya vipengele vya ujumbe, lugha na muundo ufaao.	Anaandika hotuba ya kupasha habari kwa kuzingatia baadhi ya vipengele vya ujumbe, lugha na muundo ufaao kwa kusaidiwa.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji	Maswali Dadisi
12.4 Sarufi	**12.4.1 Aina za Sentensi** (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kueleza maana ya sentensi sahili na ambatano b) kutambua sentensi sahili na ambatano katika matini c) kutunga sentensi sahili na ambatano ipasavyo d) kuchangamkia matumizi ya sentensi sahili na ambatano katika mawasiliano.	Mwanafunzi aelekezwe: ● kueleza maana ya sentensi sahili na ambatano akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi ● kutenga sentensi sahili na ambatano katika orodha ya sentensi kwenye vitabu, chati au tarakilishi kwa kuzipigia mstari au kuzikolezea wino akiwa peke yake au katika kikundi ● kutaja sentensi sahili na ambatano zinazojitokeza katika vifungu akiwa na wenzake katika kikundi ● kutunga sentensi sahili na ambatano ipasavyo kuhusu suala lengwa akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi ● kuunganisha sentensi sahili mbili au zaidi kuunda sentensi ambatano akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi	1. Ni aina gani ya sentensi unazozijua? 2. Je, sentensi sahili na ambatano hutofautianaje?

			● kuunda sentensi sahili kutokana na sentensi ambatano akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi ● kumtungia mzazi au mlezi sentensi sahili na ambatano zinazohusu shughuli katika mazingira ya nyumbani.	

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anapotaja sentensi sahili na ambatano zinazojitokeza katika vifungu akiwa na wenzake.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali katika kutambua sentensi sahili na ambatano.
- Ubunifu: mwanafunzi anapotunga sentensi sahihi kuhusu suala lengwa akitumia sentensi sahili na ambatano.
- Kujiamini: mwanafunzi anapofaulu kutambua sentensi sahili na ambatano katika kifungu.
- Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapomtungia mzazi au mlezi wake sentensi sahili na ambatano zinazohusu shughuli katika mazingira ya nyumbani.

Maadili

- Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake katika kazi ya kikundi.
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za kikundi.
- Umoja: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za kikundi.

Masuala Mtambuko

- Ukakamavu: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika kikundi kutunga sentensi sahili na ambatano.
- Magonjwa ambukizi: mwanafunzi anapotunga sentensi sahili na ambatano kuhusu suala lengwa.

Uhusiano na Masomo Mengine

- English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia aina za sentensi.
- Homescience, Health Education na Integrated Science: masomo haya pia yanashughulikia magonjwa ambukizi.

Vigezo na Viwango vya Kuzingatia Katika Kutathmini

Viwango / Vigezo	Kuzidisha Matarajio	Kufikia Matarajio	Kukaribia Matarajio	Mbali na Matarajio
Kuweza kueleza maana ya sentensi sahili na ambatano.	Anaeleza kwa urahisi maana ya sentensi sahili na ambatano.	Anaeleza maana ya sentensi sahili na ambatano.	Anaeleza kwa kiasi maana ya sentensi sahili na ambatano.	Anaeleza kwa kiasi maana ya sentensi sahili na ambatano kwa kusaidiwa.
Kuweza kutambua sentensi sahili na ambatano katika matini.	Anatambua kwa urahisi sentensi sahili na ambatano katika matini.	Anatambua sentensi sahili na ambatano katika matini.	Anatambua baadhi ya sentensi sahili na ambatano katika matini.	Anatambua baadhi ya sentensi sahili na ambatano katika matini kwa kusaidiwa.
Kuweza kutunga sentensi sahili na ambatano ipasavyo.	Anatunga sentensi sahili na ambatano ipasavyo kwa urahisi.	Anatunga sentensi sahili na ambatano ipasavyo.	Anatunga baadhi ya sentensi sahili na ambatano ipasavyo.	Anatunga baadhi ya sentensi sahili na ambatano kwa kuelekezwa.

13.0 UTATUZI WA MIZOZO				
Mada	**Mada Ndogo**	**Matokeo Maalum Yanayotarajiwa**	**Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji**	**Swali Dadisi**
13.1 Kusikiliza na Kuzungumza	**13.1.1 Wahusika katika Nyimbo** (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kutambua wahusika katika wimbo b) kuchambua wahusika katika wimbo c) kueleza mafunzo kutokana na wahusika katika wimbo d) kufurahia kushiriki katika uchanganuzi wa wahusika katika nyimbo.	Mwanafunzi aelekezwe: ● kusikiliza wimbo akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi ● kutambua wahusika katika wimbo aliosikiliza *(k.v. mwimbaji, hadhira lengwa na wahusika wengine kwenye wimbo)* ● kuchambua akiwa na wenzake wahusika katika wimbo anaosikiliza ● kuimba au kusikiliza wimbo katika vifaa vya kidijitali (*k.v. simu, redio, kipakatalishi na runinga)* kuhusu suala lengwa akiwa na wenzake huku akichukua nafasi mbalimbali *(k.v. mwimbaji au hadhira)*	Je, ni wahusika gani katika wimbo unaowajua?

			● kueleza mafunzo kutokana na wahusika katika wimbo akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi ● kutunga wimbo kuhusu mada lengwa na kuwawasilishia wenzake ili kuchanganua wahusika ● kushirikiana na mzazi au mlezi kuchanganua wahusika katika nyimbo mbalimbali kutoka kwa jamii yake.	

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika kikundi na kuchambua wahusika kwa njia wazi akiwa na wenzake.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali kusikilizia nyimbo.
- Ubunifu: mwanafunzi anapotunga wimbo kuhusu suala lengwa na kuwawasilishia wenzake.
- Uwazaji kina na utatuzi wa matatizo: mwanafunzi anapochanganua wahusika na nafasi zao katika wimbo.
- Kujiamini: mwanafunzi anapowawasilishia wenzake wimbo alioutunga.
- Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapochanganua wimbo kuhusu mada lengwa na mzazi au mlezi wake.

Maadili ● Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake katika kazi ya kikundi. ● Upendo: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za ujifunzaji darasani na katika kikundi. ● Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za kikundi na kutunza vifaa vya kidijitali anavyotumia. ● Umoja: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika shughuli za kikundi.
Masuala Mtambuko ● Ukakamavu: mwanafunzi anapoimba nyimbo. ● Masuala ya kijamii: mwanafunzi anapoimba nyimbo kuhusu suala lengwa.
Uhusiano na Masomo Mengine ● English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia tungo za fasihi simulizi. ● Life Skills na Social Studies: masomo haya pia yanashughulikia utatuzi wa mizozo. ● Performing arts: somo hili pia linashughulikia uwasilishaji wa nyimbo.

Vigezo na Viwango vya Kuzingatia katika Kutathmini

Viwango / Vigezo	Kuzidisha Matarajio	Kufikia Matarajio	Kukaribia Matarajio	Mbali na Matarajio
Kuweza kutambua wahusika katika wimbo.	Anatambua wahusika katika wimbo kwa wepesi.	Anatambua wahusika katika wimbo.	Anatambua baadhi ya wahusika katika wimbo.	Anatambua baadhi ya wahusika katika wimbo kwa kuelekezwa.
Kuweza kuchambua wahusika katika wimbo.	Anachambua kwa utendeti wahusika katika wimbo.	Anachambua wahusika katika wimbo.	Anachambua baadhi ya wahusika katika wimbo.	Anachambua baadhi ya wahusika katika wimbo kwa kuelekezwa.
Kuweza kueleza mafunzo kutokana na wahusika katika wimbo.	Anaeleza kwa urahisi mafunzo kutokana na wahusika katika wimbo.	Anaeleza mafunzo kutokana na wahusika katika wimbo.	Anaeleza baadhi ya mafunzo kutokana na wahusika katika wimbo.	Anaeleza baadhi ya mafunzo kutokana na wahusika katika wimbo kwa kuelekezwa.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji	Swali Dadisi
13.2 Kusoma	**13.2.1 Kusoma kwa Kina** Mbinu za Lugha (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kueleza maana ya mbinu za lugha katika fasihi b) kutambua mbinu za lugha katika novela c) kueleza umuhimu wa mbinu za lugha zilizotumiwa katika novela d) kufurahia kuchanganua matumizi ya mbinu za lugha katika fasihi.	Mwanafunzi aelekezwe: ● kueleza maana ya mbinu za lugha katika fasihi akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi ● kutambua mbinu za lugha *(k.v. tashbihi, sitiari, nahau, methali, tasfida na tanakali za sauti)* katika novela iliyoteuliwa na mwalimu akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi ● kueleza umuhimu wa mbinu za lugha zilizotumiwa katika novela iliyoteuliwa na mwalimu wakiwa wawiliwawili au katika kikundi ● kuhakiki uwasilishaji wa wenzake na kutoa maoni ● kufanya utafiti maktabani au mtandaoni kuhusu matumizi ya mbinu za lugha katika novela ● kumtajia mzazi au mlezi matumizi ya mbinu za lugha katika novela aliyosoma.	Mbinu za lugha zina umuhimu gani zinapotumiwa katika kifungu?

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa ● Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhiriki katika kutambua mbinu za lugha kwenye novela aliyosoma akiwa na wenzake katika kikundi. ● Kujiamini: mwanafunzi anapowawasilishia wenzake muhtasari wa matumizi ya mbinu za lugha katika novela kwa kutetea hoja zake. ● Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapofanya utafiti maktabani na mtandaoni kuhusu matumizi ya mbinu za lugha katika novela.
Maadili ● Heshima: mwanafunzi anapotangamana na wenzake katika kikundi kujadili mbinu za lugha katika novela huku akiheshimu maoni yao. ● Upendo: mwanafunzi anapohakiki uwasilishaji wa wenzake huku akiwakosoa kwa upendo na kuwahimiza. ● Uwajibikaji: mwanafunzi anapojiandaa ipasavyo ili kuwawasilishia wenzake kazi yake. Pia anapochukua hatua ya kutafiti kuhusu matumizi ya mbinu za lugha maktabani au mtandaoni. ● Umoja: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika shughuli za kikundi.
Masuala Mtambuko ● Masuala mtambuko anuwai: kulingana na ujumbe katika novela.
Uhusiano na Masomo Mengine ● English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughuliikia kusoma kwa kina. ● Life Skills na Social Studies: masomo haya pia yanashughulikia utatuzi wa mizozo.

Vigezo na Viwango vya Kuzingatia katika Kutathmini

Viwango / Vigezo	Kuzidisha Matarajio	Kufikia Matarajio	Kukaribia Matarajio	Mbali na Matarajio
Kueleza maana ya mbinu za lugha katika fasihi.	Anaeleza maana ya mbinu za lugha katika fasihi kwa urahisi.	Anaeleza maana ya mbinu za lugha katika fasihi.	Anatoa maelezo kiasi kuhusu maana ya mbinu za lugha katika fasihi.	Anatoa maelezo kiasi kuhusu maana ya mbinu za lugha katika fasihi kwa kusaidiwa.
Kuweza kutambua mbinu za lugha katika novela.	Anatambua mbinu za lugha katika novela kwa urahisi.	Anatambua mbinu za lugha katika novela.	Anatambua baadhi ya mbinu za lugha katika novela.	Anatambua baadhi ya mbinu za lugha katika novela kwa kusaidiwa.
Kuweza kueleza umuhimu wa mbinu za lugha zilizotumiwa katika novela.	Anaeleza kwa kina umuhimu wa mbinu za lugha zilizotumiwa katika novela.	Anaeleza umuhimu wa mbinu za lugha zilizotumiwa katika novela.	Anaeleza umuhimu wa baadhi ya mbinu za lugha zilizotumiwa katika novela.	Anaeleza umuhimu wa baadhi ya mbinu za lugha zilizotumiwa katika novela kwa kuelekezwa.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji	Maswali Dadisi
13.3 Kuandika	**13.3.1 Insha za Kubuni** Maelezo (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kutambua mambo ya kimsingi katika uandishi wa insha ya maelezo b) kuandika insha ya maelezo inayodhihirisha sifa za mtu c) kuchangamkia kutoa maelezo kamilifu kuhusu kitu au jambo.	Mwanafunzi aelekezwe: • kutambua dhana ya insha ya maelezo akiwa peke yake au katika kikundi • kutambua mambo ya kimsingi katika uandishi wa insha ya maelezo akiwa na wenzake katika kikundi • kujadiliana na wenzake kuhusu mada ya insha ya maelezo • kuandaa vidokezo vya insha ya maelezo kuhusu sura na matendo ya mtu anayelengwa katika insha ya maelezo akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi • kuandika insha ya maelezo inayotoa sifa za mtu akizingatia muundo ufaao na inayohusisha suala lengwa kisha awasomee wenzake darasani • kubuni insha ya maelezo inayotoa sifa za mtu kisha awasambazie wenzake mtandaoni ili waitolee maoni • kutolea insha za wenzake maoni kwa upendo.	1. Je, insha ya maelezo inahusu nini? 2. Je, ni vigezo vipi vinatumika katika kuandika insha ya maelezo?

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa ● Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika kikundi kujadiliana kuhusu insha ya maelezo. ● Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali kuandika insha ya maelezo na kuisambaza mtandaoni. ● Ubunifu: mwanafunzi anapoandika insha ya maelezo kwa muundo ufaao. ● Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapobuni na kusambaza insha kwa wenzake.
Maadili ● Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake katika kazi ya kikundi. ● Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za kikundi. ● Umoja: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za kikundi. ● Upendo: mwanafunzi anapotolea insha za wenzake maoni.
Masuala Mtambuko ● Utatuzi wa mizozo: mwanafunzi anapoandika insha kuhusu suala lengwa.
Uhusiano na Masomo Mengine ● English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia uandishi wa insha za maelezo. ● Life Skills na Social Studies: masomo haya pia yanashughulikia utatuzi wa mizozo.

Vigezo na Viwango vya Kuzingatia katika Kutathmini

Viwango / Vigezo	Kuzidisha Matarajio	Kufikia Matarajio	Kukaribia Matarajio	Mbali na Matarajio
Kuweza kutambua mambo ya kimsingi katika uandishi wa insha ya maelezo.	Anatambua kwa urahisi mambo ya kimsingi katika uandishi wa insha ya maelezo.	Anatambua mambo ya kimsingi katika uandishi wa insha ya maelezo.	Anatambua baadhi ya mambo ya kimsingi katika uandishi wa insha ya maelezo.	Anatambua baadhi ya mambo ya kimsingi katika uandishi wa insha ya maelezo kwa kusaidiwa.
Kuweza kuandika insha ya maelezo inayodhihirisha sifa za mtu.	Anaandika kwa wepesi insha ya maelezo inayodhihirisha sifa za mtu.	Anaandika insha ya maelezo inayodhihirisha sifa za mtu.	Anaandika insha ya maelezo inayodhihirisha baadhi ya sifa za mtu.	Anaandika insha ya maelezo inayodhihirisha baadhi ya sifa za mtu kwa kuelekezwa.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji	Swali Dadisi
13.4 Sarufi	**13.4.1 Ukanushaji kwa Kuzingatia Nyakati** (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kueleza maana ya ukanushaji b) kutambua nyakati katika matini c) kutambua ukanushaji kwa kuzingatia wakati uliopita, uliopo na ujao katika matini d) kutumia ipasavyo hali ya ukanushaji wa wakati uliopita, uliopo na ujao katika matini e) kuchangamkia kukanusha sentensi katika wakati uliopita, uliopo na ujao ili kukuza mawasiliano.	Mwanafunzi aelekezwe: ● kueleza maana ya ukanushaji akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi ● kutambua nyakati tatu tofauti *(uliopita, uliopo, ujao)* kutoka kwenye chati, mti maneno, vitabu au vifaa vya kidijitali akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi ● kutambua ukanushaji wa sentensi katika wakati uliopita, uliopo na ujao akiwa na wenzake katika kikundi ● kutunga sentensi kwa kutumia nyakati hizo na kujadiliana na wenzake wakiwa wawili wawili au katika kikundi ● kutunga sentensi zinazoonyesha ukanushaji	Tunakanusha sentensi kwa kuzingatia nyakati gani?

			katika wakati uliopita, uliopo na ujao kuhusu suala lengwa kisha awatumie wenzake kupitia vifaa vya kidijitali.	

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa
- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhiriki kikamilifu katika kazi za kikundi.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali katika kutambua ukanushaji kwa kuzingatia nyakati.
- Ubunifu: mwanafunzi anapotunga sentensi sahihi kuonyesha ukanushaji wa nyakati.
- Kujiamini: mwanafunzi anapofaulu kutambua ukanushaji wa nyakati na kuutungia sentensi sahihi.

Maadili
- Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake katika kazi ya kikundi.
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za kikundi.
- Umoja: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za kikundi.

Masuala Mtambuko
- Masuala ya kijamii: mwanafunzi anapotunga sentensi kuhusu suala lengwa.

Uhusiano na Masomo Mengine
- English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia ukanushaji.
- Life Skills na Social Studies: masomo haya pia yanashughulikia utatuzi wa mizozo.

Vigezo na Viwango vya Kuzingatia katika Kutathmini

Viwango / Vigezo	Kuzidisha Matarajio	Kufikia Matarajio	Kukaribia Matarajio	Mbali na Matarajio
Kuweza kueleza maana ya ukanushaji.	Anaeleza maana ya ukanushaji kwa urahisi.	Anaeleza maana ya ukanushaji.	Anaeleza kwa kiasi maana ya ukanushaji.	Anaeleza kwa kiasi maana ya ukanushaji kwa kuelekezwa.
Kuweza kutambua nyakati katika matini.	Anatambua kwa wepesi nyakati katika matini.	Anatambua nyakati katika matini.	Anatambua baadhi ya nyakati katika matini.	Anatambua baadhi ya nyakati katika matini kwa kusaidiwa.
Kuweza kutambua ukanushaji kwa kuzingatia wakati uliopita, uliopo na ujao katika matini.	Anatambua kwa wepesi ukanushaji kwa kuzingatia wakati uliopita, uliopo na ujao katika matini.	Anatambua ukanushaji kwa kuzingatia wakati uliopita, uliopo na ujao katika matini.	Anatambua baadhi ya ukanushaji kwa kuzingatia wakati uliopita, uliopo na ujao katika matini.	Anatambua baadhi ya ukanushaji kwa kuzingatia wakati uliopita, uliopo na ujao katika matini kwa kusaidiwa.
Kuweza kutumia ipasavyo hali ya ukanushaji wa wakati uliopita, uliopo na ujao katika matini.	Anatumia ipasavyo hali ya ukanushaji wa wakati uliopita, uliopo na ujao katika matini kwa wepesi.	Anatumia ipasavyo hali ya ukanushaji wa wakati uliopita, uliopo na ujao katika matini.	Anatumia ipasavyo hali ya ukanushaji wa wakati uliopita, uliopo na ujao katika baadhi ya matini.	Anatumia ipasavyo hali ya ukanushaji wa wakati uliopita, uliopo na ujao katika baadhi ya matini kwa kuelekezwa.

14.0 MATUMIZI YA PESA				
Mada	**Mada Ndogo**	**Matokeo Maalum Yanayotarajiwa**	**Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji**	**Maswali Dadisi**
14.1 Kusikiliza na Kuzungumza	**14.1.1 Lugha katika Nyimbo** (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kutambua vipengele vya lugha vinavyotumika katika nyimbo b) kujadili umuhimu wa vipengele vya lugha vinavyotumika katika nyimbo teule c) kuonea fahari uchanganuzi wa lugha katika nyimbo kama utungo wa fasihi simulizi.	Mwanafunzi aelekezwe: • kutambua vipengele vya lugha *(k.v. urudiaji, nahau, methali na maneno yasiyokuwa na maana)* kwa kusikiliza nyimbo kuhusu suala lengwa kutoka kwa mwalimu, kwenye maandishi *(k.v. vitabu na chati)* au vifaa vya kidijitali, akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi • kujadili umuhimu wa vipengele vya lugha vilivyotumika katika nyimbo walizosikiliza akiwa na wenzake • kutunga wimbo unaohusiana na suala lengwa akizingatia vipengele vya lugha katika nyimbo akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi • kushirikiana na mzazi au mlezi wake kusikiliza na kutambua vipengele vya lugha katika nyimbo.	1. Nyimbo hutumia vipengele gani vya lugha? 2. Kutumia vipengele mbalimbali vya lugha katika wimbo kuna umuhimu gani?

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa ● Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anapotambua vipengele vya lugha katika nyimbo wakiwa na wenzake katika kikundi. ● Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali katika kusikiliza nyimbo. ● Ubunifu: mwanafunzi anapotunga wimbo na kuzingatia vipengele vya lugha. ● Kujiamini: mwanafunzi anapojadili na wenzake katika kikundi vipengele vya lugha katika nyimbo kwa njia wazi. ● Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anaposhirikiana na mzazi au mlezi wake kusikiliza nyimbo na kutambua vipengele vya lugha vilivyotumika.
Maadili ● Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake katika kazi ya kikundi. ● Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za kikundi. ● Umoja: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika shughuli za kikundi.
Masuala Mtambuko ● Matumizi ya pesa: mwanafunzi anapotunga nyimbo kuhusu suala lengwa.
Uhusiano na Masomo Mengine ● English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia tungo za fasihi simulizi. ● Business Studies: somo hili pia linashughulikia ujuzi wa matumizi ya pesa. ● Performing Arts: somo hili pia linashughulikia nyimbo.

Vigezo na Viwango vya Kuzingatia Katika Kutathmini

Viwango / Vigezo	Kuzidisha Matarajio	Kufikia Matarajio	Kukaribia Matarajio	Mbali na Matarajio
Kuweza kutambua vipengele vya lugha vinavyotumika katika nyimbo.	Anatambua vipengele vya lugha vinavyotumika katika nyimbo kwa urahisi.	Anatambua vipengele vya lugha vinavyotumika katika nyimbo.	Anatambua baadhi ya vipengele vya lugha vinavyotumika katika nyimbo.	Anatambua baadhi ya vipengele vya lugha vinavyotumika katika nyimbo kwa kuelekezwa.
Kuweza kujadili vipengele vya lugha vinavyotumika katika nyimbo teule.	Anajadili vipengele vya lugha vinavyotumika katika nyimbo teule kwa wepesi.	Anajadili vipengele vya lugha vinavyotumika katika nyimbo teule.	Anajadili baadhi ya vipengele vya lugha vinavyotumika katika nyimbo teule.	Anajadili baadhi ya vipengele vya lugha vinavyotumika katika nyimbo teule kwa kusaidiwa.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji	Maswali Dadisi
14.2 Kusoma	**14.2.1 Ufahamu wa Kifungu cha Mjadala** (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kudondoa habari mahususi katika kifungu cha mjadala b) kutambua msamiati mpya katika kifungu cha mjadala c) kuandika habari za kifungu cha mjadala kwa ufupi d) kuchambua mitazamo katika kifungu cha mjadala e) kuridhia kusoma kwa ufahamu ili kukuza uelewa wa habari.	Mwanafunzi aelekezwe: ● kudondoa habari mahususi *(k.v. nani, nini, wapi, lini)* katika kifungu cha mjadala cha ufahamu akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi ● kutambua msamiati mpya *(k.v. maneno na nahau)* kuhusu suala lengwa katika kifungu cha mjadala na kuueleza kwa kutumia kamusi akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi ● kuandika habari za kifungu cha ufahamu kwa ufupi akiwa peke yake au kwa kushirikiana na wenzake ● kuchambua mitazamo iliyo katika kifungu cha ufahamu cha mjadala *(k.v. tofauti na mifanano iliyopo)* akiwa peke yake au na wenzake ● kuwawasilishia wenzake kazi yake ili wamtolee maoni	1. Kwa nini tunasoma ufahamu? 2. Je, ni mambo gani yanayoweza kukusaidia kuelewa kifungu cha ufahamu?

			• kutathmini kazi ya wenzake kwa upendo • kumsomea mzazi au mlezi kifungu cha ufahamu na kujibu maswali.	

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa
- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anapowasilisha kazi yake ya ufahamu kwa wenzake.
- Kujiamini: mwanafunzi anapofaulu kukamilisha kikamilifu kazi yake ya ufahamu.
- Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za ujifunzaji.

Maadili
- Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake katika kazi ya kikundi.
- Upendo: mwanafunzi anapotathmini kazi ya wenzake kwa upendo.
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za kikundi.
- Umoja: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za kikundi.

Masuala Mtambuko
- Masuala mtambuko anuwai: yanayojitokeza katika kifungu cha ufahamu.

Uhusiano na Masomo Mengine
- English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia hushughulikia stadi ya kusoma.
- Business Studies: somo hili pia linashughulikia ujuzi wa matumizi ya pesa.

Vigezo na Viwango vya Kuzingatia Katika Kutathmini

Viwango / Vigezo	Kuzidisha Matarajio	Kufikia Matarajio	Kukaribia Matarajio	Mbali na Matarajio
Kuweza kudondoa habari mahususi katika kifungu cha mjadala.	Anadondoa habari mahususi katika kifungu cha mjadala kwa urahisi.	Anadondoa habari mahususi katika kifungu cha ufahamu.	Anadondoa baadhi ya habari mahususi katika kifungu cha mjadala.	Anadondoa baadhi ya habari mahususi katika kifungu cha mjadala kwa kusaidiwa.
Kuweza kutambua msamiati katika kifungu cha mjadala.	Anatambua msamiati katika kifungu cha mjadala kwa wepesi.	Anatambua msamiati katika kifungu cha mjadala.	Anatambua msamiati baadhi ya nyakati katika kifungu cha mjadala.	Anatambua msamiati baadhi ya nyakati katika kifungu cha mjadala kwa kusaidiwa.
Kuweza kuandika habari za kifungu cha mjadala kwa ufupi.	Anaandika habari za kifungu cha mjadala kwa ufupi kwa urahisi.	Anaandika habari za kifungu cha mjadala kwa ufupi.	Anaandika habari za sehemu za kifungu cha mjadala kwa ufupi.	Anaandika habari za sehemu za kifungu cha mjadala kwa ufupi kwa kusaidiwa.
Kuweza kuchambua mitazamo katika kifungu cha mjadala.	Anachambua mitazamo katika kifungu cha mjadala kwa utendeti.	Anachambua mitazamo katika kifungu cha mjadala.	Anachambua baadhi ya mitazamo katika kifungu cha mjadala.	Anachambua baadhi ya mitazamo katika kifungu cha mjadala kwa kusaidiwa.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji	Swali Dadisi
14.3 Kuandika	**14.3.1 Insha ya Maelekezo** (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kutambua aina za insha za maelekezo b) kujadili sifa za insha ya maelekezo c) kuandaa mpangilio wa hatua za insha ya maelekezo d) kuandika insha ya maelekezo akizingatia vipengele muhimu vya insha ya maelekezo e) kufurahia kutoa maelekezo ifaavyo katika maisha ya kila siku akizingatia anwani na mpangilio ufaao wa hatua.	Mwanafunzi aelekezwe: ● kubainisha sifa za insha ya maelekezo kwa kuzingatia vielelezo vya insha kwenye matini za kimaandishi au za kidijitali (*k.v. usahihi wa habari, mpangilio wa maelezo wenye mantiki, lugha sahili na maelezo yanayotoka upande mmoja*) ● kujadili na wenzake aina za insha za maelekezo ● kushiriki katika kikundi kujadili mpangilio ufaao wa hatua za kuelekeza ● kuandaa mpangilio wa hatua za insha ya maelekezo ● kuandika insha ya maelekezo akizingatia anwani na mpangilio mwafaka wa hatua huku akitumia vipengele vya lugha vinavyotumiwa kuelekeza ili kumjengea msomaji taswira	Unataka kumwelekeza rafiki yako nyumbani kwenu. Utatumia mpangilio gani wa hatua ili asipotee njia?

			kamili ya anachoelekezwa kufanya ● kuwasomea wenzake katika kikundi insha aliyoandika darasani au awasambazie kwenye vifaa vya kidijitali ili waitolee maoni ● kushirikiana na wenzake kusahihisha insha ya maelekezo aliyoandika kwa kuzingatia anwani na mpangilio ufaao wa hatua.	

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhiriki na wenzake katika kujadili kuhusu anwani na hatua katika kielelezo cha insha ya maelekezo waliyosoma.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali kusambaza insha.
- Ubunifu: mwanafunzi anapoteua lugha mwafaka na kufaulu kutoa maelezo bayana ya anachoelekeza.
- Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapowasomea wenzake insha aliyoandika ili waitolee maoni.
- Kujiamini: mwanafunzi anapofaulu kuwasomea wenzake insha hadharani.

Maadili ● Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake katika kazi ya kikundi. ● Upendo: mwanafunzi anapopewa nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji darasani na katika kikundi. ● Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za kikundi. ● Umoja: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za kikundi.
Masuala Mtambuko ● Ukakamavu: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika kikundi kusahihisha insha na wenzake na kujifunza ukakamavu, stahamala na kujiamini.
Uhusiano na Masomo Mengine ● English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia uandishi wa insha za maelekezo. ● Business Studies: somo hili pia linashughulikia ujuzi wa matumizi ya pesa.

Vigezo na Viwango vya Kuzingatia katika Kutathmini

Viwango / Vigezo	Kuzidisha Matarajio	Kufikia Matarajio	Kukaribia Matarajio	Mbali na Matarajio
Kuweza kutambua aina za insha za maelekezo.	Anatambua aina za insha za maelekezo kwa urahisi.	Anatambua aina za insha za maelekezo.	Anatambua baadhi ya aina za insha za maelekezo.	Anatambua baadhi ya aina za insha za maelekezo kwa kusaidiwa.
Kuweza kujadili sifa za insha ya maelekezo.	Anajadili sifa za insha ya maelekezo kwa urahisi.	Anajadili sifa za insha ya maelekezo.	Anajadili baadhi ya sifa za insha ya maelekezo.	Anajadili baadhi ya sifa za insha ya maelekezo kwa kuelekezwa.
Kuweza kuandaa mpangilio wa hatua za insha ya maelekezo.	Anaandaa mpangilio wa hatua za insha ya maelekezo kwa wepesi.	Anaandaa mpangilio wa hatua za insha ya maelekezo.	Anaandaa kwa kiasi mpangilio wa hatua za insha ya maelekezo.	Anaandaa kwa kiasi mpangilio wa hatua za insha ya maelekezo kwa kuelekezwa.
Kuweza kuandika insha ya maelekezo akizingatia vipengele muhimu vya insha ya maelekezo.	Anaandika kwa mvuto insha ya maelekezo akizingatia vipengele muhimu vya insha ya maelekezo.	Anaandika insha ya maelekezo akizingatia vipengele muhimu vya insha ya maelekezo.	Anaandika insha ya maelekezo akizingatia baadhi ya vipengele muhimu vya insha ya maelekezo.	Anaandika insha ya maelekezo akizingatia baadhi ya vipengele muhimu vya insha ya maelekezo kwa kusaidiwa.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji	Swali Dadisi
14.4 Sarufi	**14.4.1 Ukubwa wa Nomino** (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kutambua nomino katika hali ya ukubwa katika matini b) kutambua viambishi vya ukubwa katika nomino c) kutumia nomino katika hali ya ukubwa ipasavyo d) kuchangamkia kutumia nomino katika hali ya ukubwa katika sentensi.	Mwanafunzi aelekezwe: ● kutambua nomino katika hali ya ukubwa (*k.v. jitu, joka, jiji, kapu, goma, jisu na jishamba)* kwenye orodha ya nomino, chati, kadi maneno, kapu maneno, sentensi, vifungu vya maneno au tarakilishi akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi ● kutambua viambishi vya ukubwa katika maneno akiwa peke yake au katika kikundi ● kuandika majina ya vifaa vya darasani katika ukubwa (*k.v. jidawati na jitabu*) akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi ● kuambatanisha nomino za hali ya wastani na za hali ya ukubwa kwa usahihi akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi ● kubadilisha nomino za hali ya wastani ziwe katika katika hali ya ukubwa akiwa peke yake au katika kikundi ● kutunga sentensi akitumia nomino katika hali ya ukubwa kuhusu suala lengwa na kuwasilisha darasani ili wenzake wazitathmini	Unazingatia nini unapoandika nomino katika ukubwa?

			● kumtajia mzazi au mlezi majina ya vifaa vya nyumbani katika ukubwa (*k.v. jimeza, jijiko na jisahani*) na kutunga sentensi.	

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhiriki na kuchangia katika kazi za kikundi kikamilifu.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali katika kutambua nomino katika hali ya ukubwa.
- Ubunifu: mwanafunzi anapotunga sentensi sahihi kuhusu suala lengwa akitumia nomino katika hali ya ukubwa.
- Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapomtajia mzazi au mlezi wake nomino katika hali ya ukubwa katika mazingira ya nyumbani.

Maadili

- Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake katika kazi ya kikundi.
- Upendo: mwanafunzi anapowapa wenzake nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji darasani na katika kikundi.
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za kikundi.
- Umoja: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika shughuli za kikundi.

Masuala Mtambuko

- Ukakamavu: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika kikundi anajifunza ukakamavu, stahamala na kujiamini.
- Masuala ya fedha: mwanafunzi anapotunga sentensi mbalimbali kuhusu suala lengwa.

Uhusiano na Masomo Mengine
- English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia nomino.
- Business Studies: somo hili pia linashughulikia ujuzi wa matumizi ya pesa.

Viwango vya Kuzingatia Katika Kutathmini

Viwango / Vigezo	Kuzidisha Matarajio	Kufikia Matarajio	Kukaribia Matarajio	Mbali na Matarajio
Kuweza kutambua nomino katika hali ya ukubwa katika matini.	Anatambua kwa wepesi nomino katika hali ya ukubwa katika matini.	Anatambua nomino katika hali ya ukubwa katika matini.	Anatambua baadhi ya nomino katika hali ya ukubwa katika matini.	Anatambua baadhi ya nomino katika hali ya ukubwa katika matini kwa kusaidiwa.
Kuweza kutambua viambishi vya ukubwa katika nomino.	Anatambua kwa urahisi viambishi vya ukubwa katika nomino.	Anatambua viambishi vya ukubwa katika nomino.	Anatambua baadhi ya viambishi vya ukubwa katika nomino.	Anatambua baadhi ya viambishi vya ukubwa katika nomino kwa kusaidiwa.
Kuweza kutumia nomino katika hali ya ukubwa ipasavyo.	Anatumia kwa urahisi nomino katika hali ya ukubwa ipasavyo.	Anatumia nomino katika hali ya ukubwa ipasavyo.	Anatumia baadhi ya nomino katika hali ya ukubwa ipasavyo.	Anatumia baadhi ya nomino katika hali ya ukubwa ipasavyo kwa kuelekezwa.

15.0 MAADILI YA MTU BINAFSI				
Mada	**Mada Ndogo**	**Matokeo Maalum Yanayotarajiwa**	**Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji**	**Swali Dadisi**
15.1 Kusikiliza na Kuzungumza	**15.1.1Kusikiliza Habari na Kujibu** (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kutambua masuala katika matini aliyosikiliza b) kutambua msamiati wa suala lengwa katika matini aliyosikiliza c) kutabiri yatakayot okea katika matini kutokana na vidokezo alivyosikia katika habari d) kueleza maana za msamiati wa suala lengwa kama	Mwanafunzi aelekezwe: • kutambua masuala yanayoshughulikiwa katika matini kuhusu suala lengwa aliyosikiliza akiwa peke yake au katika kikundi • kutambua msamiati wa suala lengwa uliotumiwa katika matini alizosikiliza kutoka kwenye kifaa cha kidijitali, kutoka kwa mwalimu au mgeni mwalikwa akiwa peke yake au katika kikundi • kutabiri kitakachotokea au atakachofanya mhusika kutoka kwenye matini aliyosikiliza kwa kuzingatia vidokezo (*k.v. anwani na picha)* anavyopatana navyo katika usikilizaji akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi	Je, ni mambo gani yanayokuelekeza kufasiri suala muhimu katika habari unayosikiliza?

		ulivyotumiwa katika matini aliyosikiliza e) kuchangamkia kushiriki katika kusikiliza kwa ufahamu ili kukuza stadi ya kusikiliza.	• kueleza maana za msamiati wa suala lengwa kama ulivyotumiwa katika matini aliyosikiliza akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi • kusikiliza matini kuhusu suala lengwa kutoka kwa mwalimu au mgeni mwalikwa akiwa na wenzake katika kikundi na kufasiri wazo kuu katika habari hiyo • kusikiliza habari kwenye vifaa vya kidijitali (*k.v. kinasasauti)* kuhusu suala lengwa akiwa katika kikundi na kutaja masuala yanayoshughulikiwa • kushirikiana na mzazi au mlezi kutafiti kwenye tovuti salama kuhusu maadili ya mtu binafsi na kutambua suala kuu au masuala makuu katika matini.	

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa • Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhiriki katika kikundi na kuchangia kutambua na kueleza maana za msamiati wa suala lengwa katika matini aliyosikiliza. • Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali kusikilizia habari na kujibu kulingana na maagizo. • Kujiamini: mwanafunzi anaposikiliza matini ipasavyo na anapochangia katika shughuli za kikundi. • Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anaposhiriki shughuli ya kusikiliza kwa ufahamu na mzazi au mlezi wake na kujifunza maaarifa ya kuwasilisha habari kuhusu maadili ya mtu binafsi.
Maadili • Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake katika shughuli za kikundi; pia anapoheshimu zamu ya wenzake katika mazungumzo. • Upendo: mwanafunzi anapowasikiliza wasemaji kwa makini. Pia anapowapa wanafunzi wenzake zamu ya kuzungumza. • Uwajibikaji: mwanafunzi anapotunza vifaa vya kidijitali anavyotumia katika mazungumzo. • Umoja: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za kikundi.
Masuala Mtambuko • Maadili ya mtu binafsi**:** mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika kusikiliza na kujibu mazungumzo kuhusu suala lengwa.
Uhusiano na Masomo Mengine • English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia kusikiliza kwa ufahamu. • Social Studies: somo hili pia linashughulikia masuala ya kijamii.

Vigezo na Viwango vya Kuzingatia katika Kutathmini

Viwango / Vigezo	Kuzidisha Matarajio	Kufikia Matarajio	Kukaribia Matarajio	Mbali na Matarajio
Kuweza kutambua masuala katika matini aliyosikiliza.	Anatambua kwa wepesi masuala katika matini aliyosikiliza.	Anatambua masuala katika matini aliyosikiliza.	Anatambua baadhi ya masuala katika matini aliyosikiliza.	Anatambua baadhi ya masuala katika matini aliyosikiliza kwa kuelekezwa.
Kuweza kutambua msamiati wa suala lengwa katika matini aliyosikiliza.	Anatambua kwa urahisi msamiati wa suala lengwa katika matini aliyosikiliza.	Anatambua msamiati wa suala lengwa katika matini aliyosikiliza.	Anatambua baadhi ya msamiati wa suala lengwa katika matini aliyosikiliza.	Anatambua, kwa kuelekezwa baadhi ya msamiati wa suala lengwa katika matini aliyosikiliza.
Kuweza kutabiri yatakayotokea katika matini kutokana na vidokezo alivyosikia katika habari.	Anatabiri kwa urahisi yatakayotokea katika matini kutokana na vidokezo alivyopata katika matini.	Anatabiri yatakayo tokea katika matini kutokana na vidokezo alivyopata katika matini.	Anatabiri kwa kiasi yatakayotokea katika matini kutokana na vidokezo alivyopata katika matini.	Anatabiri kwa kiasi yatakayotokea katika matini kutokana na vidokezo alivyopata katika matini kwa kusaidiwa.
Kuweza kueleza maana za msamiati wa suala lengwa kama ulivyotumiwa katika matini aliyosikiliza.	Anaeleza kwa kina maana za msamiati wa suala lengwa kama ulivyotumiwa katika matini aliyosikiliza.	Anaeleza maana za msamiati wa suala lengwa kama ulivyotumiwa katika matini aliyosikiliza.	Anaeleza maana za baadhi ya msamiati wa suala lengwa kama ulivyotumiwa katika matini aliyosikiliza.	Anaeleza kwa kusaidiwa, maana za baadhi ya msamiati wa suala lengwa kama ulivyotumiwa katika matini aliyosikiliza.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji	Swali Dadisi
15.2 Kusoma	**15.2.1 Ufupisho** (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kueleza kwa usahihi ujumbe wa aya za matini kwa sentensi mojamoja b) kueleza kwa usahihi ujumbe wa aya zote za matini kwa aya moja c) kuandika ufupisho unaozingatia mtazamo wa matini ya kufupishwa d) kufurahia kufupisha ujumbe kwa usahihi katika miktadha mbalimbali.	Mwanafunzi aelekezwe: • kueleza kwa usahihi ujumbe katika kila aya kwa kutumia sentensi mojamoja akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi • kueleza kwa usahihi ujumbe wa aya zote za matini kwa aya moja akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi • kujadili katika kikundi kuhusu jinsi ya kuandika ufupisho wa matini • kumsomea mzazi au mlezi kifungu na kuandika ufupisho kutoka mtandaoni au vitabuni na kutambua ujumbe wa aya za matini.	Ni mambo gani yanayokusaidia kuandika ufupisho?

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa
- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anapojadiliana na wenzake kuhusu ufupisho wa matini.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali kusoma kifungu.
- Kujiamini: mwanafunzi anapofanya ufupisho wa matini katika kikundi.
- Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anaposoma kifungu kutoka mtandaoni na kukifupisha.

Maadili
- Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake katika kazi ya kikundi.
- Upendo: mwanafunzi anapopewa nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji darasani na katika kikundi.
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za kikundi.
- Umoja: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za kikundi.

Masuala Mtambuko
- Ukakamavu: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika kikundi kutambua na kufupisha kifungu.
- Maadili ya mtu binafsi**:** mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake kusoma na kufupisha kifungu kuhusu suala lengwa.

Uhusiano na Masomo Mengine
- English: somo hili pia hushughulikia dhana ya ufupisho.
- Social Studies: somo hili pia linashughulikia masuala ya kijamii.

Vigezo na Viwango vya Kuzingatia Katika Kutathmini

Viwango / Vigezo	Kuzidisha Matarajio	Kufikia Matarajio	Kukaribia Matarajio	Mbali na Matarajio
Kuweza kueleza kwa usahihi ujumbe wa aya za matini kwa sentensi mojamoja.	Anaeleza kwa usahihi na wepesi ujumbe wa aya za matini kwa sentensi mojamoja.	Anaeleza kwa usahihi ujumbe wa aya za matini kwa sentensi mojamoja.	Anaeleza kwa usahihi ujumbe wa baadhi ya aya za matini kwa sentensi mojamoja.	Anaeleza kwa usahihi sehemu ya ujumbe wa baadhi ya aya za matini kwa sentensi mojamoja kwa kusaidiwa.
Kuweza kueleza kwa usahihi ujumbe wa aya zote za matini kwa aya moja.	Anaeleza kwa usahihi ujumbe wa aya zote za matini kwa aya moja kwa urahisi.	Anaeleza kwa usahihi ujumbe wa aya zote za matini kwa aya moja.	Anaeleza kwa usahihi sehemu ya ujumbe wa baadhi ya aya za matini kwa aya moja.	Anaeleza kwa usahihi sehemu ya ujumbe wa baadhi ya aya za matini kwa aya moja kwa kuelekezwa.
Kuweza kuandika ufupisho unaozingatia mtazamo wa matini ya kufupishwa.	Anaandika ufupisho unaozingatia mtazamo wa matini ya kufupishwa kwa wepesi.	Anaandika ufupisho unaozingatia mtazamo wa matini ya kufupishwa.	Anaandika kwa kiasi ufupisho unaozingatia mtazamo wa matini ya kufupishwa.	Anaandika ufupisho bila kuzingatia mtazamo wa matini ya kufupishwa.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji	Maswali Dadisi
15.3 Kuandika	**15.3.1 Kuandika Kidijitali** Baruapepe (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kutambua ujumbe unaoafiki baruapepe kwa rafiki b) kutambua vipengele vya kimuundo vya baruapepe kwa rafiki c) kutumia lugha inayofaa katika uandishi wa baruapepe kwa rafiki d) kuandika baruapepe kwa rafiki kwa kuzingatia ujumbe, lugha na muundo ufaao e) kujenga mazoea ya kuwasiliana kwa kuandika baruapepe kwa rafiki.	Mwanafunzi aelekezwe: • kutambua ujumbe unaoafiki baruapepe kwa rafiki kwa kujadiliana na mwenzake • kujadili vipengele vya kimuundo vya baruapepe kwa rafiki akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi • kushiriki katika kujadili na wenzake kuhusu lugha inayofaa katika uandishi wa baruapepe kwa rafiki • kuandika baruapepe kwa rafiki kwenye tarakilishi na kumsambazia mwenzake kupitia mtandao ili aitolee maoni • kumwandikia mwalimu wake baruapepe kwa rafiki ili aitathmini.	1. Je, ni mambo gani yanayoweza kukufanya uandike baruapepe kwa rafiki? 2. Je, utazingatia nini unapoandika barua pepe kwa rafiki yako?

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa • Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika kikundi kujadili ujumbe, lugha na muundo wa baruapepe kwa rafiki. • Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia tarakilishi kuandika baruapepe kwa rafiki na kuisambaza mtandaoni. • Ubunifu: mwanafunzi anapoandika baruapepe kwa rafiki. • Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapoandika baruapepe kwa rafiki kwenye tarakilishi na kumsambazia mwalimu.
Maadili • Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake katika kazi ya kikundi. • Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za kikundi. • Umoja: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za kikundi.
Masuala Mtambuko • Ukakamavu: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika kikundi kujadili ujumbe, lugha na muundo wa baruapepe kwa rafiki.
Uhusiano na Masomo Mengine • English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia uandishi wa kiuamilifu. • Social Studies: somo hili pia linashughulikia masuala ya kijamii.

Viwango vya Kuzingatia Katika Kutathmini

Viwango / Vigezo	Kuzidisha Matarajio	Kufikia Matarajio	Kukaribia Matarajio	Mbali na Matarajio
Kuweza kutambua ujumbe unaoafiki baruapepe kwa rafiki.	Anatambua ujumbe unaoafiki baruapepe kwa rafiki kwa urahisi.	Anatambua ujumbe unaoafiki baruapepe kwa rafiki.	Anatambua baadhi ya ujumbe unaoafiki baruapepe kwa rafiki.	Anatambua baadhi ya ujumbe unaoafiki baruapepe kwa rafiki kwa kusaidiwa.
Kuweza kutambua vipengele vya kimuundo vya baruapepe kwa rafiki.	Anatambua kwa wepesi vipengele vya kimuundo vya baruapepe kwa rafiki.	Anatambua vipengele vya kimuundo vya baruapepe kwa rafiki.	Anatambua baadhi ya vipengele vya kimuundo vya baruapepe kwa rafiki.	Anatambua baadhi ya vipengele vya kimuundo vya baruapepe kwa rafiki kwa kusaidiwa.
Kuweza kutumia lugha inayofaa katika uandishi wa baruapepe kwa rafiki.	Anatumia lugha inayofaa katika uandishi wa baruapepe kwa rafiki kwa urahisi.	Anatumia lugha inayofaa katika uandishi wa baruapepe kwa rafiki.	Anatumia kwa kiasi lugha inayofaa katika uandishi wa baruapepe kwa rafiki.	Anatumia kwa kiasi lugha inayofaa katika uandishi wa baruapepe kwa rafiki kwa kuelekezwa.
Kuweza kuandika baruapepe kwa rafiki kwa kuzingatia ujumbe, lugha na muundo ufaao.	Anaandika kwa urahisi baruapepe kwa rafiki kwa kuzingatia ujumbe, lugha na muundo ufaao.	Anaandika baruapepe kwa rafiki kwa kuzingatia ujumbe, lugha na muundo ufaao.	Anaandika baruapepe kwa rafiki kwa kuzingatia ujumbe na baadhi ya vipengele vya lugha na muundo ufaao.	Anaandika baruapepe kwa rafiki kwa kuzingatia ujumbe na baadhi ya vipengele vya lugha na muundo ufaao kwa kuelekezwa.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji	Maswali Dadisi
15.4 Sarufi	**15.4.1 Usemi Halisi na Usemi wa Taarifa** (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kueleza maana za usemi halisi na usemi wa taarifa b) kutambua kanuni za kubadilisha usemi halisi kuwa usemi wa taarifa c) kutumia usemi halisi na usemi wa taarifa ifaavyo d) kuchangamkia matumizi ya usemi halisi na usemi wa taarifa katika mawasiliano.	Mwanafunzi aelekezwe: • kueleza maana za usemi halisi na usemi wa taarifa akiwa peke yake au wawiliwawili • kutambua kanuni za kimsingi za kubadilisha usemi halisi kuwa usemi wa taarifa (*k.v. leo kuwa siku hiyo, kwetu kuwa kwao, hapa kuwa hapo* na *kiambishi 'ta' cha wakati kuwa 'nge')* akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi • kutungia wenzake katika kikundi sentensi sahili za usemi halisi na usemi wa taarifa akizingatia suala lengwa • kumsomea mwenzake sentensi sahili alizotunga za usemi halisi na usemi wa taarifa • kubadilisha sentensi sahili kutoka usemi halisi hadi usemi wa taarifa na usemi wa taarifa hadi usemi halisi	1. Ni kwa usemi gani tunaweza kuwasilisha ujumbe? 2. Je, ni mambo gani unayazingatia wakati wa kubadilisha usemi halisi kuwa usemi wa taarifa?

			akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi • kushirikiana na wenzake kutunga na kutathmini sentensi sahili za usemi halisi na usemi wa taarifa.	

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhiriki katika kazi za kikundi na kujadili usemi halisi na wa taarifa.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotambua sentensi sahili za usemi halisi na usemi wa taarifa kwenye matini ya kidijitali.
- Kujiamini: mwanafunzi anapomsomea mwenzake sentensi sahili alizotunga za usemi halisi na usemi wa taarifa.
- Ubunifu: mwanafunzi anapotunga sentensi sahili za usemi halisi na usemi wa taarifa.
- Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapotunga na kutathmini sentensi sahili za usemi halisi na usemi wa taarifa na wenzake.

Maadili

- Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake katika kazi ya kikundi.
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za kikundi.
- Umoja: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za kikundi.

Masuala Mtambuko

- Ukakamavu: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika kutambua sentensi sahili za usemi halisi na usemi wa taarifa anakuza ukakamavu, stahamala na kujiamini.
- Maadili ya mtu binafsi**:** mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake kutumia usemi halisi na wa taarifa katika sentensi kuhusu suala lengwa.

Uhusiano na Masomo Mengine

- English na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia dhana ya usemi halisi na usemi wa taarifa.
- Social Studies: somo hili pia linashughulikia masuala ya kijamii.

Viwango vya Kuzingatia Katika Kutathmini

Viwango / Vigezo	Kuzidisha Matarajio	Kufikia Matarajio	Kukaribia Matarajio	Mbali na Matarajio
Kuweza kueleza maana za usemi halisi na usemi wa taarifa.	Anaeleza maana za usemi halisi na usemi wa taarifa kwa ufasaha.	Anaeleza maana za usemi halisi na usemi wa taarifa.	Anaeleza kwa kiasi maana za usemi halisi na usemi wa taarifa.	Anaeleza kwa kiasi maana za usemi halisi na usemi wa taarifa kwa kusaidiwa.
Kuweza kutambua kanuni za kubadilisha usemi halisi kuwa usemi wa taarifa.	Anatambua kanuni za kubadilisha usemi halisi kuwa usemi wa taarifa kwa urahisi.	Anatambua kanuni za kubadilisha usemi halisi kuwa usemi wa taarifa.	Anatambua baadhi ya kanuni za kubadilisha usemi halisi kuwa usemi wa taarifa.	Anatambua baadhi ya kanuni za kubadilisha usemi halisi kuwa usemi wa taarifa kwa kuelekezwa.
Kuweza kutumia usemi halisi na usemi wa taarifa ifaavyo.	Anatumia usemi halisi na usemi wa taarifa ifaavyo kwa urahisi.	Anatumia usemi halisi na usemi wa taarifa ifaavyo.	Anatumia baadhi ya usemi halisi na usemi wa taarifa ifaavyo.	Anatumia baadhi ya usemi halisi na usemi wa taarifa ifaavyo kwa kusaidiwa.

SHUGHULI YA DARASANI YA HUDUMA YA KIJAMII INAYOCHANGIA UJIFUNZAJI

Shughuli ya huduma ya kijamii inayochangia ujifunzaji itajumuisha ujifunzaji darasani na huduma ya kijamii ili kumwezesha mwanafunzi kutafakari, kuwa na uzoefu na kujifunza kutoka kwa jamii. Shughuli ya huduma ya kijamii inayochangia ujifunzaji inakusudia kumnufaisha mwanafunzi, shule na jamii. Maarifa, ujuzi na jinsi ya kushughulikia shughuli ya huduma ya kijamii umeshughulikiwa katika somo la Stadi za Maisha.

Wanafunzi wote katika Gredi ya 7 wanatarajiwa kushiriki katika shughuli ya huduma ya kijamii inayochangia ujifunzaji/miradi kama darasa au katika vikundi. Shughuli hii itampa mwanafunzi fursa ya kufanya mazoezi ya shughuli ya huduma ya kijamii inayochangia ujifunzaji ulioshughulikiwa katika somo la Stadi za Maisha. Mwanafunzi anatarajiwa kutumia maarifa na ujuzi wa shughuli ya huduma ya kijamii inayochangia ujifunzaji na masomo mengine muhimu ili kutekeleza mradi/shughuli aliotambua.Walimu wataongoza wanafunzi jinsi ya kutekeleza shughuli ya huduma ya kijamii inayochangia ujifunzaji, ndani na nje ya darasa.

Ujuzi wa shughuli ya huduma ya kijamii unaotarajiwa kushughulikiwa ni:

i) **Utafiti:** wanafunzi watakuza ujuzi wa utafiti wanapochanganua mapungufu/changamoto/fursa za shughuli/mradi wa shughuli ya huduma ya kijamii inayochangia ujifunzaji, kubuni suluhu, kupanga na kutekeleza suluhisho.

ii) **Mawasiliano na ushirikiano:** wanafunzi watakuza mbinu mwafaka za mawasiliano wanapotangamana na wenzao, walimu na wanajamii wanapotekeleza mradi wa shughuli ya huduma ya kijamii.

iii) **Uraia:** mwanafunzi ataweza kuchunguza nafasi mbalimbali za kushirikiana na jamii ya shuleni na kuwapa huduma zifaazo ili kuboresha maisha ya jamii. Mwanafunzi ataweza kuchunguza nafasi mbalimbali za kujihusisha kama washiriki wa jamii ya shuleni na kutoa huduma au suluhisho kwa manufaa ya wote.

iv) **Uongozi:** wanafunzi watakuza ujuzi ufaao wa uongozi wakati wanapochukua nafasi mbalimbali katika shughuli ya huduma ya kijamii inayochangia ujifunzaji.

v) **Ujuzi wa kifedha:** wanafunzi wanazingatia vile ambavyo watafanya mradi pamoja na kutafuta na kutumia rasilmali vizuri na ifaavyo.

vi) **Ujasiriamali:** wanafunzi wanazingatia mbinu za kupata mapato kwa kushughulikia shughuli ya huduma ya kijamii inayochangia ujifunzaji darasani.

Mapendekezo ya Masuala Mtambuko	**Matokeo maalum yanayotarajiwa**	**Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji**	**Maswali Dadisi**
Mwanafunzi ataelekezwa kutambua masuala mtambuko mbalimbali katika Gredi ya 7 na kuchagua moja kutegemea muktadha na uhalisia.	Kufikia mwisho wa shughuli ya huduma ya kijamii, mwanafunzi aweze; a) kutambua changamoto katika jamii ya shuleni kupitia utafiti b) kupanga mikakati ya kutatua changamoto aliyotambua katika jamii c) kutekeleza suluhisho la changamoto aliyotambua d) kuwasambazia wanaohusika matokeo ya utafiti	Mwanafunzi aelekezwe; • kuchanganua masuala mtambuko katika shule yao yanayohitaji kushughulikiwa • kuchagua masuala mtambuko yanayohitaji kushughulikiwa kwanza na kueleza sababu zake • kujadili mbinu za kusuluhisha changamoto ya suala alilolitambua • kupendekeza njia mwafaka ya kutatua changamoto aliyotambua • kujadili mbinu na vifaa atakavyotumia kupata habari kuhusu changamoto husika *k.v. hojaji, mahojiano na utazamaji*	1. Je, utatambua vipi mahitaji ya kijamii? 2. Kwa nini ni muhimu kuwa sehemu ya jamii? 3. Ni mambo gani utakayofanya ili kuonyesha upo miongoni mwa jamii?

	e) kutafakari kuhusu ujifunzaji wa kibinafsi na umuhimu wa mradi alioufanya f) kuthamini kuwa sehemu ya jamii.	• kutayarisha vifaa atakavyotumia kupata habari/data • kutambua rasilmali atakayohitaji katika shughuli hii • kukusanya habari/data kwa kutumia mbinu mbalimbali • kutayarisha ripoti ya utafiti wake • kutumia vifaa alivyotayarisha kuandika ripoti kuhusu utafiti wake • kutekeleza mradi wake • kupata maoni kutoka kwa wenzake na jamii ya shuleni kuhusu shughuli ya huduma ya kijamii inayochangia ujifunzaji • kuwasambazia wenzake ripoti ya mradi wake kwa kutumia njia mbalimbali • kujadili mafanikio na changamoto za utekelezaji wa mradi wake na mafunzo aliyopata • kutafakari vile ambavyo mradi umeimarisha ujifunzaji wa kibinafsi na wakati huohuo kuwezesha huduma kuhusu suala la kijamii.	

Viwango vya Kuzingatia Katika Kutathmini

Viwango / Vigezo	Kuzidisha Matarajio	Kufikia Matarajio	Kukaribia Matarajio	Kukaribia Matarajio
Kuweza kutambua changamoto katika jamii ya shuleni kupitia utafiti.	Anatambua changamoto katika jamii ya shuleni kupitia utafiti kwa wepesi.	Anatambua changamoto katika jamii ya shuleni kupitia utafiti.	Anatambua baadhi ya changamoto katika jamii ya shuleni kupitia utafiti.	Anatambua baadhi ya changamoto katika jamii ya shuleni kupitia utafiti kwa kusaidiwa.
Kuweza kupanga mikakati ya kutatua changamoto aliyotambua katika jamii.	Anapanga jinsi ya kutatua changamoto aliyotambua katika jamii kwa urahisi.	Anapanga jinsi ya kutatua changamoto aliyotambua katika jamii.	Anapanga jinsi ya kutatua changamoto aliyotambua katika jamii kwa kiasi.	Anapanga kwa kiasi jinsi ya kutatua changamoto aliyotambua katika jamii kwa kusaidiwa.
Kuweza kutekeleza suluhisho la changamoto aliyotambua.	Anatekeleza suluhisho la changamoto aliyotambua kwa wepesi.	Anatekeleza suluhisho la changamoto aliyotambua.	Anatekeleza kwa kiasi suluhisho la changamoto aliyotambua	Anatekeleza kwa kiasi suluhisho la changamoto aliyotambua kwa kuelekezwa.

Kuweza kuwasambazia wanaohusika matokeo ya utafiti.	Anawasambazia wanaohusika matokeo ya utafiti kwa urahisi.	Anawasambazia wanaohusika matokeo ya utafiti.	Anawasambazia wanaohusika sehemu ya matokeo ya utafiti.	Anawasambazia wanaohusika sehemu ya matokeo ya utafiti kwa kusaidiwa.
Kuweza kutafakari kuhusu ujifunzaji wa kibinafsi na umuhimu wa mradi alioufanya.	Anatafakari kuhusu ujifunzaji wa kibinafsi na umuhimu wa mradi alioufanya kwa wepesi.	Anatafakari kuhusu ujifunzaji wa kibinafsi na umuhimu wa mradi alioufanya.	Anatafakari kwa kiasi kuhusu ujifunzaji wa kibinafsi na umuhimu wa mradi alioufanya.	Anatafakari kwa kiasi kuhusu ujifunzaji wa kibinafsi na umuhimu wa mradi alioufanya kwa kuelekezwa.

MUHTASARI WA MBINU ZA KUTATHMINI, NYENZO ZA KUFUNDISHIA NA MAPENDEKEZO YA SHUGHULI NYINGINE ZILIZORATIBIWA ZA UJIFUNZAJI

MADA	MAPENDEKEZO YA MBINU ZA KUTATHMINI	MAPENDEKEZO YA NYENZO ZA KUFUNDISHIA	MAPENDEKEZO YA SHUGHULI NYINGINE ZILIZORATIBIWA ZA UJIFUNZAJI
KUSIKILIZA NA KUZUNGUMZA	a) Kumakinikia jinsi mwanafunzi anavyotumia lugha katika mawasiliano b) Kujibu maswali c) Maigizo d) Kutambua k.m. kwenye orodha e) Kuambatanisha maneno na majibu f) Mijadala g) Mazungumzo h) Matumizi ya ishara za mwili k.v. ishara za uso, za mikono na mabega kuimarisha masimulizi yake i) Wanafunzi kufanyiana tathmini	• Chati • Michoro na picha • Mgeni mwalikwa • Vifaa vya kidijitali (k.v. tarakilishi/vipakatalishi, kinasasauti, rununu, projekta, video) • Mti maneno • Kapu maneno • Vitabu mbalimbali	1. Kazi ya vikundi 2. Vyama vya ushirika shuleni 3. Mijadala inayohusu masuala mtambuko mbalimbali 4. Ziara za nyanjani 5. Kutagusana na vyombo vya habari na vifaa vingine vya kidijitali

KUSOMA	a) Kutunga sentensi k.m. kwa kutumia msamiati lengwa b) Kujibu maswali k.m. katika ufahamu c) Kutoa muhtasari wa ufahamu au matini yaliyosomwa d) Kusoma kwa sauti e) Wanafunzi kufanyiana tathmini f) Potfolio g) Shajara	• Tarakilishi/vipakatalishi • Kinasasauti • Rununu • Projekta • Kamusi mbalimbali	1. Kazi ya vikundi 2. Vyama vya ushirika shuleni 3. Mijadala inayohusu masuala mtambuko mbalimbali 4. Ziara za nyanjani 5. Kutagusana na vyombo vya habari na vifaa vingine vya kidijitali
KUANDIKA	a) Kuandika tungo mbalimbali b) Wanafunzi kufanyiana tathmini c) Potfolio d) Shajara e) Mijadala kuhusu vidokezo vya insha	• Kielelezo cha insha ya masimulizi • Kielelezo cha insha ya maelezo • Kielelezo cha insha ya maelekezo • Nakala ya barua ya kirafiki • Nakala ya barua rasmi • Barua pepe	1. Kazi ya vikundi 2. Vyama vya ushirika shuleni 3. Mijadala inayohusu masuala mtambuko mbalimbali 4. Ziara za nyanjani 5. Kutagusana na vyombo vya habari na vifaa vingine vya kidijitali

SARUFI	a) Kutambua k.m. kwenye orodha b) Kuambatanisha maneno lengwa c) Kujaza mapengo d) Kutunga sentensi e) Kazi mradi	• Tarakilishi/vipakatalishi • Kinasasauti • Rununu • projekta • Kapu maneno • Mti maneno • Kadi maneno • Picha za vitu mbalimbali • Michoro • Chati • Mabango • Sanamu • Nyenzo halisi	1. Kazi ya vikundi 2. Vyama vya ushirika shuleni 3. Ziara za nyanjani 4. Kutagusana na vyombo vya habari na vifaa vingine vya kidijitali